

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM ANABİLİM DALI

HALKLA İLİŞKİLER BİLİM DALI

**YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARI;
NEVŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

KEZBAN AYDENİZ

İstanbul, 2015

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

HALKLA İLİŞKİLER VE TANITIM ANABİLİM DALI

HALKLA İLİŞKİLER BİLİM DALI

**YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARI;
NEVŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

KEZBAN AYDENİZ

Danışman: Doç. Dr. EMEL POYRAZ

İstanbul, 2015

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

HALKLA İLİŞKİLER Anabilim Dalı HALKLA İLİŞKİLER Bilim Dalı TEZLİ
YÜKSEK LİSANS öğrencisi Kezban Aydeniz'nın YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA
İLİŞKİLER UYGULAMALARI ; NEVŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ adlı tez çalışması,
Enstitümüz Yönetim Kurulunun 30.03.2015 tarih ve 2015-12/15 sayılı kararıyla oluşturulan jüri
tarafından oy birliği/ oy çokluğu ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi 16 / 06 / 2015

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

1.	Tez Danışmanı	Doç. Dr. EMEL POYRAZ	
2.	Jüri Üyesi	Yrd. Doç. Dr. İMRAN DEMİR	
3.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. İRFAN PAÇACI	

GENEL BİLGİLER

İsim ve Soyisim	: Kezban AYDENİZ
Anabilim Dalı	: Halkla İlişkiler ve Tanıtım
Program	: Halkla İlişkiler
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Emel POYRAZ
Tez Türü ve Tarihi	:Yüksek Lisans, Nisan 2015

ÖZET

YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARI; NEVŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

Halkla ilişkiler çalışmaları, ticari örgütlerde yoğun bir şekilde yapılmasına rağmen kâr amacı gütmeyen kurumlarda yeni yeni aktif hale gelmektedir. Kar amacı gütmeyen kurumlardan biri olan yerel yönetimler de halkla ilişkilerin uygulama alanlarına dâhildir. Kentleşmenin hızlanmasıyla birlikte yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları artmış ve halkla ilişkilere olan ihtiyacı hissedilmeye başlanmıştır. Halkla ilişkiler çalışmaları öncelikle idarenin halk tarafından anlaşılmasını kolaylaştırmak ve idare ile halk arasında ortak bir dil oluşturmak için yapılmaktadır. Yerel yönetimler halk ile hükümet arasında köprü vazifesi gördüğü için yerel yönetimlerin anlaşılabilir olması, halkın isteklerinin yerine gelmesi anlamında oldukça önemlidir.

Ayrıca AB' ye uyum süreci de yerel yönetimlerde reform yapılmasını gerekli kılmış ve yaşanan değişiklikler sonrası halkla ilişkiler çalışmaları artık ihtiyaç değil zorunluluk olmuştur.

Bu çalışmada yerel yönetimlerde halkla ilişkilerin ne durumda olduğuna genel hatlarıyla bakılmış ve özellikle yerel yönetimlerde halkla ilişkiler ihtiyacına değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkla İlişkiler, Yerel Yönetimler, İhtiyaç.

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname	: Kezban AYDENİZ
Field	: Halkla İlişkiler ve Tanıtım
Programme	: Halkla İlişkiler
Supervisor	: Doç. Dr. Emel POYRAZ
Degree Awarded and Date	: Master, April 2015

ABSTRACT

THE PRACTICES OF PUBLIC RELATIONS AT LOCAL GOVERNMENTS; THE CASE OF NEVŞEHİR MUNICIPALITY

Public relations work, an intensive in commercial organizations although there are becoming newly active for non- profit organizations, Local Authorities whose one non-profit organization is also included in the application areas of public relations. With the acceleration of urbanization the duties and responsibilities of local authorities increased and the need for public relations began to be felt. Public relations work primarily to facilitate understanding the administration by the public and is carried out to create a common language among the people. Local governments, is very important to be understood as a bridge between people and government in terms of the people 's wishes fulfilled.

In addition, harmonization to the EU process has made the necessary changes in local government and after the reform public relations work has been experienced not need become obligation.

In this study, we examined outlined that in what situations of public relations in local government and especially with special emphasis on the needs of public relations.

Key Words: Public Relations, Local Governments, Necessity

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
BÖLÜM 1.YEREL YÖNETİMLERİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ	3
1.1.YEREL YÖNETİMLERİN TÜRKİYE’DEKİ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ.....	4
1.1.1.Tanzimat’tan Önce Yerel Yönetimler.....	5
1.1.2.Tanzimat’tan Sonra Yerel Yönetimler	6
1.2.TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLERİN YAPISI VE YEREL YÖNETİM BİRİMİ OLARAK BELEDİYELERİN ÖZELLİKLERİ	7
1.2.1.TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLERİN YAPISI	7
1.2.1.1.Yerel Yönetim Birimleri	8
1.2.1.1.1.İl Özel İdaresi	8
1.2.1.1.2.Köy İdaresi	8
1.2.1.1.3.Belediyeler.....	9
1.2.1.1.4.Büyükşehir Belediyeleri	10
1.2.2.YEREL YÖNETİM BİRİMİ OLARAK BELEDİYELERİN GENEL ÖZELLİKLERİ.....	12
1.2.2.1.Belediye Organları	12
1.2.2.1.1.Belediye Başkanı.	12
1.2.2.1.2.Belediye Meclisi	14
1.2.2.1.3.Belediye Encümeni.....	16
1.2.2.2.Belediyenin Yetki ve Görevleri.....	16
1.2.3.AVRUPA BİRLİĞİ’ NE UYUM SÜRECİNDE TÜRKİYE’DE YEREL YÖNETİMLER.....	17
BÖLÜM 2.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER.....	19
2.1.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERE DAİR YENİ YASAL DÜZENLEMELER	20

2.1.1.Hemşehrilik Hukuku	20
2.1.2.Bilgi Edinme Hakkı Kanunu	21
2.1.3.Kent Konseyi Yönetmeliği	21
2.1.4.Gönüllü Katılım Yönetmeliği	22
2.2.YEREL YÖNETİMLERDEKİ DÖNÜŞÜMÜN SEBEPLERİ	23
2.2.1.Küreselleşme	23
2.2.2.Demokratikleşme	25
2.2.3.e-Devlet	26
2.3.YEREL YÖNETİMLERİN HALKLA İLİŞKİLER AÇISINDAN İLKELERİ	26
2.3.1.Bütünlük İlkesi	27
2.3.2.Etkili, Verimli, Yeterli Hizmet İlkesi	27
2.3.3.Açıklık İlkesi	28
2.3.4.Katılım İlkesi	28
2.3.5.Yansız ve Eşit Hizmet İlkesi	28
2.4.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERE DUYULAN İHTİYAÇ	29
2.5.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER İŞLEYİŞİ	30
2.5.1.Araştırma	32
2.5.2.Planlama	33
2.5.3.Yürütme	33
2.5.4.Değerlendirme	34
2.6.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERİN KULLANDIĞI ARAÇLAR ...	35
2.6.1.Yazılı Araçlar	35
2.6.2.Görsel ve İşitsel Araçlar	35
2.6.3.Yüz Yüze İletişim Araçları	35
2.7.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERE DAİR SORUNLAR	36

BÖLÜM 3.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARI; NEVŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ.....	40
3.1.Nevşehir İli Kısa Tarihçesi	40
3.2.Nevşehir Belediyesi Halkla İlişkiler Uygulamalarından Örnekler	41
3.2. Araştırma	43
3.2.1.Araştırmanın Konusu	43
3.2.2. Araştırmanın Amacı.....	43
3.2.3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırları	43
3.2.4. Araştırmanın Türü.....	43
3.2.5. Örnekleme Yöntemi.....	43
3.2.6.Veri Toplama Yöntemi	43
3.2.7. Verilerin İstatistiksel Analizi	44
3.2.8. Bulgular.....	44
3.2.9. Tanımlayıcı İstatistikler	44
3.2.9.1. Güvenilirlik Analizi.....	44
3.2.9.2. Ankete ilişkin frekans tabloları;	44
3.2.9.2.1. Demografik Özelliklerle İlgili Soruların Frekans Değerleri.....	44
3.2.9.2.2. Diğer Sorulara İlişkin Frekans Değerleri.....	52
3.2.9.3. Hipotez Testi Sonuçları	73
3.2.9.3.1. T Testi Sonuçları	73
3.2.9.3.1.1. Doğum Yerine Göre T Testi Sonuçları	73
3.2.9.3.1.2.Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları.....	74
3.2.9.4. Anova Testi Sonuçları	74
SONUÇ VE ÖNERİLER	77
KAYNAKÇA	82
EKLER.....	88

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 1’e İlişkin Frekans Tablosu.....	45
Tablo 2: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 2’ye İlişkin Frekans Tablosu.....	46
Tablo 3: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 3’e İlişkin Frekans Tablosu.....	47
Tablo 4: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 4’e İlişkin Frekans Tablosu.....	48
Tablo 5: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 5’e İlişkin Frekans Tablosu.....	49
Tablo 6: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 6’ya İlişkin Frekans Tablosu.....	50
Tablo 7: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 7’ye İlişkin Frekans Tablosu.....	51
Tablo 8: Belediyenin aktif bir şekilde çalışan halkla ilişkiler birimi vardır ve yapılan çalışmalarla belediyenin tanıtımını başarılı bir şekilde gerçekleştirilmektedir.....	52
Tablo 9: Belediye yaptığı çalışmaları dergi, gazete, televizyon, web sitesi, sosyal medya gibi mecralarda başarılı bir şekilde halka duyurabilmektedir.	53
Tablo 10: Kent ile ilgili merak ettiklerime ve kentte yaşanan güncel olaylara belediyenin web sitesinden ve sosyal medya kanallarından ulaşabiliyorum.	54
Tablo 11: Kentle ilgili yayımlanan dergileri takip ediyorum ve faydalı buluyorum.	55
Tablo 12: Belediyenin kadınların iş hayatına atılabilmelerine destek olmak amacıyla oluşturduğu (Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi) Faydalıdır.	56
Tablo 13: Belediyenin hazırladığı “Sağlıklı Toplum (Toplum Sağlığına Destek Projesi)” toplum açısından faydalıdır.	57
Tablo 14: Belediyenin eğitim alanında sunduğu birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar öğrencilerin faydalanabileceği online eğitim sistemi başarılıdır.....	58
Tablo 15: KAPEM (Kapadokya Eğitim Merkezi)’nin verdiği eğitimler etkili ve faydalıdır..	59
Tablo 16: Belediye, engelli vatandaşları için eğitim düzenlemekte ve onların engelsiz yaşama katılımını sağlamaktadır.....	60
Tablo 17: Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve Rasim Uzer İş Okulu aktif ve faydalıdır.	61

Tablo 18: Belediyenin fiziksel engelli vatandaşlarına verdiği bilgisayar eğitimini faydalı buluyorum.	62
Tablo 19: Belediye, maddi yardıma muhtaç vatandaşlarına gerekli yardımları yaparak onların mağduriyetini gidermektedir.	63
Tablo 20: Belediyenin vatandaşların resmi işlemlerini daha hızlı yapabilmesi adına yaptığı çalışmalar hızlıdır ve çözümseldir. (“Kentli Servisi”, “Online Vezne” hizmetleri).	64
Tablo 21: Belediye, vatandaşın 153 çağrı merkezini arayarak ya da belediyeye gelerek ilettiği istek ve şikâyetlerine önem vermekte ve onlara anında geri dönüş yapmaktadır.	65
Tablo 22: Belediye, vatandaşının güzel vakit geçirebileceği ortamlar sunmakta ve bu anlamda birçok çevre düzenlemesi yapmaktadır.	66
Tablo 23: Belediye, çevre konusunda duyarlıdır ve bu alanda sosyal sorumluluk çalışmaları yapmaktadır.	67
Tablo 24: Belediye turistik bir bölgede bulunmasının avantajlarını değerlendirebilmektedir.	68
Tablo 25: Hacı Bektaş Veli’yi anma törenlerinin kentin tanıtımına katkı sağladığını düşünüyorum.	69
Tablo 26: Nevşehir El Sanatları Uluslararası Avanos Turizm Festivali’ni kentin tanıtımı açısından faydalı buluyorum.	70
Tablo 27: Belediyenin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”, belediyenin imajına olumlu katkı sağlamaktadır.	71
Tablo 28: Belediye, siyasi kimliğini gizleyerek bütün vatandaşlarına eşit şekilde hizmet ulaştırmaktadır.	72
Tablo 29: Grup istatistikleri	73
Tablo 30: Doğum Yeri	73
Tablo 31: Cinsiyet	74
Tablo 32: Yaş	74
Tablo 33: Eğitim.....	75
Tablo 34: Kaç Yıldır Nevşehir’de İkamet Ediyorsunuz?	75

Tablo 35: Gelir durumu.....	76
Tablo 36: Meslek.....	76

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Yaş Aralığı	45
Grafik 2: Cinsiyet Dağılımı	46
Grafik 3: Eğitim Durumuna ilişkin dağılım.....	47
Grafik 4: Katılımcıların mesleklerine ilişkin dağılım	48
Grafik 5: Katılımcıların aylık gelirlerine ilişkin dağılım	49
Grafik 6: Katılımcıların doğum yerine ilişkin dağılım	50
Grafik 7: Katılımcıların ikamet yılına ilişkin dağılımı	51

GİRİŞ

Halkla ilişkiler; kurum veya kuruluşların hedef kitleleriyle iletişimini güçlendiren, onlara olumlu imaj ve itibar oluşturmak için çalışmalar düzenleyen ve bu çalışmalar neticesinde hedef kitlenin algısını istenilen şekle getiren bir disiplindir. İkna yöntemini kullanan halkla ilişkiler, çift yönlü bir iletişim çeşidi olup hedef kitlenin istekleri doğrultusunda hareket ederek hedef kitleyle uzun süreli ilişkiler kurar. Memnuniyet ve neticesinde gelen sadakat halkla ilişkiler çalışmalarından beklenen sonuçlardır.

Yerel yönetimler en basit tanımıyla; vatandaşların ihtiyaçlarını gidermek üzere kurulan ve karmaşık devlet yapısı içerisinde vatandaşa en yakın olan yönetim birimleridir. Vatandaşın istek ve şikâyetlerini bildirerek bu kurumlardan hizmet beklemesi hem yerel yönetimlerin etkili hizmet ilkesi gereği vardır hem de vatandaşın en doğal hakkıdır.

Önceden sadece özel sektörde bulunan müşteri memnuniyeti kavramından artık kamuda da sıkça söz edilmekte ve vatandaş bir nevi müşteri olarak görülmektedir. Kamuda halka en yakın birim olan yerel yönetimler de vatandaşın ihtiyaçlarını gidermekle yükümlü ve bu ihtiyaçlara binaen kurulan bir yönetim birimidir. Yerel yönetimlerde seçimle iş başına gelme söz konusu olduğu için halkın isteklerinin yerine getirilmesi ve halkla sürekli iletişim içerisinde olup onların beğenisinin kazanılması belediye yönetiminin lehine olacaktır.

Yerel yönetimlerin beklenen hizmetleri karşılayamaması sonucunda bu alanda çeşitli düzenlemeler yapılmış, yerel yönetimlerin yetki ve sorumlulukları artırılmıştır. Yapılan reformlar sonrasında yerel yönetimlerin daha ulaşılabilir ve daha şeffaf olması konusunda düzenlemeler getirilmiştir. Bu bağlamda yerel yönetimlerde halkla ilişkiler ihtiyacı; ilk etapta yapılan çalışmaların halka duyurulması amacıyla ortaya çıkmış daha sonra da halkın demokratik katılımını sağlamak amacıyla halkla ilişkiler çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

Çalışmamızın hipotezi: “Yerel yönetimlerde yapılan yasal değişiklikler sonrasında belediyelerde hissedilen halkla ilişkiler ihtiyacı artmıştır” şeklindedir.

Bu çalışmada; yerel yönetimlerin kavramsal çerçevesi ile birlikte yerel yönetimlerde yapılan yasal değişiklikler ele alınmış ve bu değişikliklerle birlikte yerel yönetimlerde yükselen halkla ilişkiler ihtiyacına dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Çalışmaya örnek teşkil eden

Nevşehir Belediyesi'nin yaptığı halkla ilişkiler çalışmaları incelenmiş ve halkın çalışmalardan haberdar olup olmadığını ve memnuniyetini ölçmek anlamında da bir ankete yer verilmiştir.

Birinci bölümde; kısaca yerel yönetimlerin kavramsal çerçevesine değinilmiş, yerel yönetimlerin Türkiye'deki tarihi süreci de göz önünde bulundurularak yerel yönetimlerin yapısı ve bilhassa belediyelerin özellikleri, yetki ve görevleri aktarılmıştır.

İkinci bölümde; yerel yönetimlerde yapılan yasal düzenlemeler, bu düzenlemeleri gerektiren sebepler, yerel yönetimlerin halkla ilişkiler açısından ilkeleri ve bu anlamda yerel yönetimlerde halkla ilişkilere duyulan ihtiyaçtan bahsedilmiştir. Ayrıca belediyelerde halkla ilişkiler işleyişine ve bu işleyiş sırasında kullanılan araçlara da bu bölümde yer verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde ise; Nevşehir Belediye'sinin yaptığı halkla ilişkiler çalışmalarına yer verilmiş ve halkın yapılan çalışmalardan haberdar olup olmadığı yapılan anketle ölçülmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 1.YEREL YÖNETİMLERİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

Tarih boyunca gücün kimde olacağı ve bu gücü nasıl kullanılacağı soru işareti olmuştur. Devletin oluşması ise bu sorunun cevabı niteliğindedir. Kamu faaliyetlerinin yürütülmesi, istek ve ihtiyaçların karşılanması amacıyla devlet denilen temel yönetim birimi meydana gelmiştir. İki farklı yapı etrafında yoğunlaşan yönetim anlayışı; merkeziyetçi sistem ve ademi merkezi sistem olarak isimlendirilmektedir. Bu sistemlerin birbirinden farkı; kamu gücünün yerel birimlerce kullanılmasını veya merkeze bağlı yapılan atamalar tarafından yönetilmesini kapsamaktadır (Onar, 1966, s. 589).

Ayrıca dünya üzerinde tarih boyunca yaşanmış olan çeşitli süreçler günümüz yönetim yapısını meydana getirmişlerdir. Sosyokültürel değişimler ve siyasal yapıların değişmesi buna paralel olarak yerel yönetim faaliyetlerinin de değişmesine neden olmuştur. Dünya savaşları ve akabinde yapılan uluslararası antlaşmalar yerel yönetim yapılarının ilerleyen süreçte nasıl şekilleneceğini belirleyen temel unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar (Erten, 1999, s. 57).

Yerel yönetimler en kısa tanımıyla halkın en temel ve ortak yaşamın gereği olan ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulan ve karmaşık yönetim yapısı içerisinde vatandaşa en yakın olan yönetim birimleri olarak tanımlanabilmektedirler.

Dikme'nin (2012, s. 71) ifadesine göre ise:

" Yerel yönetim, belirli bir coğrafya bölgesiyle sınırlı olarak kamu hizmetlerini yürüten yönetimlere verilen bir addır. Devlet sınırları içinde yerleşmiş irili ufaklı insan topluluklarının (köy, kasaba, kent vb.) ortak ve yerel nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla, belli bir hukuk düzeni içinde oluşturulmuş anayasal özerkliği bulunan kuruluşlardır."

Yerel halkın ihtiyaçlarını karşılamak, kamu hizmeti ve özellikle altyapı çalışmaları konusunda yeterlilik sağlamak için oluşturulan birimler olan yerel yönetimler; kendisinden beklenen hizmetleri kendisi için ayrılan bütçe ile merkezi yönetim yapısından ayrı bir şekilde sağlamaktadırlar (Özer, 2013, s. 30).

Yerel yönetimler denilince akla genellikle belediyeler gelmekte ve yerel yönetimler tarihi, belediyeçilik anlamında yapılan uygulamalarla anılmaktadır. Türkiye'de ilk belediyeçilik faaliyetleri 1855 yılında Tanzimat'ın ardından İstanbul'da başlamıştır. Kurulan

bu belediye sistemi; dönemin önemli ülkelerinden olan Fransa'dan etkilenecek oluşturulmuş olup Napoleonik ismi ile anılan ve köy birimleri dışında mevcut yerel yönetim yapımızı kapsayan bir sistemdir. 1864 yılına gelindiğinde ise İl Özel İdareleri'nin ilk örnekleri görülmeye başlanmıştır (Tortop/ Aykaç/ Yayman/ Özer, 2006, s. 36- 39).

Türkiye idari yapısı içerisinde yer alan yerel yönetimler; demokratik toplumun gereği olan seçimlerin yapılması ve yerel halkın bu seçimlere katılarak kendi yaşadıkları şehre hizmet edebilmeleri açısından oldukça önemlidirler. Çünkü devlet yapısı içerisinde halka verilmesi gereken bazı kamu hizmetleri, yerel ihtiyaçlar gözetilerek daha sağlıklı ve hızlı bir şekilde ulaştırılabilmektedir. Halkın istek, ihtiyaç ve şikayetlerini ileterek yönetime dahil olmak istemesi yerel yönetimlerin demokratik oluşumlar olduğunun kanıtı niteliğindedir (Yayınoglu, 2007, s. 53).

Demokratik yaşamın, değişen dünya düzeninde yerini alması ve herkesçe kabul edilir bir unsur olması yerel yönetimlerin etkinliği ve benimsenmesiyle ilgilidir. Yerel yönetimlerin toplumda kabul görmeye başlaması, demokrasinin de hızlanmasını ve ilerlemesini sağlamıştır. Yerel yönetimlerin merkezden ayrılarak özerk bir yapı kazanması, karar alma organlarını halkın seçimle iş başına getirmesiyle başlamıştır. Seçimle iş başına gelen ve kendisini seçen halka temel belediyeçilik hizmetlerini ulaştıran yerel yönetimler, demokratik bir ortamda yol almaya devam edecektir. Bu bağlamda yerel yönetimlerin toplumda demokratik yaşantının oturmasına ve hizmet anlayışının gelişmesine katkı sağlayan kuruluşlar olduğu söylenebilir (Tekeli, 1983, s. 3).

1.1.YEREL YÖNETİMLERİN TÜRKİYE'DEKİ TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ

Tanzimat Dönemi, Avrupa'daki gelişmelerin Osmanlıya aktarılma süreci olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu dönemde; adli, idari birçok alanda sürekli reformlar yaşanmakta ve Osmanlı devlet yapısında birçok modernleşme çabası göze çarpmaktadır. Nitekim kamu yönetiminde de bu anlamda değişiklikler yaşanmış olup yerel yönetimler adına ilk oluşumlara bu dönemde rastlanmaktadır.

1.1.1.Tanzimat'tan Önce Yerel Yönetimler

Kadılar, Osmanlı Döneminde en az Selçuklu Devleti zamanında olduğu kadar önemli idari yöneticilerdir. Tanzimat'tan önce kadı, sadece şehrin değil civarda da yer alan bütün idari ve adli oluşumların amiri niteliğindedir. Bölgede yapılacak olan atamalar veya hizmetler kadının kontrolü altında olan hususlardır. Kadı, yönetim gücünü doğrudan merkezi idareden almaktadır. Kadı yönetim gücünü halkın oylarından almadığı için merkezi yönetim dışından bir denetime tabi tutulması söz konusu değildir (Ortaylı, 1985, s. 16).

Ayrıca Selçuklu ve Osmanlı Dönemi toplumunda Arap- İslam kültürünün önemli bir yer tutması beraberinde bu kültürün getirdiği bir yönetim birimi olan kadılığı, bölgesinde bulunan şehir ve köylerde en üst düzey yönetim mercii durumuna getirmiştir. Kadı, konumu itibariyle himayesinde bulunan yerlerde belediye hizmetlerini sağlamak ve merkezi idarenin istekleri doğrultusunda hareket etmek durumundadır. Kadının yaptığı belediyecilik faaliyetleri günümüz modern belediye sisteminde “zabıta”nın görevlerinden daha fazla değildir. Pazar denetimi, kente yapılan giriş çıkışların kontrolü ve halktan gelen şikâyetlerin dinlenmesi bunlardan bazılarıdır (Erten, 1999, s. 101).

Vakıf ve lonca teşkilatları ise şehirlerde kurulan yardımcı yönetim birimleridir ve bu kurumlar tamamıyla halk tarafından kurulmuş olup merkezi yönetime doğrudan bağlı değildirler. Vakıfların kurulması; bir kişinin servetinin kullanım amacını, servetini nasıl kullanılacağını ve miktarını belirterek "Vakfiye" adı verilen belgeyi şahitler huzurunda onaylatmasıyla gerçekleşmektedir. Kadı, vakfiye adı verilen belgeyi onayladığında belgegeçerlilik kazanmış olacaktır. Osmanlı ve Selçuklu devlet düzeninde günümüz sosyal devletin görevleri arasında sayabileceğimiz; okul, kütüphane, hastane, çeşme gibi birçok yapı bahsedilen vakıf ve loncalar tarafından karşılanmaktadır (Yerlikaya, 2012, s. 47- 48).

Kadırlara şehrin yönetiminde ve idaresinde yardımcı olan bir diğer birim olan lonca teşkilatı da, şehirde bulunan esnaf ve ticaret erbaplarından oluşmaktadır. Bu esnaf örgütü şehrin temizlik ve güvenlik işlerinden sorumlu tutulmaktadır. Örgütün kendine ait bir bütçesi ve özerkliği bulunmaktadır. Lonca teşkilatı, himayesinde bulunan esnaflara fiyat artışı ve pazar düzeni ile ilgili sınırlamalar getirirken hem toplum yapısını hem de ticari ahlakı muhafaza etmektedir. Esnaf sorunları ile uzun yıllar boyunca Lonca teşkilatı ilgilenmiştir (Eryılmaz, 2012, s. 190).

Ortaylı'nın (1985: 16) ifadesine göre:

“Tanzimat devrine kadar Osmanlı ülkelerinde şehir ve eyalet idaresinden, vakıflar gibi ekonomik-sosyal kuruluşlardan, cemaat örgütlerinden söz edilebilir, ama mahalli idare gibi bir kavram ve kurumdan hatta idareye yardımcı olan devamlılık kazanmış mahalli kurullardan söz etmek kesinlikle mümkün değildir”

Yukarıda da belirtildiği gibi Osmanlı Dönemi yerel ihtiyaçları yerel yönetim birimlerince karşılanmamış olup ihtiyaçlar çeşitli sosyal oluşumlar aracılığıyla giderilmiştir. İhtiyaçların karşılanmasında aksaklıklar oluşana kadar süreç mevcut sosyal oluşumlar ile yürütülmüştür.

1.1.2.Tanzimat'tan Sonra Yerel Yönetimler

Osmanlı Devleti, batı toplumlarıyla etkileşime geçtikten sonra doğal olarak çeşitli kültürel değişimlere uğramıştır. Tanzimat Dönemi ise; batıya açılmanın ilk adımı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kültürel ve siyasal yapısında değişime uğramaya başlayan Osmanlı Devleti, batıda gördüğü yöntemleri kendi kültürüyle birleştirip bu dönemde uygulamaya başlamıştır. Tanzimat Dönemi, batı toplumundan alınmış olan modern belediye yapısı ve beraberinde getirdiği belediyecilik uygulamalarının toplumda var olduğu dönem olarak nitelendirilebilir. Uygulamaya sokulan belediyeler genellikle Osmanlı sınırında yaşayan batılıların yoğun olarak bulunduğu mevkilerde görülmektedir (Erten, 1999, s. 101).

Tanzimat Dönemi öncesi yaşanan Kırım Savaşı; 1854- 1856 yılları arasında meydana gelmiş ve Osmanlı toplumunda derin izler bırakmış bir savaştır. Bu dönemde batı ile ilişkilerin yoğunlaştığı ve ilk belediyenin de bu tarihi safha içerisinde oluştuğu görülmektedir. Kırım Savaşı'ndaki müttefikimiz başta olmak üzere Avrupalı devletler, Osmanlı Devleti içerisinde yaşayan gayrimüslim vatandaşların, dönemin şartlarına göre daha modern yaşamalarını istemekte ve belediyelerin kurulmasını desteklemektedirler. Buna bağlı olarak belediyelerin kurulması yönetim açısından halkı memnun etme şekli olarak görülmüş ve gereği yapılmıştır (Türe, 2000, s. 34- 41).

Ünal' ın (2011, s. 243) ifadesine göre:

“Tanzimat döneminde genel olarak kentlerin büyüdükları, dış dünyaya açılımın gerçekleştirildiği, mali merkezîyetçiliğin yerleştirilmesi ihtiyacı, azınlık unsurlarının

idari ve siyasi katılımının sağlanması, dış baskıların yoğunlaşması gibi nedenlerle yerel yönetimlerin kurulması gündeme gelmiştir. Ancak, bu dönemde ortaya çıkan yerel yönetimler merkezi yönetimin inisiyatifi ile oluştuğundan merkeziyetçi bir eğilime sahip olmuşlar, bu durum günümüze kadar varlığını sürdürmüştür.”

Yerel yönetim birimlerini Osmanlı yönetim sistemi içerisinde incelediğimizde yaşanan olayların ve buna bağlı olarak yapılan yeniliklerin yerel yönetim birimlerinin oluşumunu tetiklediği gerçeği karşımıza çıkmaktadır. 19. yüzyıl Osmanlısında yenilikler önce askeri alanda başlamış ve devamında mali alanda boy göstermiştir. 19. yüzyıl aynı zamanda Osmanlı'nın idari yapısının bozulduğu ve devletin zayıfladığı bir dönem olarak nitelendirilmektedir. Bu nedenle yapılacak olan yönetsel ıslahatların başarıya ulaşması hayati önem taşımaktadır. Devletin mali yapısında önemli bir yer tutan vergiler düzenli toplanamamakla birlikte dağıtımları da adaletli bir şekilde yapılamamaktadır. Merkezi yönetimin taşradaki uzantısı olan iltizamlar bu noktada istenilen başarıya ulaşamamıştır. Buradaki açığı fark eden merkezi idare, Muhassıllık Meclisi'ni oluşturarak hazine gelirlerini artırmayı hedeflemiştir. Bu bağlamda Muhassıllık Meclisi, yerel yönetimlerin Osmanlı- Türk toplumundaki atası olarak gösterilebilmektedir (Ortaylı, 1985, s. 34).

Nitekim Ortaylı' ya göre; *“Türk siyasi tarihinde 19. yüzyıl Osmanlı Devletinin devamı için idari, mali, askeri ve sosyal alanlarda reformların kaçınılmaz bir ihtiyaç olduğu dönemi ifade etmektedir”* (1985, s. 34).

Dolayısıyla belediyeçilik uygulaması ilk kez 19. yüzyılda İstanbul Beyoğlu'nda Pera ve Galata semtlerinde kurulmuştur. Bu belediyeler 'Altıncı Daire-i Belediye' adıyla bilinmektedirler (Yayınoglu, 2007, s. 59).

1.2.TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLERİN YAPISI VE YEREL YÖNETİM BİRİMİ OLARAK BELEDİYELERİN ÖZELLİKLERİ

1.2.1.TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLERİN YAPISI

Seçimle iş başına gelen ve dolayısıyla demokratik olan yerel yönetim birimleri Türkiye yönetim sistemi içerisinde; belediyeler, büyükşehir belediyeleri, il özel idareleri ve köyler olmak üzere dört farklı şekilde yer almaktadırlar. Yerel yönetimler, seçimle iş başına gelmeleri ve onları yönetime getiren ya da yönetimden alan vatandaşa muhtaç olmaları

sebebiyle vatandaşla iyi iletişim kurmak durumundadırlar. Halkını iyi tanıyıp onların ihtiyaçlarını gidermekle sorumlu olan yerel yönetim birimleri bu anlamda vatandaş ile karşılıklı iletişim içerisinde olmak durumundadır (Bülbül, 2004, s. 144).

1.2.1.1.Yerel Yönetim Birimleri

Mahalli idareler, Anayasa'nın 127.maddesine göre; **"il, belediye ve köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından oluşturulan kamu tüzelkişileri"** şeklinde tanımlanmaktadır (1982 Anayasası, Md. 127).

1.2.1.1.1.İl Özel İdaresi

Fransız modeli örnek alınarak yapılandırılan il özel idarelerinin Osmanlı İmparatorluğu'ndaki geçmişi yüz yıldan fazladır. 1864 yılında illerin oluşmaya başlaması, beraberinde il özel idarelerinin de bir yönetim sistemi olarak Osmanlı İmparatorluğu'na dâhil edilmesine sebep olmuştur (Tamer, 1998, s. 7).

Temeli 1864 Vilayet Nizamnamesi'ne dayanan il özel idareleri, vatandaşın demokratik katılımını sağlamak ve bilhassa yabancı uyruklu vatandaşın yönetimde söz sahibi olmasını sağlamak üzere kurulmuşlardır. 1913'te İdare- i Umumiye- i Vilayet Kanun-u Muvakkatı ile merkez yönetiminin yardımcısı addedilen il özel idareleri, merkez yönetiminin daha sağlam bir yapıya dönüştürülmesi amacıyla kurulmuşlardır (Tamer, 1998, s. 2).

Tamer' e göre: *"Bir yönetim biriminin rolü ve konumu, onun yürüttüğü işlevi ile belirlenmekte ve değerlendirilmektedir. İl özel idarelerinin en önemli işlevi; demokrasi eğitimi ve tecrübesinin kazanıldığı ve geliştirildiği mikro parlamentolar olmasıdır"*(1998, s. 2).

1.2.1.1.2.Köy İdaresi

İçerisinde iki binden daha az kişinin bulunduğu yerleşim yerleri köy olarak tanımlanmaktadır. Cami, okul, tarla gibi ortak kullanım alanları olan köyler; bir arada ya da dağınık şekilde yerleşmiş insan topluluklarından meydana gelmektedirler (Bülbül, 1998, s. 117).

Vilayet Nizamnamesi'nde adı geçen köylerin tarihi oldukça eskidir. Vilayet Nizamnamesi'ne göre ilçelerin ayrılmasıyla köyler oluşmakta ve bunların dışında da iller,

ilçeler varlığını sürdürmektedirler. Köyler muhtarın ve ihtiyar kurulunun sorumluluğundadır ve 1870 tarihinde köylere bucaklar dâhil olmuştur. Tüzel kişiliği olan köylerin 1913- 1924 tarihleri arasında dayandıkları hukuksal bir temel yoktur. Fakat 1924'te Köy Kanunu'nun çıkmasıyla birlikte köylerin de hukuki anlamda referans aldıkları resmi belgeleri olmuştur (Tortop, 1986, s. 4).

1.2.1.1.3.Belediyeler

Belediye Kanunu'na göre belediye; **belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini ifade eder** (5393 Belediye Kanunu, Md. 3).

Batı ile ilişkilerin yoğunlaştığı yıllarda (1854- 1856) İstanbul'da baş gösteren belediye birimi, yerel yönetimler anlamında da ilk örgütlenme olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu için bu yönetim şekli merkezi yönetimden yerel yönetime geçiş anlamında önemli bir adımdır (Bülbül, 2004, s. 145).

Birçok alanda halkına karşı sorumluluğu bulunan belediyeler; gerek sosyal ve kültürel alanda, gerek eğitim- sağlık gibi alanlarda vatandaşa hizmet götürürken aynı zamanda dâhil olduğu alanın durumunu iyileştirmekle ve bu iyileştirmeyi sürekli hale getirmekle yükümlüdürler (Yayinoğlu, 2007, s. 65).

Yayinoğlu'nun (2007, s. 65) ifadesine göre:

“Halkın yaşam kalitesinde bu derece belirleyici bir rolü olan ve demokratik uygulama alanı olarak da görülen belediye yönetimlerinin halka karşı sorumluluğu sadece ahlaki bir sorun değildir. Seçimle işbaşına gelen yönetimler oldukları için yönetimlerini sürdürmenin gereği olarak öncelikle seçmenleriyle ve buna paralel, bu kitlenin seçmen niteliğinde olmayan yakın çevresiyle iyi ilişkiler oluşturmak, sürdürmek zorundadırlar. Belediye Yönetimlerinin bu ikili kimliği hassas bir denge kurulmasını gerektirmektedir.”

1.2.1.1.4.Büyükşehir Belediyeleri

Belediye dâhilinde bulunan ve birden fazla ilçeye sahip şehirlere büyükşehir denilmektedir. İlçe belediyeleri ise büyükşehir belediyelerinin içerisinde (Kaya, 2003, s. 100- 104).

Bu belediyelerin görevleri Büyükşehir Belediye Kanunu'nda aşağıdaki şekilde yer almaktadır:

a) Büyükşehir belediyesinin yıl içerisinde yapacağı plan ve projeleri, bu projelerle ulaşmak istenilen hedefleri ve bu çalışmalar için gidecek maliyeti hesaplamak ve bunu yaparken de ilçe belediyelerine danışmak,

b) Büyükşehir belediye sınırlarının dışına çıkmadan; imar planının yapılması, uygulamaya geçirilmesi, kontrolünün yapılması ve bunu yaparken de bir yandan da sürekli yenilenme hareketlerinin izlenmesi ve bu anlamda iyileştirme çalışmalarının yapılmasının yanı sıra gerekli çalışmaları yapmayan belediye yönetimlerini bu çalışmaları yapmaları yönünde ikaz edilmesi,

c) İmar alanında yapılan her türlü ıslah çalışmalarının kontrolünü sağlamak ve herbirinin ruhsatlı olmasını sağlamak ve bunu yaparken 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun verdiği nitelikleri kullanmak,

d) Büyükşehir belediyesinin yaptığı ya da işlettiği işyerlerinin kontrolünü sağlamak ve ruhsatlı olmaları yönünde gerekli belgeleri vermek

e) Belediyenin hizmet için harcayacağı giderler konusunda yardımda bulunmak veya borçlanmalarının belgelendirilmesini sağlamak ve ödeme konusunda denetime tabi tutmak,

f) Ulaşım ağında kullanılacak araçları, yöntemleri belirleyerek gerekli ücretlendirmeyi yapıp güzergah üzerindeki cadde, sokak, mahalle gibi yerlerde araçların konulabileceği park yerlerinin hizmete sunulmasını sağlamak ve ilgili ulaşım kurallarını uygulamaya koymak,

g) Büyükşehir belediyesine dâhil olan yerlerin ulaşım ağı için gerekli olan (yol, cadde vb.) ihtiyaçların giderilmesini sağlamak ve iyileştirme gereken yerlerin kontrolünü yapmak ve bunların yanı sıra vatandaşın kullanacağı yollara yerleştirilecek reklam panolarıyla ilgili düzenlemeler yaparak yine vatandaşın kullandığı ulaşım hattının numaralandırılmasını sağlamak,

h) Şehirle ilgili teknolojik alt yapı düzenini sağlamak,

i) Çevreyle ilgili uzun ömürlü çalışmalar yapabilmek adına çevrede çeşitli düzenlemeler, projeler yaparak çevrenin görsel, fiziksel anlamda korunmasını sağlamak ve gereken önlemleri almak; çöplerin atılacakları yerleri düzenlemek ve kontrolünü sağlamak; atıkların geri dönüşümü için gerekli düzeneğin kurulmasını ve uygulamaya geçirilmesini sağlamak ve bu amaçla hizmet sunan birimlerin işletilmesi sağlamak ve bütün bunların neticesinde vatandaşa temiz bir çevrede yaşama imkânı sunmak,

j) Yiyecek içeceklerle ilgili gerekli kontrollerin yapılması adına ilgili denetim birimlerini kurup uygulamaya sokarak bunların kontrolünü sağlamak ve işletmelere ruhsat vermek,

k) Büyükşehir belediyesinin hizmet alanına dâhil olan iş yerlerinin kontrolünü sağlamak amacıyla ilgili kişiyi göreve getirmek,

l) Vatandaşın ve taşınacak malların şehirlerarası ulaşımını sağlayacak birimler oluşturmak ve kontrollerinin sağlanarak ruhsatlandırma işlemlerinin yapılması,

m) Büyükşehir belediyesinin hizmet etmekle yükümlü olduğu çevre için vatandaşın hoşça vakit geçirebilmesini sağlamak ve vatandaşın birlikteliğini sağlayabilmek adına eğitim, kültür, spor vb. alanlarda kullanılabilecek işletmeler yapmak, kontrolünü sağlamak ve bunların hizmete sunulmasını sağlamak; bu alanlarda yapılması gereken iyileştirmelerin yapılmasını sağlamak ve bu anlamda gereken ihtiyaçların karşılanmasını sağlamak; spor karşılaşmalarının yapılmasını düzenleyerek elde edilen başarılar için hediyeler sunmak,

n) Kent kültürü için önem arz eden yapıların korunmasını sağlamak ve gerektiğinde özünü değiştirmeden restorasyonunun yapılmasını sağlamak,

o) Kent içindeki ulaşım kanallarını vatandaşın kullanımına sunmak ve ilgili işletmeleri kurarak bunların çalışmasını sağlamak; kullanılan araçların izin belgelerini sağlamak,

p) Büyükşehir sınırları içerisinde su ve su gideriyle ilgili alt yapı çalışmalarını yapmak üzere gerekli birimleri kurarak işletmeye açmak ve içme suyu olarak kullanılabilecek suların satışını sağlamak; gerekli iyileştirme çalışmalarını yürütmek,

r) Vatandaşın ölümü sonrası sunulacak hizmetler için gerekli yerlerin düzenlenmesi ve hizmete açılması,

s) Büyükşehir sınırları içerisinde kurulacak olan pazar yeri, hayvan kesim yeri gibi yerlerin düzenlenmesini yapmak ve kontrolünü sağlayarak izin belgesi vermek,

t) Büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde yaşanacak deprem, yangın gibi durumlarda gerekli hizmeti sunabilecek birimler oluşturmak ve maddi-manevi desteği sağlamak; vatandaşa hizmet sunan işletmelerin konuyla ilgili kontrolünün yapılarak gerekli önlemlerin alındığına dair ve herhangi bir tehlikesi bulunmadığına dair izin belgelerinin verilmesi,

u) Genç, yaşlı, çocuk, engelli, kadın demeden bütün vatandaşın eğitim, sağlık, kültür alanında hizmet alabileceği birimler oluşturarak bunların hizmete sunulmasını sağlamak; onlara ilgi alanlarına göre seçebilecekleri ve burada eğitim görebilecekleri yerler sunmak ve bunu yaparken de yetkili kamu kurum ve kuruluşlarına iş birliği içerisinde olmak,

v) Vatandaşın mevsim şartlarına göre ısınmasını sağlayacak yapılar kurmak ve bunların hizmete sunulmasını sağlamak,

y) Büyükşehir belediye sınırları içerisinde yangın, deprem gibi durumlar sırasında ya da sonrasında vatandaş için tehlike arz edebilecek olan sıkıntılı yerlerin iyileştirmesini sağlamak ya da gerekiyorsa yıkımını gerçekleştirmek (5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, Md.7).

1.2.2.YEREL YÖNETİM BİRİMİ OLARAK BELEDİYELERİN GENEL ÖZELLİKLERİ

1.2.2.1.Belediye Organları

Belediye yönetimi: Belediye Başkanı, Belediye Meclisi ve Belediye Encümeni olmak üzere 3 temel organdan oluşmaktadır.

1.2.2.1.1.Belediye Başkanı

Vatandaşın demokratik hakkını kullanarak seçtiği belediye başkanı, belediye yönetiminin yürütme aşamasında görev yapan en üst düzey görevlidir.

5393 sayılı Belediye Kanunu' nun 37. maddesinde belediye başkanının görevleri şu şekildedir:

a) Belediye yönetiminin en yetkili görevlisi olması sebebiyle belediyenin yönetimini sağlamak ve bunu yaparken belediyenin faydasını düşünmek,

b) Belediyenin yıl içerisinde gerçekleştireceği projelerin yol haritasını belirlemek ve bu çalışmalar için harcanacak giderleri hesaplamak; proje çalışanlarının başarı

değerlendirilmesinin yaparak bütün bunların kontrolünün sağlanması sonucunda hazırlanan ifadeleri meclise sunmak,

c) Düzenlenen etkinliklere, toplantılara, hukuki anlamda bulunulacak yerlere sorumlu olduğu belediyeyi temsilen gitmek,

d) Belediye organlarından olan meclise ve encümene başkanlık yapmak.

e) Belediye sınırları içerisinde bulunan varlıkların (menkul, gayrimenkul) yönetimini sağlamak,

f) Belediyenin dışarıdan gelecek maddi kazanımlarını ve kendisine borçlananlardan alacağı paraların yönetimini sağlamak,

g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak. Gerekli alanlarla ilgili sözleşme yapmak ve bunu yaparken konuyla ilgili bilirkişinin görüşlerini almak,

h) Mecliste alınan kararları ve encümen kararlarını hayata geçirmek,

i) Hesaplanan belediye bütçesini yönetmek ve bu alanda meclis ve encümenin kararı dâhilinde olmayan para dönüşümlerini tasdik etmek,

j) Sorumluluğu dâhilinde olan belediyede çalışacakları göreve getirmek,

k) Belediye yönetimi içerisindeki hizmet sunan birimleri, ilgili ekiple birlikte kontrole tabi tutmak,

l) Belediyeye gelen yardım taleplerini kabul etmek,

m) Vatandaşın refah seviyesi içerisinde yaşayabilmesini sağlayacak gerekli ihtiyaçları karşılamak ve bu amaca yönelik alınması gereken tedbirleri almak,

n) Belediye bütçesinden ihtiyacı olan vatandaşlar için ayrılan kısmı harcamak, özürli vatandaşların ihtiyaçlarını giderecek harcamalar yapmak ve onlara özel tesisler oluşturmak,

o) Belediyeyi ziyarete gelenlere onlar için ayrılan bütçeyle gerekli harcamaları yapmak ve belediyeyi temsil etmek,

p) Belediye kanununda yer alan ve başka belediye organlarının dâhil olmalarını gerektirmeyen işlerle ilgili kararlar almak ve yönetmek (5393 Sayılı Belediye Kanunu, Md.37).

Tortop'un (1986, s.38) ifade ettiği gibi:

“Belediye başkanları; görevlerini yaparlarken en çok kendi siyasal yandaşları tarafından zorlandıklarını, ilkelerine aykırı önerilerin en çok kendi taraftarlarından geldiğini ve hatta tarafsız işlemlerinden dolayı karşı partili üyelerce desteklendiklerini ileri sürmektedirler. Belediye başkanlarının bu durumu ülke çıkarları açısından sağlıklı bir gelişmedir. Belediye başkanları, kamu hizmetlerini tüm vatandaşlara eşit, sürekli ve tarafsız biçimde götürmek için çaba göstermek zorundadırlar.”

Demokratikleşme anlamında çok önemli bir yere sahip olan yerel yönetimlerde özellikle belediye başkanının sergileyeceği başarılar, ülkenin siyasal anlamdaki çatışmalarını azaltmaya yardımcı olacak ve halkın birbiriyle iletişiminin bu anlamda iyileşmesine katkı sağlayacaktır (Tortop, 1986, s. 38).

1.2.2.1.2.Belediye Meclisi

Belediyelerin genel anlamda karar mercii olan belediye meclisi, 307 sayılı kanunun yayınlanmasıyla birlikte çoğunluk sisteminden nisbi temsil sistemine geçmiştir. Seçimlerde kullanılan bu sistem 1963 yılı itibari ile kullanılmaktadır (Tortop, 1986, s. 93).

Belediye meclisinin görevleri, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'na göre aşağıdaki şekildedir:

- a) Belediyenin yıl içerisinde yapmış olduğu çalışmalarla ilgili rapor hazırlamak ve bu çalışmalarda yer alan kişilerin başarı değerlendirmesini yapmak ve onaylamak,
- b) Belediye bütçesiyle ilgili düzenlemeleri kabul etmek, birimler arasında bütçe geçişini sağlamak,
- c) Sorumluluğu dâhilinde olan belediyenin gerekli imar çalışmalarını düzenlemek ve tasdik etmek, bunu yaparken de Büyükşehir Belediyelerinde çevreyle ilgili hazırlanan plan dâhilinde yapmak,
- d) Belediyenin maddi yetersizliği durumunda bu konuda destek alması gereğine karar vermek,

- e) Belediye sınırları içerisinde bulunan menkul kıymetlerinin alım-satımına, bu malların birileri için ayrılmasına ya da kiralanmasına, belirli süre sonra kiralama süresinin dolmasına karar vermek,
- f) Belediye kanununda yer alan resmi belgeler için ödenmesi gereken paranın miktarına karar vermek,
- g) Belediyeye gelecek karşılıksız yardımların kabulünü sağlamak,
- h) Vatandaşın ödemek durumunda olduğu fakat ödemediği ya da ödemesini geciktirdiği resmi ödemeler dışında kalan ve alt sınırı beş bin olan ödemeleri yasal yöntemlerle tahsis etmek,
- i) İlgili kanun çerçevesinde çeşitli kurum ve kuruluşlarla birliktelikler oluşturmaya ya da ayrılmalar yaşamaya karar vermek ve anaparanın artmasına ya da azalmasına karar vermek,
- j) Belediyeye ilgili ayrıcalıklara karar vermek ve kazanılacak olan mevduatın nasıl kullanılacağına karar vermek; belediye himayesi altında olan hizmet birimlerinin teklif alma ya da ihale yoluyla satışını yapmak,
- k) Meclisin başında duracak kişi ya da kişileri belirlemek ve belediye organlarında yer alacak kişileri belirlemek,
- l) Belediye ve belediyeye bağlı kurum ve kuruluşların kadrolarının değişimi ve iptali konusunda görüş bildirmek,
- m) Belediyenin çıkaracağı talimatnameleri onaylamak,
- n) Vatandaşın yaşam alanı içerisinde bulunan cadde, sokak, mahalle vb. ile ilgili düzenlemeleri yapmak; bunların isimlerini belirlemek ve gerekli değişikliklerin yapılması için onay vermek; belediyeye yönelik reklam görsellerine onay vermek,
- o) Kendisi dışında kalan yerel yönetim birimleri ile işbirliği yapmaya karar vermek ya da yapılan işbirliğinden ayrılmak,
- p) İlgili bakanlığın onayı dâhilinde ülke dışındaki yerel yönetim birimleri ile birlikte çalışmalar yürütülmesine izin vermek ve sosyal alanlarda hizmet sunabilecek çeşitli çalışmalar kapsamında gerekli fiziksel ihtiyaçları karşılayarak karşılıklı bir fayda oluşturulmasını sağlamak,
- q) Gönüllü vatandaşlık isteyenlerin onayını sağlamak ya da onayını iptal etmek,
- s) Encümen ile belediye başkanının yaşadığı uyuşmazlıkları gidermek,

t) Belediye sınırları dışında bulunan ama belediyenin mesuliyeti altında olan alanlara da gerekli hizmetleri ulaştırmak,

u) İmara yönelik belediyenin düzenleyeceği çalışmalara onay vermek (5393 Sayılı Belediye Kanunu, Md.18).

1.2.2.1.3.Belediye Encümeni

Belediyenin diğer bir karar alma organı olan belediye encümeni; devamlılığı bulunan bir organ olmakla birlikte meclisin toplantı yapmadığı zamanlarda belediye meclisine yüklenen sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdür. Ayrıca belediye başkanı aracılığıyla gündeme gelen durumları tartışıp karar veren bir mekanizmadır (Tortop,1986, s. 98- 99).

5393 Sayılı Belediye Kanunu'na göre belediye encümeninin görevleri aşağıdaki şekildedir:

a) Belediyenin yıl içerisinde yapacağı projelerle ilgili ve bu projeler için ne kadar para harcanacağına dair yazıları meclise sunmak,

b) Devlete dâhil edilecek uygulamaların hangileri olacağını seçmek ve uygulamaya geçirmek,

c) Beklenmeyen harcamaların nerelere yapılacağına karar vermek,

d) Gerektiğinde yasalara uygun şekilde cezalandırmalar yapmak,

e) Vatandaşın ödeme yapacağı bazı resmi belgeler dışında kalan ve belirli bir miktarı geçmiş olan ödemeler konusunda yaşanan anlaşmazlıkları gidermek,

f) Gayrimenkullerin satışına yönelik işlemleri uygulamaya sokmak ve süresi üç yılı geçmemek kaydıyla kiralanmasına onay vermek,

g) Halka açık hizmet sunan işletmelerin gün içerisinde hangi saat dilimleri arasında çalışacağına karar vermek,

h) Gerektiğinde belediye encümeninin işlerini yapmak (5393 Sayılı Belediye Kanunu, Md. 34).

1.2.2.2.Belediyenin Yetki ve Görevleri

Belediyenin bazı yetki ve görevleri mevzuata göre aşağıdaki şekildedir:

a) Vatandaşın gereksinimlerini gidermek üzere yapılması gereken çalışmaları yapmak,

b) Belediyenin sorumluluğu içerisinde bulunan görevler dâhilinde yönetmelikler çıkarmak, yasa dışı işlemler için gerekli cezalandırmaların yapılmasını sağlamak,

c) Vatandaşın belediyeye ödemekle yükümlü olduğu paraların alınmasını sağlamak; en temel ihtiyaçlar olan hizmetler karşılığı ödemelerin alınmasını sağlamak,

d) Suyla ilgili altyapı çalışmalarının düzenlenmesini yapmak; bununla ilgili gereken teknik ve fiziksel ihtiyaçları karşılamak; vatandaşın sudan ötürü yaşayacağı sıkıntıların önlemlerini almak,

e) Vatandaşın şehir içi ve şehir dışı ulaşım sırasında kullanacağı bütün ulaşım ağlarını ve araçlarını düzenlemek ve böylelikle onların kolayca ulaşımını sağlamak,

f) Vatandaşın çöplerinin alınması ve bunların uygun yerlere ırakılmasını sağlamak ve geri dönüşüme kazandırılabilir olan çöplerin de diğer çöplerden ayrı olarak değerlendirilmesini sağlamak,

g) Vatandaşın ihtiyaçlarını tam manasıyla gidemek anlamında eğer gerekiyorsa yeni hizmet birimleri almak ya da eldeki hizmet birimlerini kira getiren mülkler haline getirmek,

h) Gereken durumlarda maddi destek almak ve yardımları kabul etmek,

i) Vatandaşın belediyeye ödemesi gereken ödemelerin mahkeme boyutuna ulaşması sonrasında konuyla ilgili anlaşmazlıkları gidermek,

j) Halkın kullanımına açık eğlence alanlarının kontrolünü sağlayarak izin belgesi vermek,

k) Tanıtım amaçlı görsellerle ilgili düzenlemeler yapmak (5393 Sayılı Belediye Kanunu, Md. 15).

1.2.3.AVRUPA BİRLİĞİ' NE UYUM SÜRECİNDE TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİMLER

Avrupa Birliği; kendisine has hukuk kuralları olan ve bünyesinde barındırdığı ülkelerin her birinden daha üstün görev ve yetkilere sahip olan bir oluşum olarak karşımıza çıkmaktadır. Avrupa Birliği üyeliği ve üyelik öncesi uyum süreçlerinde ülkeler birçok yönden ortak paydada buluşturulmaya çalışılmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerin her biri

geçirdikleri uyum süreci neticesinde kültürel, sosyal ve de siyasal yönden ortak politikalar oluşturmak durumundadırlar (Kaya, 2003, s. 106- 107).

Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin hemen her birimi kaçınılmaz olarak uyum sürecinden etkilenmekte ve mevcut idari yapılarını bu yönde değiştirmektedirler. Ülkelerin idaresinde önemli bir rol üstlenen yerel yönetimler de değişime uğrayan birimlerin başında gelmektedirler. Kendisini yenilemek zorunda olan birimler; sosyal, kültürel ve siyasal olarak gerekli değişimleri göstererek değişimi tamamlamaktadırlar (Kösecik, 2002, s. 2).

Avrupa Birliği'nin kurucu unsurları olan Maastricht Sözleşmesi, Avrupa Tek Şartı ve Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, Avrupa Birliği'nin dayanak noktalarını oluşturmaktadır. Yerel ve bölgesel yönetimler demokratik bir yaşamın olmazsa olmazlarındandır. Bu bağlamda yerel yönetimler, Avrupa Birliği'nin geleceğin Avrupa'sı olarak gördüğü Birleşik Avrupa Sistemi'ni oluşturabilmesinde önemli bir rol üstlenmektedirler (Keleş, 2012, s. 9).

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı içerisinde yer alan maddeler gereğince yerel yönetim birimleri görev ve sorumluluklarını yerine getirme konusunda ilgili mevzuatta bulunan ilkelere uymak için gerekirse hukuki yollara başvurabilecektir. Ayrıca bu görev ve sorumlulukları yerine getirirken eğer isterse başka yerel birimlerle ortak çalışmalar yapabilecektir (Tamer, 1998, s. 239).

Demokrasinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanan ilk çok taraflı anlaşma, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı adıyla imza edilmiştir. Bu anlaşma metni ile yerel yönetimlerin ilkeleri ve demokratik yapısı garanti altına alınarak ortak paydaların geliştirilerek korunmasına olanak sağlanmıştır. Avrupa Konseyi, anlaşmayı savunmakta ve geliştirilmesi için katkıda bulunmaktadır (Taştekin, 2007, s. 81).

BÖLÜM 2.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünya bir kentleşme sürecine girmiş ve göçün de etkisiyle kentlerde insan yoğunluğu artmıştır. Bu insanların ihtiyaçlarını giderebilmek anlamında çeşitli birimlere ihtiyaç duyulmuştur. Yerel yönetim birimleri de bunlardandır. Türkiye'de yerel yönetim birimlerinin oluşumu da bahsettiğimiz sebeplerden dolayı gündeme gelmiştir (Güllüpınar, 2009, s. 159).

Yerel yönetimler, devlet yapısının giderek karmaşıklaşması ve vatandaşların ihtiyaçlarının yeterince yerine getirilememesi üzerine çeşitli iletişim yöntemlerini kullanmaya başlamışlardır. Halkla ilişkiler çalışmaları da bu iletişim yöntemlerinden birisidir (SİSAV, 1986, s. 152- 153).

Halkla ilişkiler çalışmaları, istenilen amaca ulaşmak için izlenilecek yol haritası olarak nitelendirilebilir. Özel sektörün ağırlık verdiği bu çalışmalara gerek özel sektörde gerek kamu sektöründe ciddi anlamda ihtiyaç duyulmaktadır. Özel sektörde halkla ilişkiler, şirketler ve onların hedef kitleleri çerçevesinde düşünülürken kamuda halkla ilişkiler yöneten ile yönetilenler arasındaki ilişkiyi akla getirmektedir. Bu anlamda özel sektör ve kamu sektörü çeşitli farklılıklar içermektedir (Peltekoğlu, 1998, s. 145).

Özel sektör yaptığı halkla ilişkiler çalışmaları sonrasında kâr beklerken kamu sektörü kâr odaklı çalışmamaktadır. Kamuda amaç; vatandaş memnun etmek ve bu memnuniyetin olumlu geri dönüşünü sağlamaktır (Saran, 2004, s. 280- 283).

Halkla ilişkiler çalışmalarına özel sektörde daha fazla ilgi vardır fakat yerel yönetimlerde yapılan bazı yasal değişikliklerden dolayı kamu sektörü de halkla ilişkiler çalışmalarına yönelmek durumunda kalmıştır. Hedef kitlesinin ihtiyaç, istek, beklenti ve şikâyetlerine başarılı bir şekilde cevap vermek isteyen yerel yönetim birimleri, bunun başarılı halkla ilişkiler çalışmalarıyla mümkün olduğunun farkına varmışlardır. Hedef kitlenin zihnindeki olumsuz algıları yok ederek yerine olumlu düşünceler yerleştirmek halkla ilişkiler biriminin sorumluluğundadır (Gürdal,1997, s. 111).

2.1.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERE DAİR YENİ YASAL DÜZENLEMELER

Geleneksel kamu yönetiminde yaşanan reformlar beraberinde yerel yönetimlerde yaşanan değişiklikleri de getirmiştir. Bu bağlamda birçok yasal değişiklik meydana gelmiştir. Bu değişiklikler genel olarak vatandaş ile yönetim arasındaki iletişimi iyileştirmek anlamında yapılandırılmıştır. Aşağıda bu değişikliklere yer verilmiştir.

2.1.1.Hemşehrilik Hukuku

5393 numaralı Belediye Kanunu'nun 13. maddesine göre 'Hemşehri Hukuku' aşağıdaki gibidir:

Kişiler nüfusa kayıtlı oldukları yerlerin hemşehrileridirler ve dâhil oldukları belediye yönetiminin onlara sunması gereken hizmetler vardır. Bu hizmetlere kendileri de katılabilmekte ve belediyenin alacağı kararlara da etki edebilmektedirler. Ayrıca belediye yönetiminin maddi desteklerini de alma hakları bulunmaktadır. Bu desteklerin vatandaşın kırılmasına sebep olmadan verilmesi gerekmektedir. Ayrıca belediye, hemşehrilerin kaynaşmasına yardımcı olacak etkinlikler düzenleyerek onlara bu anlamda fayda sağlamak istemektedir. Bunları yaparken de konuyla ilişkili kurum ve kişilere başvurarak yapılan çalışmaların daha profesyonel olmasını sağlamayı hedeflemektedir (5393 Sayılı Belediye Kanunu, Md.13).

Hemşehri hukukunda, belediye yönetiminin yanı sıra halkın da sorumluluğu dâhilinde olan hususlar bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; belediyeye gerekli ödemelerin yapılması ve belediyenin yasal nitelikteki kararlarına uyulması olarak karşımıza çıkmaktadır (Aytaç, 1998, s. 121).

5393 sayılı Belediye Kanunu'nda da görüldüğü gibi belediyelerin yaptıkları çalışmalar ile ilgili vatandaşını bilgilendirmek ve onların yaşadıkları yerle olan bağlarını güçlendirmek amacıyla çeşitli etkinlikler yapmaları gerekmektedir. İşte tam da burada halkla ilişkiler çalışmaları devreye girmektedir. Kanunda istenilenlerin yerine getirilebilmesi, başarıyla yürütülecek olan halkla ilişkiler çalışmalarına bağlıdır (Galata, 2012, s. 55).

2.1.2.Bilgi Edinme Hakkı Kanunu

4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu'nun kabul tarihi 9.10.2003'tür. Mevzuata göre: **Bu kanunun amacı; demokratik ve şeffaf yönetimin gereği olan eşitlik, tarafsızlık ve açıklık ilkelerine uygun olarak kişilerin bilgi edinme hakkını kullanmalarına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir** (4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Md.1).

Bilgi Edinme Kanunu kapsamında istenilenler, modern anlamdaki belediyecilik kavramlarından biri olan 'erişilebilirlik' kavramına gönderme yapmakta ve kanunun halk ile yönetim arasındaki buzları eritme çabası gözlerden kaçmamaktadır. Bu bağlamda yapılan halkla ilişkiler çalışmaları halk ile yönetim arasında köprü vazifesi görmektedir (TESEV, 2004, s. 5).

2.1.3.Kent Konseyi Yönetmeliği

Mevzuata göre Kent Konseyi Yönetmeliği; kentte yaşayanların birlik beraberliklerini sağlayarak yaşadıkları bölgeye aidiyet duygusu hissetmelerini sağlamak, bunu yaparken de hem kentin hem de vatandaşın haklarının korunmasını sağlamak, işbirliği içerisinde karşılıklı fayda sağlamaya yönelik projeler üretmek ve yerel yönetimlerin şeffaflık, hesap verme gibi ilkelerini de göz önünde bulundurarak sürekli bir gelişme yaşamayı amaç edinmiştir (Kent Konseyi Yönetmeliği, Md.1).

Konseyin görevleri aşağıdaki şekildedir:

- a) Halkın yönetime katılımını teşvik ederek halkın birlikte yaşayabilme kültürünü geliştirmek ve yönetim anlamında da modern yönetim sistemlerini kullanmayı teşvik etmek,
- b) Sürekli yaşanacak bir iyileşme sağlamak ve gerekli olan plan ve projeleri geliştirmek, bunu yaparken de oluşabilecek sıkıntılar adına önlemler almak,
- c) Kentle ilgili projeler hazırlarken projenin belirli aşamalarında halkı da çalışmanın içine dâhil ederek onlar için onlarla birlikte kararlar almak,
- ç) Yerel yönetimler ilkeleri gereğince, halkın aktif bir şekilde yönetimin içerisinde bulunmasını ve anlaşmasını sağlamak,
- d) Kent kültürüne ilişkin varlıkları koruyarak ve iyileştirerek bunların kentin imajına olumlu yansımaları sağlamak,
- e) Kentin doğal kaynaklarının kullanımı ile ilgili tasarruflu davranmak ve eşit kullanımına katkı sağlamak,

f) Kentin refah seviyesi yüksek, yaşanabilir bir yer olması anlamında çalışmalar yapmak ve maddi desteğe ihtiyacı olanların durumlarının iyileştirilmesini sağlamak,

g) Halkın oluşturduğu birliklerin gelişmesine yardım etmek ve onların profesyonelleşmesi anlamında onlara destek olmak,

ğ) Halkın bütün kesiminin kendileri için verilecek kararların her aşamasında girişken bir yapıda olmasını sağlamak,

h) Yerel yönetimler ilkelerinin yerine getirilmesi konusunda teşvik edici olmak ve uygulanabilirliğini sağlamak,

ı) Burada alınan kararların tartışılmak ve karara bağlanmak için belediyeye aktarılmasını yapmak (Kent Konseyi Yönetmeliği, Md. 6).

2.1.4.Gönüllü Katılım Yönetmeliği

Yerel yönetimler halka hizmet ederken aynı zamanda onların da desteğini beklemektedirler. Bu anlamda halkın isteyerek bu hizmetlere yardımda bulunması yani bir nevi gönüllü olması yerel yönetimlerin işlerini kolaylaştırmakta ve vatandaşın yaşadığı yere ait olduğu duygusunu geliştirmektedir. Yerel yönetimlerin varlık sebebi olan demokratik katılım da gönüllü katılımın devamı niteliğindedir ve demokrasinin önünü açmaktadır (Galata, 2012, s. 59).

Gönüllü olanların çalışma alanları, Gönüllü Katılım Yönetmeliği'nde açıklığa kavuşturulmuştur. İl özel idaresi veya belediye, bu anlamda halkın her kesiminden insana halkla işbirliği yaparak; sağlık, eğitim, kültür ve sosyal alanlarda projeler üretebilmekte ve kültürel anlamda gerekli tesislerin yapılması konusunda da çalışmalar yapabilmektedir. Ayrıca vatandaşın kendisini tanımasını sağlayacağı ve yeteneklerini ortaya çıkarabilecekleri eğitimler verebilmektedir. Spor alanında da yine toplumun her kesimine hitap edecek etkinlikler düzenlemektedir. İl özel idaresi veya belediye, hayvanlar konusunda da çeşitli çalışmaları vatandaşlarıyla birlikte yürütmektedir. Kentin çevre düzenlemesi ve kültürel olarak korunması da vatandaşlarla işbirliği içerisinde yürütülen diğer faaliyetlerdir (Toprak, 1990, s. 49- 60)

Bu bağlamda yerel yönetimlerde 'Gönüllü Katılım' kavramı halkla ilişkiler anlamında 'Sosyal Sorumluluk' kavramına denk gelmekte ve vatandaşa manevi anlamda katkı sağlamaktadır (Okay ve Okay, 2005, s. 25- 32).

2.2.YEREL YÖNETİMLERDEKİ DÖNÜŞÜMÜN SEBEPLERİ

Değişen ve gelişen modern toplumun bir gereği olan bireysellik, kamu yönetiminde de göze çarpmakta ve geleneksel kamu yönetiminin yerini alan yenilikçi kamu yönetimi; verilen kararlara eleştirel yaklaşabilen, soru soran ve bu soruların cevabını arayan, bilgi düzeyi yüksek bir toplumu da beraberinde getirmektedir. Sorgulama ve talep etme haklarını iyi kullanmaya başlayan yenilikçi toplum artık daha bireysel ve daha denetleyici bir hale bürünmektedir. Bu bağlamda, toplumun istek ve şikâyetlerine cevap vermek durumunda kalan kamu yönetimi, değişen düzene ayak uydurarak farklı bir yapıda karşımıza çıkmaktadır (Ertekin, 2000, s. 40- 41).

Ülkemizde yerel yönetimlerin halkın ihtiyaçlarını yeterince karşılayamaması sonrasında bu alanda değişiklik yapılma ihtiyacı hissedilmiş ve yasal olarak iyileştirmeye gidilmiştir. Aşağıda yerel yönetimlerde dönüşüme sebep olan küreselleşme, demokratikleşme, e-devlet kavramlarına açıklık getirilecektir.

2.2.1.Küreselleşme

Dünya toplumlarının kıyasıya mücadele ettiği ve sürekli yarış içerisinde kalacakları küreselleşme olgusu, bir toplumun tüm idari ve sosyal yapısıyla ilişkilendirilebilmektedir. Küresel dünyanın ne zaman oluştuğu ya da halen tam bir küresel yapıda olup olmadığı soru işaretidir. Başlangıcı 1900'lü yıllara dayanan küresel köy, iletişim çağı veya sanayi sonrası toplumu gibi kavramlar belki de yeni yeni gerçek anlamlarına kavuşmaktadırlar. Küresel bir dünyanın meydana gelmesi tek yönlü bir iletişimle mümkün değildir. Siyasal, sosyal ve ekonomik anlamda yaşanan iletişimin her biri küreleşme sürecinde birer etkindir (Gürcüoğlu, 2007, s. 33).

Küreselleşen dünya, farklı kültürdeki insan topluluklarının neredeyse tek bir çatı altında toplandığı ve ekonomik değişkenlerin tüm dünyada aynı anda etki gösterdiği bir yapıdır. Bu bağlamda fiziki sınırlamaların kalktığı bir düzende yaşanan sorunlar veya bunalımlar ortak bir problem haline gelmektedir. Küreselleşen dünya bizlere tek tip bir yaşantı getiriyor gibi görünse de beraberinde farklı kültürleri tanıma ve uyum sağlama imkânını da sunmakta bu durum da çeşitlilik ve uluslararası bir sosyal yaşam fırsatını beraberinde getirmektedir (Ateş, 2006, s. 25- 29).

Küreselleşmenin etkileri kitle iletişim araçlarında da hissedilmektedir. Kitle iletişim araçlarının kullanımının gün geçtikçe artması ve evrensel boyutlarda yapılan etkileşimin hızlanması sosyal yaşantımızı derinden etkilemektedir. İlerleyen teknolojik gelişmeler de bu tip etkileşimlerin artarak devam edeceğini kanıtlar niteliktedir. Sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda gerçekleşen değişim ve dönüşümlerin etki alanı giderek genişlemekte ve bu anlamda uluslararası bir etkiden bahsedilebilmektedir (Arslan ve Mete, 2007, s. 223).

Küreselleşme olgusu, idari sistemler ve bu sistemin temel parçalarından biri olan yerel yönetimleri de elbette dünyada yaşanan bu hızlı gelişmelere kayıtsız bırakmamaktadır. Toplumun beklentilerine, istek ve arzularına cevap vermekle yükümlü olan yerel yönetim birimleri, değişen düzene uyum sağlayarak gelişmeleri yakından takip etmek durumundadırlar (Kaya, 2003, s. 67).

Küreselleşme ile değişim sürecindeki dünyada yönetim alanındaki dönüşümler; çağın ihtiyaçlarına cevap verebilecek yönetim yapısını ve yeni kamu yönetimi anlayışının getirileri olan şeffaflık, hesap verilebilirlik ilkelerini, bireyi ön plana çıkaran ve sorgulayan bir yapıyı öngörmüştür (Köse, 2003, s. 1- 3).

Ayrıca küreselleşme olgusu ve teknolojiye yaşanan baş döndürücü gelişmeler yeni sorunları da beraberinde getirmiştir. Bu gelişmeler doğrultusunda yerel yönetimlere bakış açısının da değişmesi kaçınılmaz hale gelmiştir. Küreselleşen sorunlar ve uluslararası ilişkiler sisteminde yerel yönetimlerin önemi azalmak yerine aksine giderek artmaktadır (Tutar, 2000, s. 16- 18).

Küreselleşmenin ülkemize olan etkisi ise yadsınamaz derecede büyüktür. Soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte artan küresel etkileşim; birçok yönden köprü niteliği taşıyan Türkiye'yi kültürel, siyasal ve sosyal alanlarda da batı ile doğu arasında birleştirici bir unsur haline getirmiştir. 1990'lı yıllardan itibaren ülkemizde kurulan tüm siyasi partiler, yerel yönetimler konusunda gerekli yenileşme planlarını parti programına dâhil etmektedirler (Güler, 1997, s. 75).

2.2.2.Demokratikleşme

Demokrasi, kısaca halkın kendi kendini yönetebilmesi anlamına gelmektedir. Yerel yönetimler açısından demokrasi kavramına bakıldığında ise halkı yönetime dâhil eden birimler olarak demokrasi yerel yönetimlerin vazgeçilmezlerindendir. Halkın kendisini yönetenleri seçebilmesi davranışı, kendisine en yakın yönetim birimi olan yerel yönetim birimleri açısından oldukça önemlidir. Varlığı halkının seçimine bağlı olan bu birimler, kendisini ister istemez demokratik bir ortam içerisinde bulmuşlardır. Yerel yönetim birimleri demokrasinin en önemli birimleri olarak karşımıza çıkmaktadırlar (Varol, 1989, s. 25).

Yerel yönetimler açısından demokrasi kavramını ele aldığımızda İnsan Hakları konusuna kadar gitmemiz gerekmektedir. Nitekim İnsan Hakları mevzusu içerik olarak kişilerin demokratik haklarından bahsetmekte ve hukuksal açıdan devletin demokratik bir yapıda olduğuna dikkat çekmektedir (Aykaç, 1994, s. 46).

Yerel anlamda da kişilerin haklarının korunması görevi yerel yönetimlere düşmekte ve halkın demokratik katılım hakkını kullanması yerel yönetimlerin demokratikleşmesi anlamında bu konuya ilişkin çabasının bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan fikir alışverişi, yerel yönetimlerde karşılıklı iyi niyet oluşturabilmek açısından oldukça önemlidir. Yerel yönetim birimleri, halkının istek ve ihtiyaçlarını onları dinleyerek yerel anlamdaki demokrasiye katkıda bulunmakta ve hatta halkın yönetime katılmasına destek olmaktadır. Bu bağlamda vatandaşı ile ayrılmaz bir bütün olan yerel yönetimler, halkının kararları ile yönetimde kalma ya da yönetimden alınma durumlarıyla karşılaşmaktadırlar (Yıldız, 1996, s. 25).

Yerel yönetimlerin demokratik olarak nitelendirilebilmesi için bazı unsurları yerine getirmeleri gerekmektedir. Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir:

- 1.Referandumun uygulanırlığının artırılması,
- 2.Yerel basının oluşturulması,
- 3.Halkın yönetime katılımına destek verilmesi (Canpolat ve Cangir, 2010, s. 40).

2.2.3.e-Devlet

e-devlet kısaca; vatandaşların devletten beklediği hizmetleri çevrimiçi olarak zaman kaybetmeden, masa başında yapabilmesini sağlayan bir sistemdir. Bu sistem sayesinde fatura ödeme, sicil kaydı alma gibi birçok işlem elektronik ortamda hem zamandan hem mekândan tasarruf edilerek gerçekleştirilebilmektedir (Yıldırım, 2011, s. 18).

Yerel yönetimler anlamında e-devlet kavramına baktığımızda; bulunan şehirle ilgili güncel bilgiler, haberler, vatandaşın belediyeye gitmeden çevrimiçi olarak yapabileceği işlemler, belediyenin yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler, belediyeyle ilgili yayınlar, şikâyet-öneri sunma seçenekleri gibi birçok hizmet vatandaşa sunulmaktadır (Saran, 2004, s. 35).

Belediyelerde e-devlet oluşumu; öncelikli olarak çalışanların kurum içerisinde gerçekleştirecekleri çalışmaları birbirleriyle daha hızlı ve kâğıt israfı yapmadan paylaşabilmeleri ve yönetimle daha hızlı bir şekilde etkileşimde olabilmeleri için gündeme gelmiştir (Erdal, 2004, s. 3).

Ayrıca e-devlet uygulaması ile birlikte vatandaş; istek, şikâyet ve görüşlerini elektronik ortamda yetkili mecraya aktarabilmekte ve cevabını da aynı şekilde elektronik ortamda alabilmektedir. Bilgi alma hakkına binaen de öğrenmek istediği bilgilere e-devlet uygulaması üzerinden ulaşabilmektedir. Vatandaşın yasal ödemelerini de bu uygulama üzerinden yapabiliyor olması yine vatandaşın resmi işlemlerinin hızlanmasına katkı sağlayacaktır (Aktel, 2003, s. 103).

2.3.YEREL YÖNETİMLERİN HALKLA İLİŞKİLER AÇISINDAN İLKELERİ

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler çalışmalarının başarılı olması seçmenlerin kararlarıyla yönetime gelen belediye yöneticileri açısından oldukça önemlidir. Halkı ile bütünleşen ve halkının istek ve şikâyetlerini göz ardı etmeyen yönetimler, bir dahaki seçimde mevcut seçmenlerini korumanın yanı sıra daha fazla seçmen kazanmak gibi avantajlar yakalayabilmektedirler. Yapılacak olan halkla ilişkiler çalışmaları çeşitli ilkelere dayandırılarak yapılmaktadır. Bu ilkelere aşağıda yer verilecektir.

2.3.1.Bütünlük İlkesi

“İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir” ifadesi, anayasanın 123. maddesi gereğince bütünlük ilkesine dair ipuçları vermektedir (Akçakaya, 1999, s. 81).

Kamuda yer alan bütün kurum ve kuruluşlar kanunlara bağlı olarak varlıklarını sürdürmektedirler. İdarenin bütünlüğü ilkesi de bu yargıyı tamamlar niteliktedir (Kazancı, 1999, s. 187).

Ayrıca bahsedilen kamu kurum ve kuruluşları birbirleriyle bağlantılı olarak ve bir bütünün parçalarıymış gibi hareket ederek görev ve sorumluluklarını yerine getirmek durumundadırlar (Tortop, 1992, s. 3).

2.3.2.Etkili, Verimli, Yeterli Hizmet İlkesi

Yerel yönetimler; çeşitli iletişim tekniklerini kullanarak vatandaşının nelere ihtiyacı olduğunu, bu ihtiyaçların nasıl giderileceğini ve hizmetleri vatandaşlara ulaştırmanın maliyetinin ne kadar olacağına dair soruların cevabını alarak verilecek olan hizmetlerin etkili, verimli ve yeterli olmasını sağlarlar. İletişim bu aşamada olmazsa olmazlardandır. Çünkü yapılacak olan çalışmalar halk ile kurulan iletişim sonrasında şekillenecektir (Yayinoğlu, 2007, s. 67).

Yerel yönetimlerde etkili, yeterli, verimli hizmet üretme gerekliliği halkın gözünde olumlu bir imaj oluşturma anlamında da oldukça önemlidir. Belediyeler bu olumlu görüntüyü, yapılacak halkla ilişkiler çalışmaları sayesinde elde edebileceklerini fark etmişlerdir. Halkını tanıyarak onların nelere ihtiyacı olduğunu çözümleyen ve onlara ulaştırdığı hizmetleri etkili, yeterli, verimli kılan belediye yönetimi, yapacağı halkla ilişkiler çalışmalarıyla tanıtımını gerçekleştirebilmekte ve seçimle iş başına gelme gereğinden ötürü seçmenin zihninde olumlu bir imaj oluşturabilmektedir. Aksi takdirde halkını tanımayan ve onların nelere ihtiyacı olduğunu bilmeyen belediye yönetimlerinin başarılı halkla ilişkiler çalışmaları yapmaları mümkün olmayacaktır (Yalçındağ, 1995, s. 20).

2.3.3.Açıklık İlkesi

Yerel yönetimlerde etkili, verimli, yeterli hizmet üretme gereğinin yanı sıra bu uygulamaları halka açıkça sunma gereği de vardır. Belediye kanununda yer alan “Bilgi Edinme Hakkı” da bu ihtiyaca binaen oluşturulmuştur. Halk, belediye yönetimi ile ilgili merak ettiklerine kolayca ulaşabilmeli ve halkla ilişkiler çalışanları bu anlamda gerekli bilgilendirmeleri yapmalıdırlar. Halkın hesap sorma hakkı vardır ve yönetimin bu duruma açık olması gerekmektedir (Yayınoğlu, 2007, s. 91).

Ayrıca yerel yönetim birimleri sadece yaptıkları başarılı uygulamaları değil başarılı başarısız bütün uygulamalarını halkına arz edebilmelidirler. Yapılan hataların açıkça ifade edilmesi, düşünülenin aksine belediye yönetimine artı puan katabilmektedir (Görmez, 1987, s. 134).

2.3.4.Katılım İlkesi

Yerel yönetim birimleri halka en yakın yönetim birimleri olarak demokrasinin de ilk adımlarıdır. Halk demokratik katılım hakkını kullanarak kendisini yönetecek ekibe karar verebilmektedir (Yalçındağ, 1995, s. 26).

Yerel yönetimlerde yapılan yasal değişiklikler sonrasında belediyeler halkın yönetime katılmasına daha uygun hale gelmişlerdir. Hemşehri hukuku ve kent konseyleri halkın yönetime katılmasını sağlayacak uygulamalar olarak karşımıza çıkmaktadırlar (Yayınoğlu, 2007, s. 96).

2.3.5.Yansız ve Eşit Hizmet İlkesi

Seçimle iş başına gelme söz konusu olduğu için belediyeler siyasi kurumlardır fakat bu durum taraftar olmayan halkı görmezden gelmeyi gerektirmez. Yönetim hangi görüşte olursa olsun halkını bir bütün olarak değerlendirmeli ve herkese eşit hizmet götürmelidir. Çünkü belediye yönetimi sadece taraftarı olan halk kesiminden değil kendi nüfusuna dâhil olan bütün halktan sorumludur (Bülbül, 2004, s. 150).

Halkla ilişkiler çalışmaları tarafsız bir belediye yönetimi için ideal çalışmalardır fakat burada sıkıntı olabilecek durum, belediyelerin siyasi kurumlar olması sebebiyle halkla ilişkiler birimlerinin de herkese eşit davranamayacağı endişesidir. Bu endişe yersiz değildir çünkü çoğu zaman belediye yönetimlerinin halkla ilişkiler birimi için seçtikleri kişilerin kendi

ideolojilerine yakın kişilerden seçildiği görülmüştür. Sorun ancak tarafsız davranabilecek kişilerin ilgili birime getirilmesiyle çözülebilecektir. Aksi takdirde yönetimdeki bu taraflılık yönetimin halka götüreceği hizmeti de taraflı kılmakta ve bu anlamda halkın bölünmesine sebep olabilmektedir (Güllüpunar, 2009, s. 83).

2.4.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERE DUYULAN İHTİYAÇ

Halkla ilişkiler anlamında ilk adımlar kamu sektöründe atılmış, halkla ilişkiler birimleri çeşitli isimlerle günümüzdekine yakın çalışmalar yapmışlardır. Bu birimler, Enformasyon Genel Müdürlüğü, Basın ve Halkla Münasebetler Daire Başkanlığı, Yayın Temsil Şubesi, Nüfus Planlaması Genel Müdürlüğü Tanıtma Şubesi gibi isimlerle çeşitli bakanlıklar aracılığıyla hizmete sunulmuşlardır (Peltekoğlu, 1998, s. 149).

Halkla ilişkiler birimlerinin yerel manadaki görevleri ise; halkın istek ve şikâyetlerini göz önünde bulundurarak onlardan alınan paranın yine onlar için nasıl harcadığını duyurmak, halkı haklarından ve sorumluluklarından haberdar etmek ve yapılacak olan çalışmalarla ilgili onların rızasını almak olarak kısaca açıklanabilmektedir (Yalçındağ, 1986, s. 56).

Nitekim Merkezi Hükümet Teşkilatı Araştırma Projesi (MEHTAP) de aktif olarak kullanılamasa da yönetim ile halk arasındaki iletişimi kurmayı amaç edinmiş ve halkın istek ve şikâyetlerine kulak verilmesi gerektiğini savunmuştur (Peltekoğlu, 1998, s. 150).

İnsan odaklı çalışmalar yapan halkla ilişkiler birimi, yerel yönetimlerin de insan odaklı çalışması üzerine ortak bir paydada buluşmuş ve yerel yönetimler için halkla ilişkiler çalışmaları yapmak kaçınılmaz olmuştur. Yerel yönetimlerin var olabilmesi seslendiği hedef kitleyle olan iletişimiyle doğrudan bağlantılıdır (Ertekin, 1995, s. 13).

Vatandaşın en temel ihtiyaçlarını onlara ulaştırmak durumunda olan yerel yönetimler, bunu şeffaf bir şekilde gerçekleştirmekte ve vatandaşın denetimine maruz kalmaktadırlar. Halk ile yönetimin bu derece yakın olması bir süre sonra halkın yönetime katılma isteğine sebep olmuş ve yerel yönetim birimleri demokrasinin simgesi haline gelmişlerdir. Yerel yönetimlerde hissedilen halkla ilişkiler ihtiyacı, halkın demokratik katılımıyla birlikte daha da artmış yönetimin kendini halka tanıtması olarak bilinen halkla ilişkiler çalışmaları daha stratejik çalışmalar haline dönüşmüşlerdir (Karadeniz, 2008, s. 106).

Yapılan halkla ilişkiler çalışmaları, halk ile yönetimin ortak menfaatleri doğrultusunda şekillenmekte ve yerel yönetim birimlerince iletişimi iyileştirmek anlamında kurumsal faaliyetler olarak algılanmaktadırlar. Demokratik kurumlar olan yerel yönetimler, seçmenleri tarafından yönetime getirilmeleri veya yönetimden alınmaları sebebiyle de halkla ilişkiler çalışmalarına ihtiyaç duymaktadırlar (Yayınoglu, 2007, s. 85).

Halkın ihtiyaçlarının artması ve buna bağlı olarak yeni birçok görev üstlenen belediyeler, daha girift bir yapıya bürünmüş ve yükünü azaltacak birimlere ihtiyaç duymuşlardır. İşte tam da burada halkla ilişkiler birimleri belediyelerin imdadına yetişmiştir. Yönetimin sadeleşmesi ve anlaşılabilirliğinin artırılması gibi görevler halkla ilişkiler çalışanlarından beklenmektedir (Kazancı, 2007, s. 152).

2.5.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER İŞLEYİŞİ

Halkla ilişkiler çalışmalarının etkin bir iletişim çabası olarak algılanması kullandığı yöntem ve taktiklerin başarılı olmasıyla doğru orantılıdır. Halkla ilişkiler çalışmalarında kullanılacak olan yöntem ve taktikler ne kadar doğru ise başarıya ulaşmak da o kadar kolay olacaktır (Peltekoğlu, 2009, s. 172).

Peltekoğlu' na göre: *“Bir halkla ilişkiler kampanyası; araştırma, planlama, aksiyon ve iletişim ile sonuçların değerlendirilmesinden oluşan süreci mutlaka yaşamalı, bu süreç içinde amaçlar belirlenerek strateji ve taktikler geliştirilmelidir.”* (2009, s. 172).

Halkla ilişkiler çalışanları, projelerine başlamadan önce kurumu iyi tanımalı ve bu anlamda kurumun varmak istediği hedefi, bu hedefe varmak için belirlenen stratejiyi, kurumun artılarını- eksilerini, karşısına çıkabilecek engelleri önceden belirlemelidirler. Bu noktada SWOT analizi ciddi anlamda yardımcı olacaktır (Sabuncuoğlu, 2007, s. 57).

Kısaca bakacak olursak kurumun tanınması için aşağıdaki unsurlar dikkate alınmalıdır:

Kurumun içindeki etmenler

İç ve dış hedef kitle

Kurumun dışında kalan kesim (yandaşları, rakipleri vb.) (Yayınoglu, 2007, s. 187).

Belediye yönetiminin iç çevresine belediyenin örgüt yapısı analiz edilerek bakılabilir. Diğer belediyelerle kıyaslama yapılarak onlardan farklı neler yapılabileceğine bakılması da belediyenin halkla ilişkiler işleyişine yön vermek anlamında atılacak önemli adımlardandır. Yapılacak çalışmalara engel teşkil edebilecek unsurların ortadan kaldırılması da faydalı olacaktır. Bu anlamda gerekli araç gereçlerin belediye tarafından temin edilmesi, çalışmaların gidişatı açısından oldukça önemlidir. Aynı zamanda belediye yönetimi ile halkla ilişkiler çalışanlarının iletişimi de oldukça önemlidir (Kazancı, 1999, s. 274).

Sosyal paydaşlar yönetimin kararlarından doğrudan etkilenen gruplardır. Aynı zamanda bu grupların eğilimleri, talepleri ve davranışları da yerel yönetimler üzerinde etki göstermektedirler. İç ve dış hedef kitle, yönetimde bulunan ekibin verdiği kararlardan direk olarak etkilenebilmektedir. Ayrıca bu kesimin istek ve şikâyetleri de yerel yönetim birimleri üzerinde etkin bir role sahiptir (Yayınoglu, 2007, s. 143).

Kamuoyu oluşturma konusunda etkin rol oynayan baskı grupları bahsedilen etki anlamında en güzel örnektir. Baskı grupları herhangi bir konuda istek ve şikâyetleri için örgütlenip yönetime baskı uygulayabilmektedirler. Bu yüzden yönetim ile bu kitlenin iletişiminin sürekli ve olumlu olması yönetimin lehinedir (Yalçındağ, 1986, s. 57).

En az vatandaşlar kadar ciddiye alınması gereken bir kitle de belediye çalışanları olarak karşımıza çıkmaktadır. İç hedef kitle olarak tanımlanan çalışanlar ile yönetim arasındaki güven duygusu, çalışanların kuruma olan bağlılığını artırmaktadır. Onların iş güvenliğinin sağlanması ve maddi- manevi doyurulmaları, kuruma olan aidiyet duygularını geliştirmektedir (Kadıbeşegil, 1986, s. 170- 172).

Çalışanların memnun edilmesi performanslarını doğrudan etkilerken onların memnuniyetsizlikleri de gidişatı oldukça yavaşlatmaktadır. Bu sebeptendir ki ilk etapta iç hedef kitleyi iyi tanımak ve ihtiyaçlarını gidermek gerekmektedir. Halkla ilişkiler tam da burada devreye girmekte ve hem iç hem de dış hedef kitlenin algısını yönetebilmektedir. Belediye hakkında olumlu bir imaj algısı oluşturmak halkla ilişkiler biriminin görevi olarak karşımıza çıkmaktadır (Acar, 1993, s. 27- 28).

Ayrıca iletişimin öneminin çok yoğun bir şekilde hissedildiği bu çağda, zaten belediyelerin de vatandaşlarıyla iletişim içerisinde olmaması mümkün değildir. Aksi takdirde

kendisini kimin yöneteceğine karar veren vatandaş, ihtiyaçları giderilmediği ve fikirlerinin önemsenmediği durumda mevcut yönetimi yöneten konumundan alıkoyabilmektedir (Peltekoğlu, 2009, s. 167).

Belediye yönetiminin dışında kalan kesim denildiğinde ise; genellikle rakip olarak görülebilecek diğer belediyeler, karşıtlar, destekçiler, dış engeller akla gelmektedir. Diğer belediyeler her zaman kıyaslama yapmak için kullanılacaktır. Bu durum her zaman olumsuz olarak algılanmamakta bazen belediyeler işbirliği içerisinde de olabilmektedirler. Çünkü kâr amacı gütmeyen belediyeler için özel sektördeki gibi bir rekabetten söz edilemez. Belediyenin karşıtları belediyenin çalışmalarını olumsuz yönde etkileyebilmekte, destekçileri ise belediyenin çalışmalarına katkıda bulunabilmektedirler. Dış engeller denildiğinde, belediye içerisinde olmayan fakat dışarıdan belediyeyi olumsuz yönde etkileyebilecek aksaklıklar akla gelmektedir (Yayınoğlu, 2007, s. 191).

Yukarıda da belirtildiği gibi halkla ilişkiler çalışmaları yapılmadan önce çeşitli konularda analizlerin yapılması gerekmekte ve halkla ilişkiler projelerinin aşamaları bu analizlerin sonuçlarına göre şekillenmektedir. Halkla ilişkiler çalışmaları, dört adımdan meydana gelen bir süreçtir. Bu adımlar araştırma, planlama, uygulama ve sonuçların değerlendirilmesi olarak adlandırılmaktadır (Önal, 2000, s. 77).

2.5.1.Araştırma

Geniş kitlelere hitap eden ve kamuoyu oluşturmak için yola çıkmış olan siyasi liderler, içerisinde yaşadıkları toplumun sorunlarını iyi analiz edebilmelidirler. Bunu yapabilmek için iyi bir dinleyici olmak şarttır. Herhangi bir araştırmada bile dinlemek işin temelidir ki söz konusu olan bir siyasi liderse bu kaçınılmaz olur. Siyasi liderin halkın sesi olması, ondan gelecek olan isteklere doğru ve yerinde cevap verebilmesi sorunları anlayıp, yorumlayabilmesine bağlıdır (Peltekoğlu, 2009, s. 174).

Yukarıda da bahsedildiği gibi dinlemek, siyasi kurumlar olan yerel yönetim birimleri için oldukça önemlidir ve iletişimin ilk adımı olarak tanımlanan bu süreç yapılacak olan çalışmaların başarısını doğrudan etkileyecektir (Önal, 2000, s. 78).

Yayınoğlu'nun (2007, s. 169) ifadesine göre:

“Araştırma aşaması aslında örgütün kendisine dair bir durum saptama ve analiz aşamasıdır. Bu ilk aşama, halkla ilişkiler programının temel amacını da belirleyici niteliktedir. Ayrıca bu süreç, değişen çevre koşullarına örgütün uyumlanmasını sağlamak amacındadır. Bu aşamada örgütler iç ve dış çevrelerinin net bir biçimde anlaşılması ve bunlara yönelik bilgilerin toplanması amacıyla yürüttükleri araştırmaları halkla ilişkiler işlevinin ihtiyacına göre tasarlamalıdır.”

Bu anlamda belediyelerin halkla ilişkiler çalışmalarına başlamadan önce SWOT analizi yapma gereklilikleri tekrar gündeme gelmektedir. Halkla ilişkiler işleyişine katkı sağlayacak bu analiz, izlenilecek yol haritasını da belirlemektedir (Kazancı, 1999, s. 270).

Araştırma aşamasında sorulacak soru, mevcut durumun ne olduğuna dair sorulan sorudur. Bu soruya verilen doğru cevap diğer aşamaların sağlam bir temel üzerine oturtulmasını sağlayacaktır (Acar, 1993, s. 27).

2.5.2. Planlama

Planlama aşamasında, yapılacak olan halkla ilişkiler çalışmasının ilk adımında edinilen verilerle hareket edilerek çalışmanın diğer adımları için neler yapılacağına karar verilmektedir (Kadıbeşegil, 1998, s. 170- 172).

Bu aşamada; hedef kitlenin kimler olacağı, çalışmada kimlerin görev alacağı, çalışmanın hangi tarihleri kapsayacağı ve ne kadar bütçe gerektiği cevaplanmaktadır. Sorulara verilen yanlış cevaplar, beraberinde atılacak yanlış adımları getirmekte ve sonuç olarak başarısızlık meydana gelmektedir (Sabuncuoğlu, 2007, s. 7).

Yayınoglu’na (2007, s. 199) göre:

“Stratejinin kurulduğu bu aşamada tüm alt adımlar birbirleriyle bağlı ve karşılıklı ilişki içindedir; amaçlar hedeflerin geliştirilmesine rehberlik eder, hedefler ise hangi ikna edici yolların kullanılacağına ve sorun ya da fırsatların üstüne gidilecek taktiklerin neler olacağına karar vermeyi sağlar.”

2.5.3. Yürütme

Halkla ilişkiler çalışmalarının üçüncü aşaması olan bu aşamadan, belirlenen taktiklerin hayata geçirilmesi aşaması olarak söz edilebilir. Uygulama aşaması bir halkla ilişkiler

alışmasının görünen yüzü konumundadır. Uygulama aşamasında herkesin anlayabileceği ortak bir dil kullanılması hedef kitleye ulaşabilmek açısından oldukça önemlidir. Yapılan halkla ilişkiler çalışmasının gerek yazılı, gerek görsel-işitsel, gerek de yüz yüze akla gelebilecek bütün kitle iletişim araçlarını kullanarak halka duyurulması gerekmektedir. Çalışma için belirlenen süre boyunca insanların aklında yer edebilecek kavramlar kullanmak akılda kalıcılık açısından önemli bir rol oynamaktadır (nal, 2000, s. 77).

Başarılı bir halkla ilişkiler çalışması gerçekleştirebilmek için ilk etapta hedef kitlenin mesajı gönderene güven duyması gerekmektedir. Kaynağın alıcıyı ikna edebilmesi ancak güven ortamında gerçekleşebilecektir. Gönderilen mesajın hedef kitlenin özelliklerine uygun olması, anlaşılabilir olması, güncel iletişim yöntemlerinden faydalanılması ve belirli zaman aralıklarıyla tekrarın yapılması yapılan halkla ilişkiler çalışmasının amacına ulaşmasını kolaylaştıracak etkenlerdir (Peltekoğlu, 2009, s. 183).

Uygulama aşamasında kurumun masrafları; çalışanlar, yazılı iletişim araçları, işitsel-görsel iletişim araçları, teknolojik malzemeler ve tüm bunların birbirleriyle etkileşimini sağlayan araçlar olarak göze çarpmaktadır (Yayınoğlu, 2007, s. 209).

2.5.4.Değerlendirme

Yapılan halkla ilişkiler çalışmasının son adımı olan değerlendirme aşamasında bu aşamaya kadar yapılan çalışmaların amacına ulaşıp ulaşmadığı anlamında ciddi veriler elde edilebilmektedir. Bu aşamada yapılan analizler sonrasında çalışmanın başarılı olup olmadığı ortaya çıkacaktır (Ertekin, 1995, s. 8).

Değerlendirme aşamasında çeşitli sorulara cevap aranarak çalışmanın başarısı ya da başarısızlığı ortaya koyulabilecektir. Bu soruların başında gelen soru; çalışmanın ulaşılmak istenen amaca uygun oluşturulup oluşturulmadığıdır. Ardından yapılan harcamaların çalışmayla ilişkili olup olmadığı sorusuna cevap aranmalıdır. Çalışmanın, planlanan hedef kitleye ulaşıp ulaşmadığı da cevabının bilinmesi gereken bir sorudur. Ayrıca çalışmanın planlanan takvime uygunluğu ve kullanılan kitle iletişim araçlarından yeterince verim alınıp alınamadığı sorgulanması gereken diğer sorulardır (Peltekoğlu, 2009, s. 184).

Bu aşamada ulaşılan bilgiler arşivlenmelidir ki yapılacak olan diğer çalışmalara kaynaklık edebilsin. Yapılan yanlışların tekrarlanmaması açısından arşivleme konusu oldukça önemlidir (Tortop, 1993, s. 153).

Çalışmanın zamanlaması, kullanılan kitle iletişim araçlarının doğruluğu, iletilen mesajın netliği kısacası halkla ilişkiler çalışmalarının bütün aşamalarının ne derece doğru olduğu değerlendirme aşamasında ortaya koyulabilecektir. Değerlendirme aşamasının olmadığı halkla ilişkiler çalışmaları eksik olarak nitelendirilebilir (Peltekoğlu, 2009, s. 186).

2.6.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERİN KULLANDIĞI ARAÇLAR

2.6.1.Yazılı Araçlar

”Söz uçar yazı kalır” deyişini referans alarak halkla ilişkiler çalışmalarında da en etkili aracının yazılı iletişim araçları olduğunu söyleyebiliriz. Yerel yönetimlerde de aynı şey söz konusudur. Belediyeler halkla hitap ederken yazılı iletişim araçlarının sıklıkla kullanırlar. Akılda kalmak ve hatırlanabilmek adına belediyenin yayımladığı dergi, afiş, broşür gibi yazılı kaynaklar hedef kitleye ulaşabilmek için kullanılan araçlardan bazılarıdır. Bu araçlar belediye hakkında bilgi verirken aynı zamanda belediyenin tanıtımını da gerçekleştirmektedir (Dikme, 2012, s. 96).

2.6.2.Görsel ve İşitsel Araçlar

Halkla ilişkiler çalışmaları, görsel ve işitsel anlamda radyo ve televizyonun kullanımının artmasıyla birlikte hedef kitleye ulaşmak için bu araçları kullanmak durumunda kalmışlardır. Ne kadar çok duyuya hitap edilirse o kadar akılda kalıcı olunur ilkesiyle hareket eden halkla ilişkiler çalışmaları, radyo ve televizyon sayesinde hedef kitlesine görsel ve işitsel olarak da hitap edebilme fırsatı bulmuşlardır (Dikme, 2012, s. 105).

Yerel televizyonlar ve yerel radyolar sayesinde tanıtma eylemini bu alanda gerçekleştirebilen belediyeler; ulaşmak istedikleri amaçları, yaptıkları çalışmaları, belediyenin bulunduğu kentle ilgili güncel haberleri hedef kitlesine ulaştırabilmektedirler (Asna, 1998, s. 116).

2.6.3.Yüz Yüze İletişim Araçları

Belediyenin halkı ile yüz yüze olabileceği etkinlikler (sergi, festival, fuar vb.) belediyeler tarafından sıklıkla kullanılan bir iletişim tekniğidir. Yüz yüze iletişimde

samimiyet ve anında geri dönüş vardır. Maliyeti yüksek ve yorucu bir iletişim süreci olan yüz yüze iletişim, anında alınan geri dönüş açısından oldukça önemlidir. Geri dönüşün hemen alınabiliyor olması halkla ilişkiler çalışmasının zamanlamasını doğrudan etkileyecek bir faktördür (Kazancı, 2007, s. 353).

Gelişen teknolojinin getirdiği farklı ve daha kolay iletişim türlerinin yanında çok tercih edilir bir iletişim türü olmasa da kamu sektörü özel sektöre oranla bu iletişim tekniğini daha sık kullanmaktadır. Çünkü seçimle iş başına gelinen yerel yönetimlerde güvenilirlik ve samimiyet oldukça önemlidir ve yüz yüze iletişimde bu duygular daha baskın hissedilebilmektedir (Bülbül, 2004, s. 196- 200).

Yüz yüze iletişim şeklinin tercih edilmesi durumunda dikkat edilmesi gereken bazı unsurlar vardır. İletişime geçecek olan kişi veya kişilerin kılık kıyafetleri, konuşma biçimleri gibi faktörler iletişimin etkili olabilmesinde büyük rol oynayacaktır. Bu bağlamda belediye çalışanlarının vatandaşlarla yüz yüze iletişim içerisinde olduğu durumlarda daha dikkatli ve özenli olmaları gerekmektedir (Sabuncuoğlu, 2007, s. 150).

2.7.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLERE DAİR SORUNLAR

Öncelikle özel sektör kurum ve kuruluşlarında karşılıklı bilgi alışverişine dayalı ve etkin dinlemeye yönelik çalışmalar olarak karşımıza çıkan halkla ilişkiler çalışmalarının, artık hedef kitlelerine daha iyi hizmet sunmak isteyen kamu kurum ve kuruluşlarında da yapılması zorunlu hale gelmiştir. Vatandaşın istek ve ihtiyaçlarını öğrenerek, başta en temel ihtiyaçları olmak üzere yerel nitelikteki ihtiyaçlarını doğru zamanda doğru şekilde onlara ulaştırmak halkla ilişkiler çalışanlarının vazifesi olarak aktarılabilir. Ayrıca yerel yönetimler açısından halkın kendisi için yapılan çalışmaları bilme isteğinin karşılanması ve yönetimin kendisini hedef kitlesi olan halka arz etmesi halkla ilişkiler çalışmalarından beklenen sonuçlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Torlak, 1999, s. 160).

Bu bağlamda yerel yönetimlerde halkla ilişkiler çalışmalarının başarıya ulaşması, stratejik bir planlamayla profesyonelce yapılmasına bağlıdır. Böylece yönetim ile halk arasındaki iletişimin kurulup sağlıklı bir şekilde sürdürülebilmesi için planlı, programlı, sistematik ve araştırmaya dayalı olarak stratejik bir şekilde yapılması gerekmektedir. Bu sayede vatandaşa sunulan hizmetin kalitesi artacak, hedef kitlenin yönetime olan güveni ve desteği kazanılarak karşılıklı fayda sağlanmış olacaktır (Ceritli, 1997, s. 40).

Demokrasi açısından ele aldığımızda; halkın iradesinin yerelde temsil edildiği temel kuruluşlar olan yerel yönetimlerde vatandaşın kararları ile yönetime gelecek ekip halka hizmet etmek üzere seçilmektedir. Bu sebeple halk ile yönetim arasında karşılıklı iyi niyet oluşturma çabaları yönetimin meşruiyeti açısından temel gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Hem iç hem de dış hedef kitleyle kurulabilecek etkili iletişim, yapılacak halkla ilişkiler çalışmaları ile mümkündür ve bu çalışmalar halka en yakın yönetim birimi olan belediyeler açısından oldukça önemlidir (Dikme, 2012, s. 92).

Türk Kamu Yönetimi'ndeki geçmişi çok da eski olmayan yerel yönetimler henüz olması gereken konuma gelememişken bir de yerel yönetimlerde yapılan reformlardan dolayı daha karmaşık bir hal almıştır. Özellikle halkla ilişkiler ihtiyacına binaen yapılan değişiklikler, halkla ilişkiler kavramının bile henüz netleş(e)mediği ülkemizde, yerel yönetimlerde halkla ilişkilere uygulamalarına dair bazı sorunları da beraberinde getirmiştir (Acar, 1994, s. 40- 43).

Yerel yönetim birimlerinden birisi olan belediyeler açısından halkla ilişkilere dair en önemli sorun; halkla ilişkiler çalışanlarının siyasi bir görüşe hizmet etmek durumunda kalmalarıdır. Siyasi görüş farklılıklarından ötürü bütün vatandaşla eşit hizmet ilkesi göz ardı edilmekte ve buna bağlı olarak yönetimin tanıtımını üstlenen halkla ilişkiler çalışanları da bu doğrultuda çalışmalar yapmaktadırlar. Bu durum, yönetimin nitelikli halkla ilişkiler çalışanları yerine kendi görüşlerine hizmet edebilecek çalışanları tercih etmelerine sebep olmaktadır (Sezgin, 2011, s. 97).

Siyasi olarak nitelendirilebilecek bir diğer sorun da halkla ilişkiler çalışmalarının sadece etkinlik düzenlemekten ibaret olduğu düşüncesidir. Yönetimin siyasi amaçlar için daha fazla kitleyi etkileyebilmek adına yaptırdıkları büyük organizasyonlar hem maddi anlamda bir kayıp hem de halkla ilişkiler kavramının içini boşaltan bir harekettir. Halkın bütünlüğünü sağlamak anlamında yapılacak olan etkinlikler elbette gereklidir fakat bu etkinliklerin siyasi söylemlerle donatılması halkla ilişkiler açısından etik değildir. Öncelikle bu yanlış algının yıkılması gerekmektedir (Uysal, 1998, s. 35).

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler biriminin iş tanımının henüz yapılamamış olması da yaşanan sıkıntılardan bir diğeridir. Nitekim halkla ilişkiler birimleri genellikle sadece medya ile iletişimi sağlayan bir birim olarak görülmekte ve yapılan etkinliklerin fotoğraflarını

çekmekten tutun da kurum için gerekli olan malzemeleri almaya kadar iş tanımına uymayan vazifeleri üstlenmek durumunda kalmaktadırlar.

Modern halkla ilişkiler çalışmaları özünde karşılıklı iletişimi barındırırken, yerel yönetimlerde uygulanan halkla ilişkiler çalışmaları, maalesef tanıtım algısı üzerinde şekillenen tek yönlü bir iletişim anlayışının dışına çıkamamıştır. Sadece yönetimin halka tanıtılması üzerine kurulan halkla ilişkiler çalışmaları; halkın istek, ihtiyaç ve şikâyetlerinin önemslenmemesi ve pek dikkate alınmaması üzerine yarım kalmış veya hiç anlaşılamamış halkla ilişkiler çalışmaları olarak nitelendirilebilir. Yapılacak olan halkla ilişkiler çalışmaları bu sebeplerden ötürü bir sonraki çalışmalar için kaynaklık edemeyecek durumdadır. Yani yapılan hatalar düzeltilmediği için hatalar hep birbirini yeniden üretmiş ve tekrar etmiştir. Bu bağlamda yerel yönetimlerde halkla ilişkilere yönelik yaşanan sıkıntılardan en önemlisi bu halkla ilişkiler çabasının tek yönlü bir iletişim süreci olduğu yanılgısıdır (Güllüpunar, 2009, s. 106).

Bu temel bir zihniyet ve anlayış sorunudur ve öncelikle yöneticilerin bakış açılarının sağlıklı bir zemine oturtulması gerekmektedir. Yani sorun yapısalıdır ve bir sistem sorunu söz konusudur. Bazı özel sektör kurumlarında da görülebilen bu anlayış yerel yönetimlerde daha keskin bir şekilde hissedilmektedir. Halkla ilişkiler çalışmalarının lüzumsuz veya ekstra maliyet olarak görülmesi yaşanan önemli bir sıkıntıdır. Fakat burada kamu kurumlarını özel sektör kurumlarından ayıran bir nokta vardır ki yerel yönetimler denilince akla gelen belediyelerin hükümetin görünen yüzü olması sebebiyle ve varlık sebeplerinin halk olması sebebiyle yerel yönetimlerin bu çalışmaları daha özverili bir şekilde yapmaları gerekmektedir. Halkın en temel ihtiyaçlarından özel isteklerine kadar hepsini karşılamakla yükümlü olan belediyelerin, bu çalışmaları profesyonel ekiplerle yapmaları gerekir fakat nitelik arttıkça beraberinde maliyetin de artması üzerine belediyeler halkla ilişkiler birimini maddi yük olarak nitelendirmektedirler (Peltekoğlu, 1998, s. 152).

Diğer taraftan; yerel yönetimlerde halkla ilişkilere yönelik sorunlar birim çalışanlarından dinlendiğinde yönetimin halkla ilişkiler projeleri için gerekli bütçeyi ayırmadıkları ortaya çıkmaktadır. Özellikle çalışmanın son ve neredeyse en kıymetli bölümü olan değerlendirme kısmının bahsedilen maddi sebeplerden ötürü yapılamadığını aktaran halkla ilişkiler birimi çalışanları, yönetimin halk ile iletişim kurma yöntemlerinin oldukça

amatör olduğunun altını çizmektedirler. Aynı zamanda halkla ilişkiler çalışmalarının ciddiyeşiz yapıldığına vurgu yaparak göstermelik olduğundan şikâyet etmektedirler. Bu bağlamda halkla ilişkiler çalışmalarının yerel yönetimler açısından; örgütsel bir gereklilik olarak görölmediğı ve benimsenmediğı aşıkârdır (Güllüpunar, 2009, s. 94).

BÖLÜM 3.YEREL YÖNETİMLERDE HALKLA İLİŞKİLER

UYGULAMALARI; NEVŞEHİR BELEDİYESİ ÖRNEĞİ

3.1.Nevşehir İli Kısa Tarihçesi

Nevşehir, İç Anadolu bölgesinde Kapadokya (Güzel Atlar Diyarı) olarak anılan, tarihi ve turistik birçok güzelliğe ev sahipliği yapan bir ilimizdir. Yüz ölçümü 5.467 km, nüfusu ise 2000 yılı sayımına göre 309.914' tür. Nevşehir ili; doğuda Kayseri, kuzeyde Kırşehir ve Yozgat, batıda Aksaray, güneyde Niğde ile komşudur. İklimi ise tipik karasal iklim olup yazları sıcak ve kurak, kışları soğuk ve kar yağışlıdır.

Nevşehir ilk olarak “Nyssa” , daha sonra “Soandos Nisa” ve Muşkara isimleriyle anılmıştır. Muşkara, sağlam yapılı anlamına gelmektedir. Nevşehir'in yeryüzü şekillerine bakıldığında Muşkara isminin yeryüzü şekilleriyle bağlantılı olduğu görülmektedir. Osmanlı Dönemi'nde sadrazam olan Nevşehirli Damat İbrahim Paşa, şehirde birçok yenilik meydana getirmiş ve şehrin ismini “yeni şehir” anlamına gelen “Nevşehir” olarak değiştirmiştir.

Nevşehir'in; Merkez, Acıgöl, Avanos, Derinkuyu, Gülşehir, Hacıbektaş, Kozaklı ve Ürgüp olmak üzere 8 ilçesi vardır. İlçelerinde bulunan Peri Bacaları, kaya kiliseleri, yer altı şehirleri, vadileriyle adeta bir açık hava müzesi durumundadır. Şehre her yıl çok sayıda turist akın etmektedir. İlkçağ medeniyetlerinin bıraktıkları tarihi değerler ziyaretçilerin ilgisini çekmekte ve ziyaretçiler burada birçok farklı aktivite gerçekleştirebilmektedir.

Nevşehir ilinde kültürel değerlerden bazıları Derinkuyu Yeraltı Şehri, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Özkonak Yeraltı Şehri, Civelek Mağarası, Çeç Tümlüsü, Kaya Mezarları, Kapadokya Tabletleri, Tokalı Kilise, Yılanlı Kilise, Rahibeler Manastırı, Aziz Basil Şapeli, Hacı Bektaş-ı Veli Külliyesi, Taşkın Paşa Külliyesi, Saruhan, Alaeddin Camii, Nevşehir Kalesi, Damat İbrahim Paşa Külliyesi, Hacı Bektaş Müzesi, Göreme Açık Hava Müzesi, Uçhisar Kalesi, Paşabağları, Ihlara Vadisi ve tabii ki Peribacaları.

Nevşehir; tarih, kültür, inanç turizmini bir arada bulunduran önemli turizm merkezlerinden birisidir. Peri Bacaları da buna eklenince Nevşehir (Kapadokya), dünya turizminin gözde merkezlerinden birisi olmuştur.

3.2.Nevşehir Belediyesi Halkla İlişkiler Uygulamalarından Örnekler

“Aile Olmak Zor Değil Projesi”

Bu proje; toplumda boşanmaların artması problemine dikkat çekmek amacıyla kurgulanmış ve güçlü toplumların mutlu ve sürdürülebilir ailelerle oluşturulabileceği gerçeğine dikkat çekmek amacıyla yapılmıştır. Proje sonucu olarak ise; evlilikleri yarım asrı geçmiş çiftlerle irtibata geçilerek onlarla görüşmeler yapılmış ve aile haftasına denk gelen süreçte bu ailelere madalyalar verilerek örnek teşkil edebilecek ailelerin hayat hikayelerinden kitapçık oluşturulmuştur. Bu proje, aile konulu projeler arasında ödül alan bir projedir ve yirmi bin liralık bir bütçeyle yapılmıştır (Şehrimiz Belediyemiz Dergisi, 2013, Sayı 1, s. 2).

“Tablodaki Engelsiz Parmak İzleri Projesi”

Bu proje; Nevşehir’ de yaşayan zihinsel engelli vatandaşların, verilen filografi eğitimiyle sosyalleşmelerini sağlamak ve toplum içerisine katılımlarını sağlamak amacıyla başlatılmıştır. Projenin sonucu olarak; 14 zihinsel engelli vatandaş filografi eğitimi almış ve çeşitli sosyal aktivitelere dahi edilmişlerdir. Yaptıkları tablolar da sergilenerek kendilerine güvenlerinin artması sağlanmaya çalışılmıştır. Beş bin euroluk bir bütçeyle yürütülen proje, Gönül Engel Tanımaz grubu ile birlikte yapılmıştır (http://www.nevsehir.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=399:tablodaki-engelsiz-parmak-izleri&catid=28:egitim&Itemid=191).

“Kapem (Kapadokya Eğitim Merkezi) Projesi”

Bu proje; vatandaşın karşısına çıkabilecek problemleri, verilecek eğitimlerle çözüme kavuşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Uzun yıllardır devam eden projeyle birçok vatandaşın mesleki ve sosyal alanlarda eğitim alarak kendilerine katkı sağlamaları istenmiştir. 2004 yılında başlayan projenin bütçesi, büyük oranda yapılan hibe ile sağlanmıştır (<http://kapem.org/hakkimizda/>).

“Engelli Okulu Projesi”

Bu projeye; iş adamlarının desteği ile 2010 yılında engelli vatandaşlara hizmet amacıyla başlanmıştır. 2011 yılında yapımı biten ve Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve Rasim Uzer İş Okulu adıyla hizmete açılan bu oluşum bir milyon beş yüz bin liralık bir bütçeyle hizmete kazandırılmıştır. Proje sonucunda birçok engelli vatandaşın hayatlarını kolaylaştıracak eğitimler ve etkinlikler düzenlenmiştir (Şehrimiz Belediyemiz Dergisi, 2013, Sayı 4, s. 2)

“Sağlıklı Toplum (Toplum Sağlığına Destek Projesi)

Bu proje; vatandaşın sağlığı açısından tehlike arz eden durumları tespit ederek bulaşıcı hastalıklar için önlem almak amacıyla yapılmıştır. 2008’ de Berberler ve Kuaförler Odası ile birlikte uygulamaya koyulan proje, yedi bin liralık bir bütçeyle ortaya çıkmıştır. Projenin sonucu olarak, Nevşehir’deki 120 adet kuaföre temizlik anlamında yardımcı olacak aletler dağıtılmıştır

(http://www.nevsehir.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=354:sagl-kl-toplum-1-toplum-sagl-g-na-destek-projesi&catid=33:sagl-k-spor&Itemid=196).

“Kentli Servisi Projesi”

Bu proje; gelişen teknolojiyle birlikte vatandaşın belediyedeki işlemlerini daha hızlı, zaman kaybetmeden yapabilmeleri amacıyla geliştirilmiştir. Şubat 2010’ da hizmete sunula Kentli Servisi belediye hizmet binasının giriş katında vatandaşları karşılıyor. Bu proje sayesinde vatandaş vergilerinin ödemesini takip edebilmekte ve istedikleri konuda yazacakları dilekçeyi Kentli Servisi aracılığıyla yönetime ulaştırabilmektedirler (Şehrimiz Belediyemiz Dergisi, 2013, Sayı 1, s. 3).

“Kadın Çalışmaları Eğitim Merkezi (KAÇEM) Projesi”

Bu proje; kadınların yeteneklerini gelir kapısı haline dönüştürmek amacıyla çeşitli branşlarda eğitimler verilmek üzere başlatılmıştır. Bu amaçla, şehrin çeşitli yerlerinde eğitim verilecek yerler belirlenerek dört ay sürecek olan kurslar başlatılmıştır. Verilen eğitimlerin sonucunda başarılı olan kursiyerlere ilgili sertifika verilerek konuyla ilgili yetkin konuma gelmeleri sağlanmaktadır (Şehrimiz Belediyemiz Dergisi, 2013, Sayı 1, s. 4).

3.2. Araştırma

3.2.1.Araştırmanın Konusu

Hazırlanan tez çalışması için yapılan araştırmanın konusu, yerel yönetimlerde halkla ilişkiler uygulamalarına duyulan ihtiyaçtır. Halkla ilişkiler çalışmaları yerel yönetimlerin faaliyet alanında oldukça büyük role sahiptir. Hazırlanan ve uygulamaya geçirilen faaliyetlerin etkin olabilmesi için halkla ilişkiler birimine ihtiyaç duyulmaktadır.

3.2.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmamızın amacı; ilgili alanın yerel yönetimlerinde yapılan halkla ilişkiler çalışmalarından halkın haberdar olup olmadığını saptamaktır. Yapılan halkla ilişkiler çalışmalarının kamuda oluşturduğu etki bu sayede lmlenecektir.

3.2.3. Araştırmanın Kapsam ve Sınırları

Araştırmamız Nevşehir ilini kapsamaktadır. Araştırmanın kapsamı; yerel yönetimler içerisinde yer alan belediye birimi faaliyetleri ve Nevşehir ili merkez halkı ile sınırlandırılmıştır.

3.2.4. Araştırmanın Türü

Gerçekleştirilen bu araştırma tanımlayıcı (betimleyici) bir araştırmadır. Yapılan anket çalışması ile halka ilişkiler faaliyetlerinin Nevşehir ilindeki etkinliği belirlenmeye çalışılmıştır.

3.2.5. Örnekleme Yöntemi

Bu araştırmanın evren ve örnekleme grubunu Nevşehir ilinde yaşayan ve yerel yönetim anlayışı içerinde Nevşehir belediyesinden hizmet alan bireyler oluşturmaktadır. Çalışmanın gerçekleştirildiği 2015 yılı itibariyle ülke genelindeki yerel yönetimler tarafından sürdürülen halkla ilişkiler faaliyetleri değerlendirilmek istense de araştırma kapsamında belirlenen sınırlılıklardan dolayı Nevşehir ilinde ikamet eden 128 kişi örnekleme alınarak yerel yönetimlerde sürdürülen halkla ilişkiler faaliyetleri değerlendirilmiştir.

3.2.6.Veriler Toplama Yöntemi

Araştırmamız dâhilinde incelenecek olan veriler, yüz yüze anketler yapılarak toplanmıştır. Anketimizde yer alan 28 sorudan 21 tanesi 5’li likert ölçek ile cevap verilmek

üzere sorulmuştur. Araştırmamızın anket formunda yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir, meslek, Nevşehir ilinde ikamet edilen yıl ve doğum yeri olmak üzere 7 adet de demografik soru sorulmuştur.

3.2.7. Verilerin İstatistiksel Analizi

Araştırmada elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Windows 17. 0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (Sayı, Yüzde, Ortalama, Standart Sapma) kullanılmıştır.

Niceliksel verilerin karşılaştırılmasında iki grup arasındaki farkı t-testi, ikiden fazla grup durumunda parametrelerin gruplar arası karşılaştırmalarında tek yönlü (One Way) Anova Testi kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

3.2.8. Bulgular

Araştırmamızda yapılan anketin sonucu olarak halkın Nevşehir Belediyesi Basın Yayın Halkla İlişkiler Servisi'nin sunduğu hizmetlerden haberdar olup olmadığı noktasında çeşitli bilgiler elde edilmiştir. Elde edilen veriler farklı istatistiksel yöntemler kullanılarak anlamlı hale getirilmiştir.

3.2.9. Tanımlayıcı İstatistikler

3.2.9.1. Güvenilirlik Analizi

Elde edilen verilerin, yapılan analize ne ölçüde uygun olduğunu görmek anlamında toplanan verilere güvenilirlik analizi yapılmıştır.

3.2.9.2. Ankete ilişkin frekans tabloları;

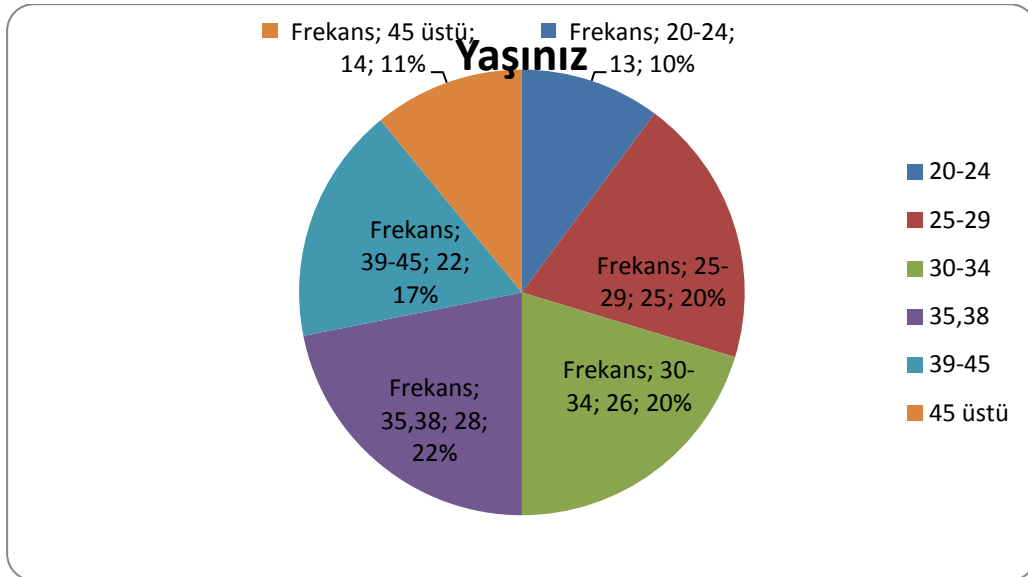
3.2.9.2.1. Demografik Özelliklerle İlgili Soruların Frekans Değerleri

Ankete katılanların bulunduğu yaş aralığı incelendiğinde; % 21,9'u 35- 38, % 20,3'ü 30- 34, % 19,5'i 25- 29, % 17,2'si 39- 45, % 10,9'u 45 üstü ve son olarak % 10,2'si 20- 24 yaş aralığındadır. Bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Yaşınız

Yaşınız	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
20- 24	13	10,2	10,2
25- 29	25	19,5	29,7
30- 34	26	20,3	50,0
35- 38	28	21,9	71,9
39- 45	22	17,2	89,1
45 üstü	14	10,9	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 1: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 1’e İlişkin Frekans Tablosu

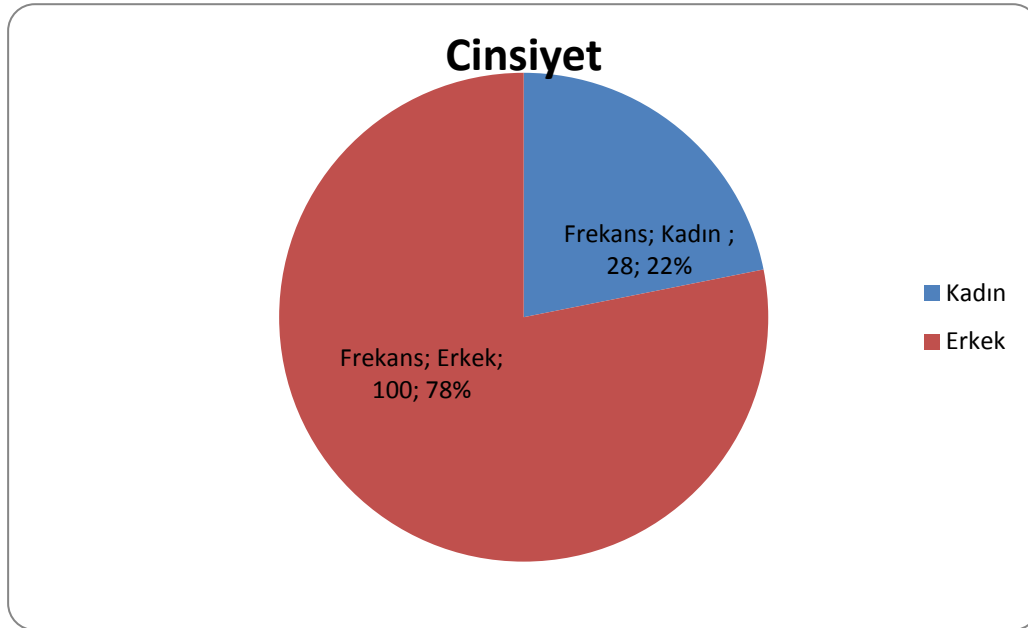
Grafik 1: Yaş Aralığı

Ankete katılanların cinsiyetleri incelendiğinde; katılımcıların %78,12'si erkek, % 21,88'i ise kadındır. Bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Cinsiyet

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kadın	28	21.88	21.88
Erkek	100	78.12	78.12
Toplam	128	100,0	

Tablo 2: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 2’ye İlişkin Frekans Tablosu

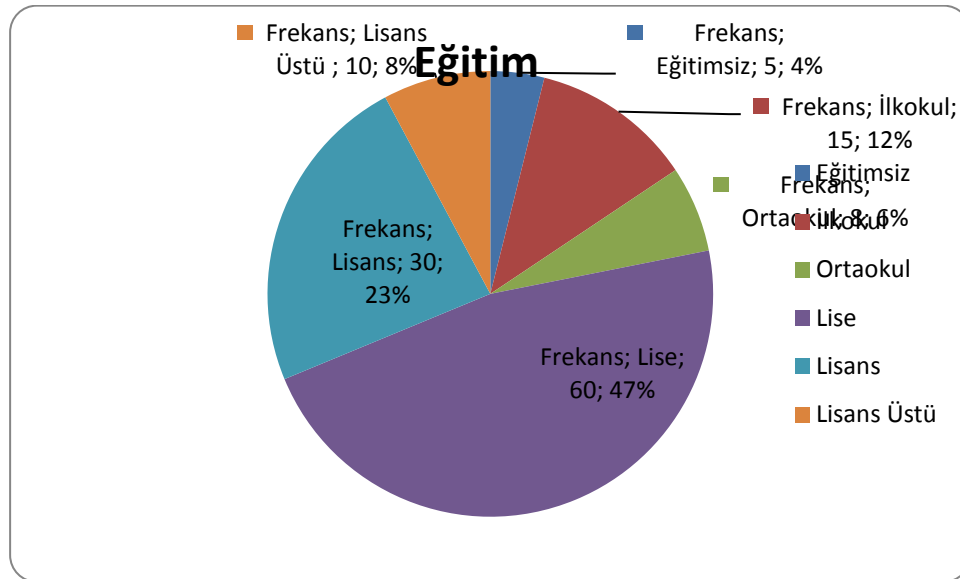
Grafik 2: Cinsiyet Dağılımı

Ankete katılanların eğitim durumları incelendiğinde; katılımcıların % 46,88'i Lise, % 23,44'ü Lisans, % 11,71'i İlkokul, % 7,83'ü Lisansüstü, % 6,25'i Ortaokul mezunu iken katılımcıların % 5'i ise hiçbir eğitim almamıştır. Bilgiler Tablo 3'te verilmiştir.

Eğitiminiz

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Eğitimsiz	5	3,90	3,90
İlkokul	15	11,71	15,61
Ortaokul	8	6,25	21,86
Lise	60	46,88	68,74
Lisans	30	23,44	92,18
Lisans Üstü	10	7,83	100
Toplam	128	100	

Tablo 3: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 3'e İlişkin Frekans Tablosu

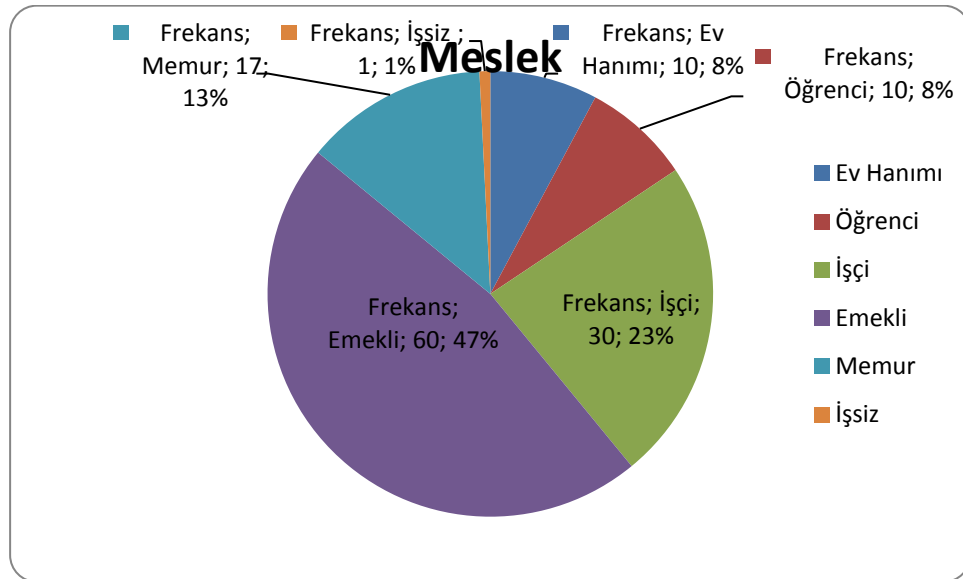
Grafik 3: Eğitim Durumuna ilişkin dağılım

Ankete katılanların mesleki dağılımları incelendiğinde; % 46,88'i Emekli, % 23,44'ü İşçi, % 13,28'i Memur, %7,83'ü Ev Hanımı, %7,83'ü Öğrenci iken % 0,78'i işsizdir. Bilgiler Tablo 4'de verilmiştir.

Mesleğiniz

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Ev Hanımı	10	7,83	7,83
Öğrenci	10	7,83	15,66
İşçi	30	23,44	39,1
Emekli	60	46,88	85,98
Memur	17	13,28	99,22
İşsiz	1	0,78	100
Toplam	128	100	

Tablo 4: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 4'e İlişkin Frekans Tablosu

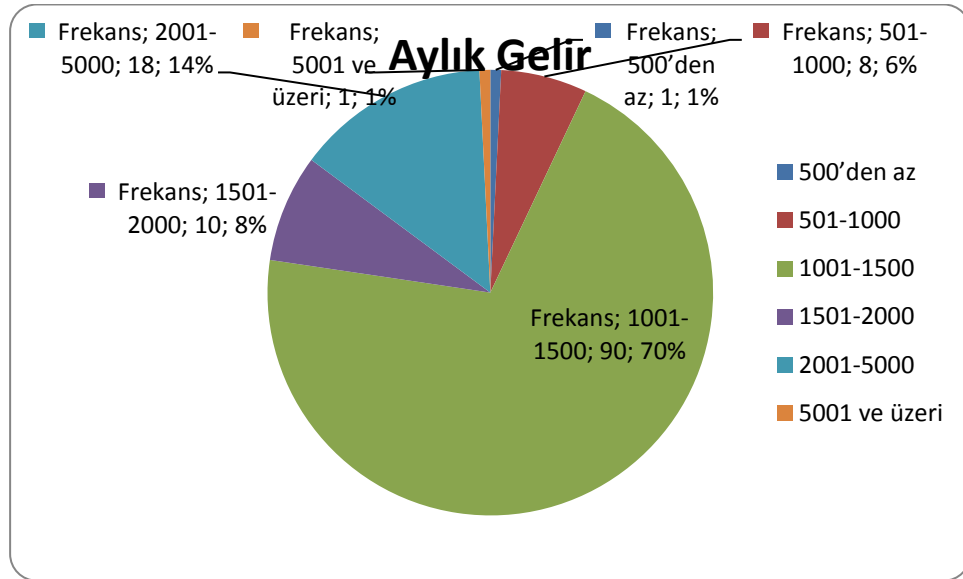
Grafik 4: Katılımcıların mesleklerine ilişkin dağılım

Ankete katılanların gelir dağılımı incelendiğinde; % 70,31'i 1001- 1500 TL, % 14,062'si 2001- 5000 TL, %7,83'ü 1501- 2000 TL, % 6,25'i 501- 1000 TL, % 0,78'i 500 TL'den az, % 0,78'i ise 5001 TL ve üzerinde aylık gelire sahiptir. Bilgiler Tablo 5'te verilmiştir.

Aylık Geliriniz

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
500'den az	1	0,78	0,78
501- 1000	8	6,25	7,03
1001- 1500	90	70,31	77,34
1501- 2000	10	7,83	85,17
2001- 5000	18	14,062	99,22
5001 ve üzeri	1	0,78	100
Toplam	128	100	

Tablo 5: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 5'e İlişkin Frekans Tablosu

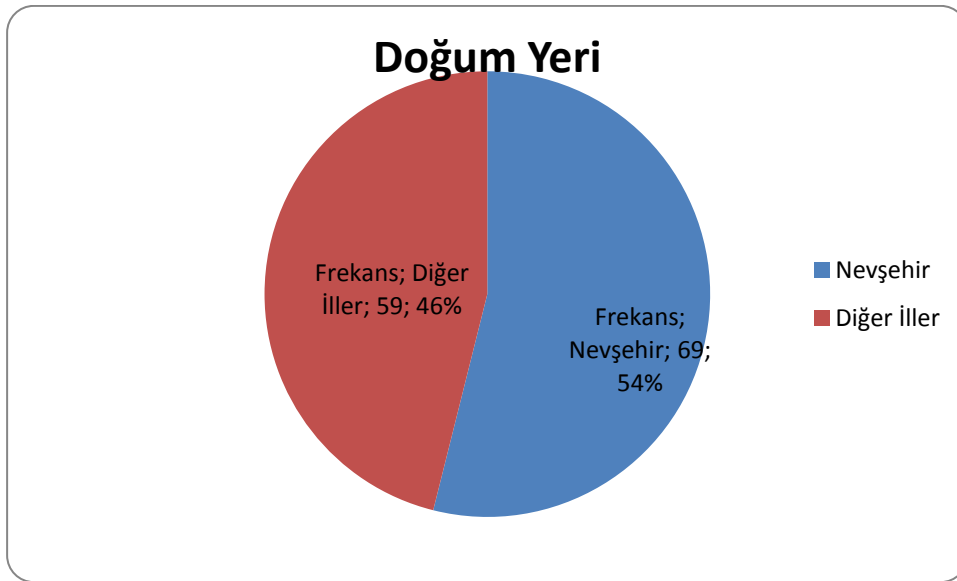
Grafik 5: Katılımcıların aylık gelirlerine ilişkin dağılım

Ankete katılanların Doğum yerleri incelendiğinde; katılımcıların % 53,9’u Nevşehir doğumlu iken % 46,1’i ise diğer illerde doğmuştur. Bilgiler Tablo 6’da verilmiştir.

Doğum Yeriniz?

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Nevşehir	69	53,9	53,9
Diğer İller	59	46,1	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 6: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 6’ya İlişkin Frekans Tablosu

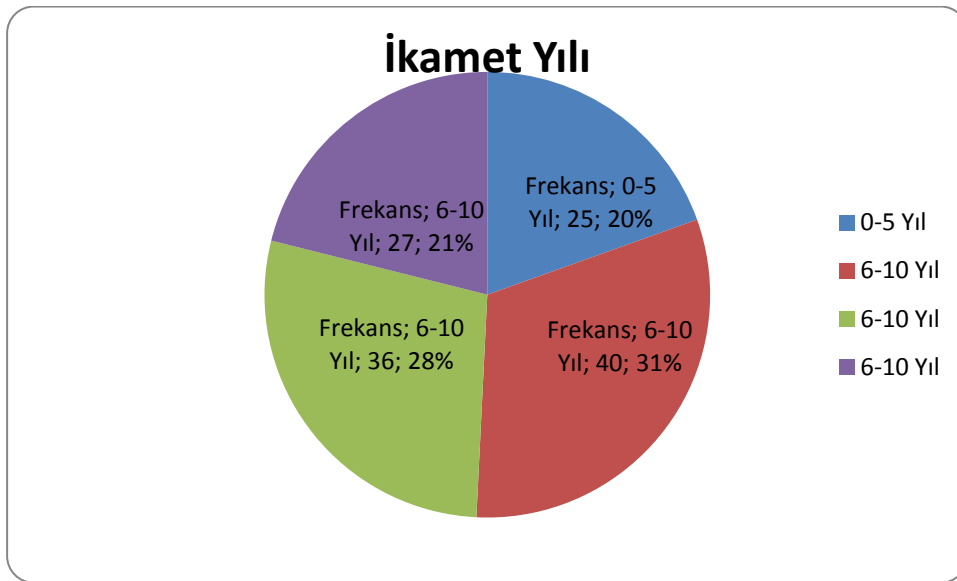
Grafik 6: Katılımcıların doğum yerine ilişkin dağılım

Ankete katılanların Nevşehir ilinde ikamet ettikleri yıl değerlendirildiğinde; katılımcıların % 31,3'ü 6- 10 yıl, % 28,1'i 11-20 yıl, % 21,1'i 21 yıl ve üzeri % 19,5'i 0-5 yıl aralığında Nevşehir'de ikamet etmektedir. Bilgiler Tablo 7'de verilmiştir.

Kaç Yıldır Nevşehir'de İkamet Ediyorsunuz?

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
0- 5 Yıl	25	19,5	19,5
6- 10 Yıl	40	31,3	50,8
11- 20 Yıl	36	28,1	78,9
21 ve üzeri	27	21,1	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 7: Demografik Özelliklerle İlgili Sorulardan Soru 7'ye İlişkin Frekans Tablosu

Grafik 7: Katılımcıların ikamet yılına ilişkin dağılımı

3.2.9.2.2. Diğer Sorulara İlişkin Frekans Değerleri

Ankete katılanların % 28,1'i belediyenin aktif bir şekilde çalışan halkla ilişkiler birimi vardır ve yapılan çalışmalarla belediyenin tanıtımını başarılı bir şekilde gerçekleştirmektedir fikrine katılmıyorken % 24,2'si emin değilim, % 23,4'ü katılıyorum% 14'8'i kesinlikle katılmıyorum, % 9,4'ü ise kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: Belediyenin aktif bir şekilde çalışan halkla ilişkiler birimi vardır ve yapılan çalışmalarla belediyenin tanıtımını başarılı bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	19	14,8	14,8
Katılmıyorum	36	28,1	43,0
Emin Değilim	31	24,2	67,2
Katılıyorum	30	23,4	90,6
Kesinlikle Katılıyorum	12	9,4	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 8'den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin aktif bir şekilde çalışan halkla ilişkiler biriminin bulunmadığı ve yapılan çalışmalarla belediyenin tanıtımını başarılı bir şekilde gerçekleştirilmediği düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak katılımcılar tarafından benimsenen belediyenin aktif bir şekilde çalışan halkla ilişkiler biriminin olmadığı fikrinin sebebi; Nevşehir Belediyesi tarafından halkla ilişkiler adına sürdürülen faaliyetlerin yetersizliği şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların “Belediye yaptığı çalışmaları dergi, gazete, televizyon, web sitesi, sosyal medya gibi mecralarda başarılı bir şekilde halka duyurabilmektedir.” İfadesine karşı verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların; %27,3’ü katılmıyorum, % 26,6’sı emin Değilim, % 25’i katılıyorum, % 14,8’i kesinlikle katılmıyorum, % 6,3’ü ise kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Belediye yaptığı çalışmaları dergi, gazete, televizyon, web sitesi, sosyal medya gibi mecralarda başarılı bir şekilde halka duyurabilmektedir.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	19	14,8	14,8
Katılmıyorum	35	27,3	42,2
Emin Değilim	34	26,6	68,8
Katılıyorum	32	25,0	93,8
Kesinlikle Katılıyorum	8	6,3	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 9’dan elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin yaptığı çalışmaları dergi, gazete, televizyon, web sitesi, sosyal medya gibi mecralarda başarılı bir şekilde halka duyuramadığı düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilgili olarak Nevşehir Belediyesi’nin yaptığı çalışmaları halka duyurma konusunda ilgili mecraları yeterince kullanmadığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “*Kent ile ilgili merak ettiklerime ve kentte yaşanan güncel olaylara belediyenin web sitesinden ve sosyal medya kanallarından ulaşabiliyorum*” İfadesine yönelik verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde % 28,9’u Katılmıyorum, % 24,2’si Katılıyorum, % 21,9’u Emin Değilim, % 16,4’ü Kesinlikle Katılmıyorum, % 9,6’sı ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Kent ile ilgili merak ettiklerime ve kentte yaşanan güncel olaylara belediyenin web sitesinden ve sosyal medya kanallarından ulaşabiliyorum.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	21	16,4	16,4
Katılmıyorum	37	28,9	45,3
Emin Değilim	28	21,9	67,2
Katılıyorum	31	24,2	91,4
Kesinlikle Katılıyorum	11	8,6	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 10’dan elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından kentle ilgili merak ettiklerine ve kentte yaşanan güncel olaylara belediyenin web sitesinden ve sosyal medya kanallarından ulaşamadığı düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilgili olarak Nevşehir Belediyesi’nin web sitesini ve sosyal medya kanallarını başarılı bir şekilde kullanamadığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “*Kentle ilgili yayımlanan dergileri takip ediyorum ve faydalı buluyorum*” İfadesine karşı verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların % 26,6’sı Katılıyorum, %25’i Emin Değilim, %21,9’u Katılmıyorum, % 16,4’ü Kesinlikle Katılmıyorum, 10,2’si ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Kentle ilgili yayımlanan dergileri takip ediyorum ve faydalı buluyorum.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	21	16,4	16,4
Katılmıyorum	28	21,9	38,3
Emin Değilim	32	25,0	63,3
Katılıyorum	34	26,6	89,8
Kesinlikle Katılıyorum	13	10,2	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 11’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından kentle ilgili yayımlanan dergileri takip etmedikleri ve faydalı bulmadıkları düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilgili olarak Nevşehir Belediyesi’nin yazılı iletişim araçlarından olan dergiyi başarılı bir şekilde halkına sunamadığı görülmektedir.

Katılımcıların “*Belediyenin kadınların iş hayatına atılabilmelerine destek olmak amacıyla oluşturduğu (Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi) Faydalıdır.*” İfadesine karşı verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 30,5’i Katılmıyorum, % 21,9’u Emin Değilim, % 18’i Kesinlikle Katılmıyorum, % 18’i Katılıyorum, % 11’7’si ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12: Belediyenin kadınların iş hayatına atılabilmelerine destek olmak amacıyla oluşturduğu (Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi) Faydalıdır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	23	18,0	18,0
Katılmıyorum	39	30,5	48,4
Emin Değilim	28	21,9	70,3
Katılıyorum	23	18,0	88,3
Kesinlikle Katılıyorum	15	11,7	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 12’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin kadınların iş hayatına atılabilmelerine destek olmak amacıyla oluşturduğu (Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi) faydalı bulmadığı düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilgili olarak Nevşehir Belediyesi’nin oluşturduğu Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi’nin sürekliliğinin olmadığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediyenin hazırladığı Sağlıklı Toplum (Toplum Sağlığına Destek Projesi) toplum açısından faydalıdır.” İfadesine karşılık verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 26,6’sı Katılmıyorum, % 25’i Katılıyorum, % 23,4’ü Emin Değilim, % 14,1’i Kesinlikle Katılıyorum, % 10,9’u ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13: Belediyenin hazırladığı “Sağlıklı Toplum (Toplum Sağlığına Destek Projesi)” toplum açısından faydalıdır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	14	10,9	10,9
Katılmıyorum	34	26,6	37,5
Emin Değilim	30	23,4	60,9
Katılıyorum	32	25,0	85,9
Kesinlikle Katılıyorum	18	14,1	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 13’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğunun belediyenin hazırladığı “Sağlıklı Toplum (Toplum Sağlığına Destek Projesi)” nin toplum açısından faydalı bulduğu düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda elde edilen sonuçla ilgili olarak Nevşehir Belediyesi’nin sağlıkla ilgili bu projesinin başarılı olduğu kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediyenin eğitim alanında sunduğu birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar öğrencilerin faydalanabileceği online eğitim sistemi başarılıdır.” Yönelik verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların % 26,6’sı katılmıyorum, % 24,2’si katılıyorum, % 18’i Kesinlikle Katılıyorum, % 17,2’si Emin Değilim, % 14,1’i ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14: Belediyenin eğitim alanında sunduğu birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar öğrencilerin faydalanabileceği online eğitim sistemi başarılıdır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	18	14,1	14,1
Katılmıyorum	34	26,6	40,6
Emin Değilim	22	17,2	57,8
Katılıyorum	31	24,2	82,0
Kesinlikle Katılıyorum	23	18,0	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 14’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin eğitim alanında sunduğu birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar öğrencilerin faydalanabileceği online eğitim sistemi başarılıdır düşüncesini benimsenmiştir. Bu bağlamda elde edilen sonuçla ilgili olarak Nevşehir Belediyesi’nin online eğitim projesinin başarıya ulaştığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “*KAPEM (Kapadokya Eğitim Merkezi)’nin verdiği eğitimler etkili ve faydalıdır.*” ifadesine karşılık verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların % 26,6’sı katılmıyorum, % 22,7’si Emin Değilim, % 20,3’ü katılıyorum, % 19,5’i Kesinlikle Katılıyorum, % 10,9’u ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 15’de verilmiştir.

Tablo 15: KAPEM (Kapadokya Eğitim Merkezi)’nin verdiği eğitimler etkili ve faydalıdır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	14	10,9	10,9
Katılmıyorum	34	26,6	37,5
Emin Değilim	29	22,7	60,2
Katılıyorum	26	20,3	80,5
Kesinlikle Katılıyorum	25	19,5	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 15’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından KAPEM (Kapadokya Eğitim Merkezi)’nin verdiği eğitimler etkilidir ve faydalıdır düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda elde edilen sonuçla ilgili olarak Kapadokya Eğitim Merkezi’nin verdiği eğitimlerin başarılı olduğu kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediye, engelli vatandaşları için eğitim düzenlemekte ve onların engelsiz yaşama katılımını sağlamaktadır.” İfadesine karşın verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 28,9’u katılmıyorum, % 28,1’i Emin Değilim, % 28,1’i katılıyorum, % 7,8’i Kesinlikle Katılmıyorum, %7’si ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16: Belediye, engelli vatandaşları için eğitim düzenlemekte ve onların engelsiz yaşama katılımını sağlamaktadır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	10	7,8	7,8
Katılmıyorum	37	28,9	36,7
Emin Değilim	36	28,1	64,8
Katılıyorum	36	28,1	93,0
Kesinlikle Katılıyorum	9	7,0	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 16’dan elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediye, engelli vatandaşları için eğitim düzenlemekte ve onların engelsiz yaşama katılımını sağlamamaktadır düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin engelli vatandaşlarına yarar sağlayamadığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “*Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve Rasim Uzer İş Okulu aktif ve faydalıdır.*” İfadesine verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 28,9’u katılmıyorum, % 25’i Emin Değilim, % 25’i Katılıyorum, % 10,9’u Kesinlikle Katılmıyorum, % 10,2’si Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17: Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve Rasim Uzer İş Okulu aktif ve faydalıdır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	14	10,9	10,9
Katılmıyorum	37	28,9	39,8
Emin Değilim	32	25,0	64,8
Katılıyorum	32	25,0	89,8
Kesinlikle Katılıyorum	13	10,2	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 17’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve Rasim Uzer İş Okulu aktif olmadığı ve faydalı olmadığı düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin zihinsel engelliler için gerçekleştirdiği projenin yetersiz ve başarısız olduğu kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “*Belediyenin fiziksel engelli vatandaşlarına verdiği bilgisayar eğitimini faydalı buluyorum.*” İfadesine yönelik verdikleri cevaplar incelendiğinde katılımcıların % 28,9’u Emin Değilim, % 28,9’u katılıyorum, % 18’i Katılmıyorum, % 14,1’i Kesinlikle Katılıyorum, % 10,2’si ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Belediyenin fiziksel engelli vatandaşlarına verdiği bilgisayar eğitimini faydalı buluyorum.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	13	10,2	10,2
Katılmıyorum	23	18,0	28,1
Emin Değilim	37	28,9	57,0
Katılıyorum	37	28,9	85,9
Kesinlikle Katılıyorum	18	14,1	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 18’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin fiziksel engelli vatandaşlarına verdiği bilgisayar eğitimini faydalı buluyorum düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin fiziksel engellilere hitap eden çalışması konusunda başarıya ulaştığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediye, maddi yardıma muhtaç vatandaşlarına gerekli yardımları yaparak onların mağduriyetini gidermektedir.” İfadesine verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 32’si Katılıyorum, % 25’i Emin Değilim, % 21,9’u Katılmıyorum, % 14,1’i Kesinlikle Katılıyorum, % 7’si ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19: Belediye, maddi yardıma muhtaç vatandaşlarına gerekli yardımları yaparak onların mağduriyetini gidermektedir.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	9	7,0	7,0
Katılmıyorum	28	21,9	28,9
Emin Değilim	32	25,0	53,9
Katılıyorum	41	32,0	85,9
Kesinlikle Katılıyorum	18	14,1	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 19’dan elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediye, maddi yardıma muhtaç vatandaşlarına gerekli yardımları yaparak onların mağduriyetini gidermektedir düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin maddi anlamda yapılan sosyal sorumluluk çalışmaları konusunda başarılı olduğu kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediyenin vatandaşların resmi işlemlerini daha hızlı yapabilmesi adına yaptığı çalışmalar hızlıdır ve çözümseldir. (“Kentli Servisi”, “Online Vezne” hizmetleri).” ifadesine karşın verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 29,7’si katılıyorum, % 24,2’si Emin Değilim, % 21,1’i katılmıyorum, % 15,6’sı Kesinlikle Katılıyorum, % 9,4’ü ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20: Belediyenin vatandaşların resmi işlemlerini daha hızlı yapabilmesi adına yaptığı çalışmalar hızlıdır ve çözümseldir. (“Kentli Servisi”, “Online Vezne” hizmetleri).

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	12	9,4	9,4
Katılmıyorum	27	21,1	30,5
Emin Değilim	31	24,2	54,7
Katılıyorum	38	29,7	84,4
Kesinlikle Katılıyorum	20	15,6	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 20’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin vatandaşların resmi işlemlerini daha hızlı yapabilmesi adına yaptığı çalışmalar hızlıdır ve çözümseldir düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin uygulamaya koyduğu Kentli Servisi ve Online Vezne birimlerinin başarıya ulaştığı kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediye, vatandaşın 153 çağrı merkezini arayarak ya da belediyeye gelerek ilettiği istek ve şikâyetlerine önem vermekte ve onlara anında geri dönüş yapmaktadır.” ifadesine karşın verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 27,3’ü katılmıyorum, % 27,3’ü Emin Değilim, % 18’8’i Kesinlikle Katılıyorum, % 18’i Katılıyorum, % 8,6’sı ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21: Belediye, vatandaşın 153 çağrı merkezini arayarak ya da belediyeye gelerek ilettiği istek ve şikâyetlerine önem vermekte ve onlara anında geri dönüş yapmaktadır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	11	8,6	8,6
Katılmıyorum	35	27,3	35,9
Emin Değilim	35	27,3	63,3
Katılıyorum	23	18,0	81,3
Kesinlikle Katılıyorum	24	18,8	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 21’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediye, vatandaşın 153 çağrı merkezini arayarak ya da belediyeye gelerek ilettiği istek ve şikâyetlerine önem vermekte ve onlara anında geri dönüş yapmaktadır düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin müşteri hizmetleri konusunda başarılı olduğu kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “*Belediye, vatandaşının güzel vakit geçirebileceği ortamlar sunmakta ve bu anlamda birçok çevre düzenlemesi yapmaktadır.*” İfadesine karşılık verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 31,3’ü emin değilim, % 23,4’ü katılmıyorum, % 22,7’si katılıyorum, % 16,4’ü kesinlikle katılıyorum, % 6,3’ü ise kesinlikle katılmıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22: Belediye, vatandaşının güzel vakit geçirebileceği ortamlar sunmakta ve bu anlamda birçok çevre düzenlemesi yapmaktadır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	8	6,3	6,3
Katılmıyorum	30	23,4	29,7
Emin Değilim	40	31,3	60,9
Katılıyorum	29	22,7	83,6
Kesinlikle Katılıyorum	21	16,4	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 22’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu belediyenin, vatandaşının güzel vakit geçirebileceği ortamlar sunulmakta ve bu anlamda birçok çevre düzenlemesi yapılmaktadır düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’nin çevre ile ilgili yeterli çalışmayı yaptığı ve bu anlamda halkını memnun ettiği kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Belediye, çevre konusunda duyarlıdır ve bu alanda sosyal sorumluluk çalışmaları yapmaktadır.” ifadesine karşılık verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 22,7’si Katılmıyorum, % 22,7’si Katılıyorum, % 21,9’u Emin Değilim, % 17,2’si Kesinlikle Katılmıyorum, % 15,6’sı ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 23’de verilmiştir.

Tablo 23: Belediye, çevre konusunda duyarlıdır ve bu alanda sosyal sorumluluk çalışmaları yapmaktadır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	22	17,2	17,2
Katılmıyorum	29	22,7	39,8
Emin Değilim	28	21,9	61,7
Katılıyorum	29	22,7	84,4
Kesinlikle Katılıyorum	20	15,6	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 23’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediye, çevre konusunda duyarlıdır ve bu alanda sosyal sorumluluk çalışmaları yapmamaktadır düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak belediyenin çevre konusunda yaptığı çalışmalarının yetersiz olduğu kanısına varılabilir.

Katılımcıların “Belediye turistik bir bölgede bulunmasının avantajlarını değerlendirebilmektedir.” İfadesine karşın verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 24,2’si katılmıyorum, % 23,4’ü Emin Değilim, % 23,4’ü katılıyorum, % 14,8’i Kesinlikle Katılmıyorum, % 14,1’i ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 24’de verilmiştir.

Tablo 24: Belediye turistik bir bölgede bulunmasının avantajlarını değerlendirebilmektedir.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	19	14,8	14,8
Katılmıyorum	31	24,2	39,1
Emin Değilim	30	23,4	62,5
Katılıyorum	30	23,4	85,9
Kesinlikle Katılıyorum	18	14,1	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 24’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin turistik bir bilgede bulunmasının avantajlarını değerlendiremediği düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak katılımcılar tarafından benimsenen belediyenin turistik bir bilgede bulunmasının avantajlarını değerlendiremediği fikrinin sebebi; Nevşehir Belediyesi’nin turizme yönelik çalışmalarının yetersiz olması olarak görülebilir.

Katılımcıların “*Hacı Bektaş Veli’yi anma törenlerinin kentin tanıtımına katkı sağladığını düşünüyorum*” ifadesine karşın verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 29,7’si Emin Değilim, % 26,6’sı Katılıyorum, % 20,3’ü Katılmıyorum, % 12,5’i Kesinlikle Katılıyorum, % 10,9’u ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Bilgiler Tablo 25’de verilmiştir.

Tablo 25: Hacı Bektaş Veli’yi anma törenlerinin kentin tanıtımına katkı sağladığını düşünüyorum.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	14	10,9	10,9
Katılmıyorum	26	20,3	31,3
Emin Değilim	38	29,7	60,9
Katılıyorum	34	26,6	87,5
Kesinlikle Katılıyorum	16	12,5	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 25’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından Hacı Bektaş Veli’yi anma törenlerinin kentin tanıtımına katkı sağladığı düşüncesi benimsenmemiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak Nevşehir Belediyesi’nin yaptığı Hacı Bektaş Veli’yi anma törenlerinin şehrin tanıtımı sağlayan başarılı bir çalışma olduğu kanısına varılmıştır.

Katılımcıların “Nevşehir El Sanatları Uluslararası Avanos Turizm Festivali’ni kentin tanıtımı açısından faydalı buluyorum.” İfadesine karşılık verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 32,8’i Katılmıyorum, % 25’i Emin Değilim, % 23,4’ü Katılıyorum, % 11,7’si Kesinlikle Katılmıyorum, ;% 7’si ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermişlerdir. Bilgiler Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26: Nevşehir El Sanatları Uluslararası Avanos Turizm Festivali’ni kentin tanıtımı açısından faydalı buluyorum.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	15	11,7	11,7
Katılmıyorum	42	32,8	44,5
Emin Değilim	32	25,0	69,5
Katılıyorum	30	23,4	93,0
Kesinlikle Katılıyorum	9	7,0	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 26’dan elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından Nevşehir El Sanatları Uluslararası Avanos Turizm Festivali’ni kentin tanıtımı açısından faydalı bulmuyorum düşüncesi benimsenmemiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak katılımcıların Nevşehir El Sanatları Uluslararası Avanos Turizm Festivali’ni kentin tanıtımı açısından faydalı bulmuyorum düşüncesinin sebebi; belediyenin tanıtım amaçlı yaptığı bu çalışmanın yetersiz olması şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların “Belediyenin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”, belediyenin imajına olumlu katkı sağlamaktadır.” İfadesine karşılık verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 31,3’ü Emin Değilim, % 28,1’i katılmıyorum, % 15,6’sı katılıyorum, % 13,3’ü Emin Değilim, % 11,7’si ise Kesinlikle Katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Bilgiler Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27: Belediyenin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”, belediyenin imajına olumlu katkı sağlamaktadır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	15	11,7	11,7
Katılmıyorum	36	28,1	39,8
Emin Değilim	40	31,3	71,1
Katılıyorum	20	15,6	86,7
Kesinlikle Katılıyorum	17	13,3	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 27’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediyenin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”nin belediyenin imajına olumlu katkı sağlamadığı düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak katılımcıların belediyenin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”nin belediyenin imajına olumlu katkı sağlamadığı düşüncesinin sebebi; Nevşehir Belediyesi’nin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”nin marka kent olma yolunda herhangi bir katkı sağlamaması olarak yorumlanabilir

Katılımcıların “*Belediye, siyasi kimliğini gizleyerek bütün vatandaşlarına eşit şekilde hizmet ulaştırmaktadır.*” İfadesine karşın verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde katılımcıların % 22,7’si Katılmıyorum, % 22,7’si Katılıyorum, % 21,9’u Emin Değilim, % 17,2’si Kesinlikle Katılmıyorum, % 15,6’sı ise Kesinlikle Katılıyorum cevabını vermiştir. Bilgiler Tablo 28’de verilmiştir.

Tablo 28: Belediye, siyasi kimliğini gizleyerek bütün vatandaşlarına eşit şekilde hizmet ulaştırmaktadır.

	Frekans	Yüzde %	Kümülatif Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	22	17,2	17,2
Katılmıyorum	29	22,7	39,8
Emin Değilim	28	21,9	61,7
Katılıyorum	29	22,7	84,4
Kesinlikle Katılıyorum	20	15,6	100,0
Toplam	128	100,0	

Tablo 28’den elde edilen veriler doğrultusunda anket uygulamasına katılan katılımcıların büyük çoğunluğu tarafından belediye, siyasi kimliğini gizleyerek bütün vatandaşlarına eşit şekilde hizmet ulaştırmamaktadır düşüncesi benimsenmiştir. Bu bağlamda ulaşılan sonuçla ilişkili olarak belediye siyasi kimliğini gizleyerek bütün vatandaşlarına eşit hizmet ulaştıramamaktadır düşüncesinin sebebi; belediyenin tarafsız ve eşit hizmet ilkesini göz ardı etmesi olarak yorumlanabilir.

3.2.9.3. Hipotez Testi Sonuçları

Araştırmamızın ulaşmak istediği hedefe ilişkin sorulan sorular sonrasında çeşitli veriler elde edilmiştir. Bu verilere hipotez testleri uygulanmıştır. Seçilen hipotez testlerinin sonucunda normal verilere ulaşp ulaşılmadığına bakılmıştır. Yapılan normal dağılım testi sonuçları aşağıda yer almaktadır.

3.2.9.3.1. T Testi Sonuçları

3.2.9.3.1.1. Doğum Yerine Göre T Testi Sonuçları

Tablo 29: Grup istatistikleri

Doğum Yeri	N	Ortalama	Stan. Sapma	t test Sig.
Nevşehir	69	29,5362	3,77523	0,379
Diğer İller	59	28,9153	4,17417	

Toplam ölçek puanı bakımından Doğum yeri kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,379$)

Tablo 30: Doğum Yeri

Doğum Yeri		Kareler toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
	Gruplar arasında	30,855	3	10,285	,650	,584
	Gruplar içinde	1961,145	125	15,816		
	Toplam	1992,000	127			

Toplam ölçek puanı bakımından Doğum yeri kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,584$)

3.2.9.3.1.2.Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

Tablo 31: Cinsiyet

Cinsiyet	N	Ortalama	Stan. Sapma	t test Sig.
Kadın	28	29,4122	3,57221	0,412
Erkek	100	27,8783	4,37428	

Toplam ölçek puanı bakımından Cinsiyet kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,412$)

3.2.9.4. Anova Testi Sonuçları

Araştırmamızda uygulanan anket soruları içerisinde yer alan demografik sorularda ikiden fazla bağımsız değişkenin yer aldığı bölümlere anova testi uygulanmıştır. Bu sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 32: Yaş

YAŞ		Kareler toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
	Gruplar arasında	61,831	6	12,366	,782	,565
	Gruplar içinde	1930,169	122	15,821		
	Toplam	1992,000	128			

Toplam ölçek puanı bakımından Yaş kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,565$)

Tablo 33: Eğitim

EĞİTİM		Kareler toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
	Gruplar arasında	27,565	2	13,783	,877	,419
	Gruplar içinde	1964,435	125	15,715		
	Toplam	1992,000	127			

Toplam ölçek puanı bakımından öğrenim durumu kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,419$)

Tablo 34: Kaç Yıldır Nevşehir’de İkamet Ediyorsunuz?

Kaç Yıldır Nevşehir’de İkamet Ediyorsunuz?		Kareler toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
	Gruplar arasında	33,088	3	11,029	,698	,555
	Gruplar içinde	1958,912	125	15,798		
	Toplam	1992,000	128			

Toplam ölçek puanı bakımından ikamet yılı kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,555$)

Tablo 35: Gelir durumu

Gelir Durumu		Kareler toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
	Gruplar arasında	18,048	2	9,024	,571	,566
	Gruplar içinde	1973,952	125	15,792		
	Toplam	1992,000	127			

Toplam ölçek puanı bakımından gelir durumunu nitelendirme kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,566$;))

Tablo 36: Meslek

Meslek		Kareler toplamı	Df	Kareler Ortalaması	F	Sig.
	Gruplar arasında	53,016	2	26,508	1,709	,185
	Gruplar içinde	1938,984	125	15,512		
	Toplam	1992,000	127			

Toplam ölçek puanı bakımından Mesleki çalışma şekli kategorileri ortalamaları arasında istatistik olarak anlamlı bir farklılık yoktur. ($p=0,185$)

SONUÇ VE ÖNERİLER

Kamuda özel sektördeki gibi bir rekabetten bahsedilmemesinden ötürü halkla ilişkiler çalışmalarına gerek olmadığını düşünen yerel yönetim idarecileri, varlıklarının halka bağlı olduğu gerçeğini ve halkla ilişkiler çalışmalarının halkın memnuniyeti için planlanan çalışmalar olduğu gerçeğini göz ardı etmektedirler. Ayrıca yerel yönetimlerin vatandaşın zihnindeki olumsuz imajının yıkılıp yerine olumlu bir imaj yerleştirilmesi ancak yapılacak başarılı halkla ilişkiler çalışmaları ile mümkün olacaktır.

Halkla ilişkiler çalışmaları; sadece kapitalist düzenin kâr amacı güden kuruluşları tarafından kullanılıyor gibi görünse de yerel yönetimler alanında yapılan reformlar kamuda da halkla ilişkiler çalışmalarının yürütülmesi gereğine dikkat çekmiştir. Hemşehrilik Hukuku, Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, Kent Konseyi Yönetmeliği, Gönüllü Katılım Yönetmeliği gibi yasal düzenlemeler ve modern kamu yönetiminin getirileri olan şeffaflık, hesap verilebilirlik, katılım ilkeleri kamularda halkla ilişkiler anlamındaki iyileşmenin göstergeleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yerel yönetimler anlamında yapılan düzenlemeler, vatandaşın fayda sağlamasına yönelik olup onların demokratik katılımlarını da teşvik etmektedir. Bu bağlamda demokratikleşme adına yaşanan değişim ve gelişimler de kamularda halkla ilişkiler çalışmalarının gereğini destekleyen unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadırlar. Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler çalışmalarının olması gereğine katkıda bulunan bir diğer unsur da küreselleşmedir. Küreselleşme, beraberinde modern kamu yönetimi anlayışını getirmiş ve yerel yönetimlerin daha ulaşılabilir birimler olması gereğine vurgu yapmıştır. Bu anlamda bir diğer itici güç ise e-devlet olmuştur ve halkın birçok işlemini internet üzerinden yapmasını sağlayarak onların memnuniyet oranlarını arttıran belediyeler, kendilerine amaç edindikleri “müşteri memnuniyetini” gerekliliğine pek de inanmadıkları halkla ilişkiler çalışmaları ile kazanabilmektedirler.

Halkla ilişkilerin yerel yönetimlerde uygulanabilirliği henüz tartışılrsa da en azından kamularda halkla ilişkiler çalışmalarının kurumsal bir gereklilik olduğunun biliniyor olması bu anlamda güzel bir gelişme olarak gösterilebilir. Henüz yeni yeni uygulamaya koyulan halkla ilişkiler çalışmalarında elbette aksaklıklar olacaktır fakat sorunların halkla ilişkiler etik

çerçevesi içerisinde düzeltilmesi hem halkla ilişkiler disiplini için hem de yerel yönetim birimleri için faydalı olacaktır.

Bu çalışmada; yerel yönetimlerin kavramsal çerçevesi ile birlikte yerel yönetimlerde yapılan yasal düzenlemeler ele alınmış ve bu düzenlemelerle birlikte yerel yönetimlerde yükselen halkla ilişkiler ihtiyacına dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Çalışmaya örnek teşkil eden Nevşehir Belediyesi'nin yaptığı halkla ilişkiler çalışmaları incelenmiş ve halkın çalışmalardan haberdar olup olmadığını ve memnuniyetini ölçmek anlamında da bir ankete yer verilmiştir.

Birinci bölümde; kısaca yerel yönetimlerin kavramsal çerçevesine değinilmiş, yerel yönetimlerin Türkiye'deki tarihi süreci de göz önünde bulundurularak yerel yönetimlerin yapısı ve bilhassa belediyelerin özellikleri, yetki ve görevleri aktarılmıştır.

İkinci bölümde; yerel yönetimlerde yapılan yasal düzenlemeler, bu düzenlemeleri gerektiren sebepler, yerel yönetimlerin halkla ilişkiler açısından ilkeleri ve bu anlamda yerel yönetimlerde halkla ilişkilere duyulan ihtiyaçtan bahsedilmiştir. Ayrıca belediyelerde halkla ilişkiler işleyişine ve bu işleyiş sırasında kullanılan araçlara da bu bölümde yer verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde ise; Nevşehir Belediye'sinin yaptığı halkla ilişkiler çalışmalarına yer verilmiş ve halkın yapılan çalışmalardan haberdar olup olmadığı yapılan anketle ölçülmeye çalışılmıştır.

Araştırma kapsamında yerel yönetimlerde uygulanan halkla ilişkiler çalışmalarının Nevşehir Belediyesi örneğinde incelenmesi adına geliştirilen halkla ilişkiler uygulamaları farkındalık ölçeğinden elde edilen veriler değerlendirildiğinde araştırma katılan katılımcıların genel olarak 35-38 yaş aralığında olduğu görülmektedir. 20-24 yaşa aralığındakilerin ise ankete katılma oranları oldukça düşüktür. Bu bağlamda elde edilen bu sonuca yönelik bir yorum geliştirilecek olursak gençlerin konuya ilgi duymadığı ve anket yöntemine karşı çekinceli davrandığı düşünülmektedir. Bu sebeple özellikle toplumun genç kesiminin ilgisini çekebilecek ve farkındalık yaratacak çalışmalara ağırlık verilmeli ve onları yapılan araştırma geliştirme çalışmalarına destek olmaları konusunda bilinçlendirme çabalarına girilmelidir.

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler uygulamalarına örnek teşkil eden Nevşehir Belediyesi halkının yapılan çalışmalardan haberdar olup olmadığını belirlemek adına geliştirilen halkla ilişkiler uygulamaları farkındalık ölçeğinden elde edilen veriler

değerlendirildiğinde ulaşılan bir diğer sonuç ise katılımcılarının büyük bir bölümünün erkek olduğudur. Bu bağlamda erkeklerin yerel yönetimlerde uygulanan halkla ilişkiler çalışmalarına kadınlardan daha fazla ilgi duyduğu kanısına varılmıştır. Ayrıca Nevşehir halkı bayanlarının konuyla ilgili çok bilgi sahibi olmadıkları ve anket yöntemine karşı çekingen davrandıkları görüşüne varılmıştır. Bu sebeple kadınların konuya vakıf olması ve uygulanacak saha araştırmalarına katılımının artırılması adına bilgilendirme kampanyalarının düzenlenmesi faydalı olacaktır.

Araştırma kapsamında elde edilen bir diğer sonuç ise anket uygulamasına katılan bireylerin eğitim seviyesinin ağırlıklı olarak lise düzeyinde olmasıdır. Eğitimsiz olarak sınıflandırılan kesimin ankete katılma oranı ise oldukça düşüktür. Bu bağlamda eğitim seviyesinin görüş bildirme oranıyla ve özgüven oranıyla doğrudan bağlantılı olduğu görülmektedir. Eğitim seviyesi arttıkça insanların konuşma, kendini ifade etme, görüş bildirme duyuları da gelişmekte ve konuyla ilgili yapılan anket çalışmasına katılma cesareti gösterebilmektedirler. Bu sebeple eğitimsiz insanın kalmaması yapılacak çalışmaların anlaşılabilmesi ve hedefine ulaşabilmesi anlamında oldukça önemlidir.

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler uygulamalarına örnek teşkil eden Nevşehir Belediyesi halkının yapılan çalışmalardan haberdar olu olmadığını belirlemek adına geliştirilen halkla ilişkiler uygulamaları farkındalık ölçeğinden elde edilen veriler değerlendirildiğinde ulaşılan bir diğer sonuç ise katılımcılarının çoğunun emekli konumunda olmasıdır. Bu bağlamda çalışma stresine son vermiş ve dinlenme aşamasına geçmiş kesimin yapılan anket çalışmasına daha fazla zaman ayırdığı görülmüştür. Ayrıca bu kesimin deneyiminin fazla olmasından ötürü fikir bildirme isteğinin daha fazla olduğu da görülmüştür. Ayrıca ankete katılan işsiz kategorisindeki kesimin oranı ise yok denecek kadar azdır. Bunun sebebi olarak insanların kendilerini değersiz görmeleri ve kendi fikirlerini önemsememeleri olarak açıklanabilmektedir. Bu durum onların yapılan araştırmaya katılımlarını olumsuz şekilde etkilemiştir.

Araştırma kapsamında elde edilen bir diğer sonuç ise anket uygulamasına katılan bireylerin çoğunluğunun gelir seviyesinin ortalama düzeyde olmasıdır. Bu bağlamda gelir seviyesi, araştırmanın yapıldığı şehir için ortalama bir düzeyde olan kesimin konuya daha fazla ilgi duyarak araştırmaya katılması yaşadığı şehirle ilgili gelişim ve değişimlere ilgi

duyması olarak aktarılabilir. Gelir seviyesini yükseltmek isteyen bu kesim daha iyi şartlarda yaşayabilmek adına yaşadığı şehirde yaşanan olaylara karşı duyarsız kalmamaktadır. Bu anlamda yapılan ankete katılması kendi adına şehrine yapacağı bir katkı olarak görülebilmektedir.

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler uygulamalarına örnek teşkil eden Nevşehir Belediyesi halkının, yapılan çalışmalardan haberdar olu olmadığını belirlemek adına geliştirilen halkla ilişkiler uygulamaları farkındalık ölçeğinden elde edilen veriler değerlendirildiğinde ulaşılan bir diğer sonuç ise katılımcılarının çoğunun Nevşehir’de doğan kişiler olduğu görülmektedir. Bu bağlamda memleketi Nevşehir olanların belediyenin yaptığı çalışmalara daha fazla ilgi duyduğu söylenebilmektedir. Belediyenin yaptığı çalışmaların, memleket kavramını güçlendirdiği ve ankete katılanların da memleketlerine katkıda bulunmak amacıyla ankete katıldıkları görülmektedir. Bunun yanı sıra Nevşehir dışında doğanların ankete katılım oranının da Nevşehir’de doğanların oranına yakın olması belediyenin halkın her kesimine hitap ettiğinin göstergesi olarak aktarılabilir.

Yerel yönetimlerde halkla ilişkiler uygulamalarına örnek teşkil eden Nevşehir Belediyesi halkının, yapılan çalışmalardan haberdar olu olmadığını belirlemek adına geliştirilen halkla ilişkiler uygulamaları farkındalık ölçeğinden elde edilen veriler değerlendirildiğinde ulaşılan bir diğer sonuç ise katılımcılarının çoğunun 6- 10 yıldır Nevşehir’de ikamet eden kişiler olduğu görülmüştür. Bu bağlamda şehirdeki geçmişi çok da eski olmayan insanların şehri tanımak ve belediyenin kendileri için ne gibi faaliyetler yaptığı konusunda fikir sahibi olmak için anket uygulamasına katıldıkları söylenebilir. Bu kesim belediyenin yaptığı halkla ilişkiler çalışmalarından şehirde daha fazla ikamet eden kitleye göre daha fazla haberdardır. Bu sebeple şehirde ikamet eden yerli halkın konuya ilgi duyması sağlanmalıdır.

Nevşehir Belediyesi’nin yaptığı halkla ilişkiler çalışmalarından halkının ne derece haberdar olduğunu ölçmek amacıyla yapılan anket sonrasında, Nevşehir halkının konuyla çok ilgilenmedikleri çünkü yapılan çalışmalarının kendilerine çok iyi tanıtılmadığı kanısına varılmıştır. Özellikle anket sorularında geçen proje isimleri halkın çoğunluğuna neredeyse hiçbir şey ifade etmemektedir. Sorular ancak anketörün bazı açıklamalar yapmasıyla anlaşılır hale gelmiştir. Bu bağlamda Nevşehir Belediyesi’ nin yaptığı çalışmaları halkına

duyurma noktasında ve projenin konumlandırılması noktasında sıkıntılarının olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca belediyenin halkla ilişkilerden ne anladığı da araştırmamızın çıkış noktası olmuştur. Belediyenin web sitesine bakıldığında, halkla ilişkiler çalışmaları adı altında birçok imar çalışması halkla ilişkiler kavramı içerisinde dâhil edilmiştir. Bu noktada belediyenin halkla ilişkilerden ne anladığına bakılmalı ve bu anlamda çeşitli eğitimler düzenlenmelidir.

Ayrıca belediyenin basın ve halkla ilişkiler müdürü ile geçen görüşmeden elde edilen verilere göre halkla ilişkilerin belediye adına bir gider kapısı olarak görüldüğü aşikârdır. Halkla ilişkiler sorumlusunun, belediyenin web sitesinde aktarılan halkla ilişkiler çalışmalarının neredeyse hiçbir aşamasından haberdar olmaması ve sadece bu çalışmaların haber yapılmasından sorumlu olması da belediyenin halkla ilişkileri yanlış anladığına işaret eder.

Günümüzde yerel yönetimlerde birçok değişiklik ve yeniliğe yer verilmeye başlanmıştır. Yerel Gündem 21 (YG- 21) kent meclisleri yerel anlamdaki sorunların giderilmesine yönelik sivil toplum kuruluşları ile birlikte kararlar almakta ve halka fayda sağlayacak girişimlerde bulunmaktadır. Atılan bu adımlar, geleneksel kamu yönetimi anlayışından yeni kamu yönetimine geçişte önemli adımlar olarak görülmektedir. Özellikle yönetim kavramı, demokratik kurumlar olan yerel yönetimlerde demokrasiyi daha da pekiştirmek anlamında çok önemli roller üstlenmektedir.

Henüz halkla ilişkiler kavramının oturmamış olması ve durum böyleyken belediyelere halkla ilişkilere yönelik çalışma yapmalarının zorunlu kılınması süreci daha da zorlaştırmış ve yapılan yeniliklerin içinin boş olmasına sebep olmuştur. Bu bağlamda ilk etapta halkla ilişkiler kavramının içinin doldurulması gereği dikkat çekmekte ve buna yönelik eğitimlere ağırlık verilmesi tavsiye edilmektedir.

KAYNAKÇA

Kitap

- Acar, M. (1993). *Belediyelerde Halkla İlişkiler*. Ankara: DPT Yayınları.
- Acar, M. (1994). *Türk Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler Araştırması*. Ankara: DPT Yayınları.
- Aktel, M. (2003). *Küreselleşme ve Türk Kamu Yönetimi*. Ankara, Asil Yayın Dağıtım.
- Asna, A. (1998). *Public Relations Temel Bilgiler*. İstanbul: Der Yayınları.
- Aytaç, F. (1998). *Açıklamalı Belediye Kanunu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Bülbül, A. R. (1998). *Halkla İlişkiler*. Konya.
- Bülbül, A. R. (2004) *Halkla İlişkiler*. 2. Baskı. Ankara: Nobel Yayınları.
- Dikme, H. (2012). *Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Uygulamaları*. İstanbul: Yalın Yayıncılık.
- Erdal, M. (2004). *Elektronik Devlet e-Türkiye ve Kurumsal Dönüşüm*. İstanbul, Filiz Kitapevi.
- Ertekin, Y. (2000). *Halkla İlişkiler*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Erten, M. (1999). *Nasıl Bir Yerel Yönetim*. İstanbul: Anahtar Kitaplar.
- Eryılmaz, B. (1997). *Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması*. İstanbul: Birleşik Yayıncılık.
- Eryılmaz, B. (2012). *Kamu Yönetimi*. Kocaeli: Umuttepe Yayınevi.
- Güllüpunar, H. (2009). *Halkın Yakınma Yöntemleri*. Ankara: Pozitif Matbaacılık.
- Gürdal, S. (1997). *Halkla İlişkiler ve Yerel Yönetimlerde Uygulamalar*. İstanbul: RGA Yönetim Danışmanlık Yayınları.
- Kadıbeşegil, S. (1986). *Halkla İlişkilerde Temel İlkeler*. İzmir: Tükemat Yayınları.

- Kaya, E. (2003). *Yerel Yönetimler Reformu ve Belediyelerde Yeniden Yapılanma*. İstanbul: İlke Yayıncılık
- Kazancı, M. (1999). *Kamuda ve Özel Kesimde Halkla İlişkiler*. Ankara: Turhan Kitapevi.
- Kazancı, M. (2007). *Kamuda ve Özel Kesimde Halkla İlişkiler*. Ankara: Turhan Kitapevi.
- Keleş, R. (2012). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Kösecik, M. (2002). *AB'nin Bütünleşme Sürecinde Yerel Yönetimler*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Nalbant, A. (1997). *Üniter Devlet*. 1. Baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Okay, Ayla ve Aydemir Okay. (2005). *Halkla İlişkiler Kavram Strateji ve Uygulamaları*. 2. Baskı, İstanbul: Der Yayınları.
- Onar, S. S. (1966). *İdare Hukukunun Umumi Esasları*. C. II. İstanbul: Hak Kitapevi.
- Ortaylı, İ. (1985). *Tanzimat'tan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği*. İstanbul: Hil Yayınları.
- Önal, G. (2000). *Halkla İlişkiler*. Ankara: Türkmen Kitapevi
- Peltekoğlu, F. (2009). *Halkla İlişkiler Nedir?* . 6. Basım. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Sabuncuoğlu, Z. (2007). *İşletmelerde Halkla İlişkiler*. 8. Baskı. Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
- Saran, U. (2004). *Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma*. Ankara: Atlas Yayınları.
- Siyasi ve Sosyal Araştırmalar Vakfı. (1986). *Hızlı Şehirleşmenin Yaratdığı Ekonomik ve Sosyal Sorunlar*. İstanbul: Fatih Gençlik Vakfı Matbaa İşletmesi.
- Tamer, M. (1998). *İl Özel İdaresi*. 2. Baskı. İzmir: Anadolu Matbaacılık.
- Torlak, Ö. (1999). *Belediyelerde Hizmet Yönetimi ve Pazarlama*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Tortop, N. (1986). *Mahalli İdareler*. Gözden Geçirilmiş 2. Baskı. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Tortop, N. (1993). *Halkla İlişkiler*. Ankara: Yargı Yayınları.

Tortop, N, B. Aykaç, H. Yayman, M. A. Özer. (2006). *Mahalli İdareler*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Tutar, H. (2000). *Küreselleşme Sürecinde İşletme Yönetimi*. İstanbul, Hayat Yayıncılık.

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı. Bilgi Edinme Hakkı Değerlendirme Raporu (2006). İstanbul: TESEV Yayınları

Uysal, B. (1998). *Siyaset, Yönetim, Halkla İlişkiler*. Ankara: TODAİE Yayınları.

Varol, M. (1989). *Yerel Siyaset Demokratikleşmesi*. Ankara, Gündoğan Yayınları.

Yayinoğlu, P. (2007). *Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler*. İstanbul: Birsen Yayınevi.

Yıldırım, M. (2011). *E-Devlet ve Yurttaş Odaklı Kamu Yönetimi*. Ankara, Nobel Akademik Yayıncılık.

Zeybek, Işıl. (2005). *Yönetişimde Halkla İlişkiler Yeri ve Kullandığı Teknikler*. 1. Baskı. İstanbul: Arıkan Basım Yayım.

Sürelî Yayın

Akçakaya, M. (1999). *Belediyelerde Halkla İlişkiler*. Sayıştay Dergisi. Sayı 34, 77- 83.

Ateş, D. (2006). *Küreselleşme: Ne Kadar Tek Boyutlu?* . Doğu Üniversitesi Dergisi. Cilt 7. Sayı 1, 25- 29.

Aykaç, B. (1994). *Demokratikleşme ve Mahalli İdare Anlayışı*. Hak- İş Aylık Mesleki Eğitim Dergisi. Sayı 28, 46.

Aykaç, B. (1999). *Türkiye’de Kamu Yönetiminin Küçültülmesi, Yerel Yönetimler ve Yerel Demokrasinin Amaçları*. Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Cilt 1. Sayı 1.

Canpolat, Hasan ve Mehmet Cangir. ”Değişen Dünya Kamu Yönetiminin Geleceği ve Türkiye’nin Reform Gündemi: Devletin Daha Fazla Demokratikleşmesi”, Türk İdare Dergisi. Sayı 446 (2010): 40.

Ceritli, İ. (1997). *Yerel Yönetimlerin Halka Yönelik Sorumlulukları*. Mahalli İdareler Dergisi, S. Ocak.

- Görmez, K. (1987). *Mahalli İdareler ve Demokrasi*. Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi. Cilt 3. Sayı 1, 134.
- Güler, B. A. (1997). *Küreselleşme ve Yerelleşme*. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi. Cilt 6. Sayı 4, 75.
- Köse, Ö. (2003). *Küreselleşme Sürecinde Devletin Yapısal ve İşlevsel Dönüşümü*. Sayıştay Dergisi. Sayı 49, 1- 3.
- Özer, M. A. (2013). *Yerel Yönetimlerin Varlık Nedeni Olarak “Halkla” İlişkiler*. Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. Cilt 4. Sayı 5, 30.
- Peltekoğlu, F. (1998). *Kamuda Halkla İlişkiler*. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi. Sayı 8, 145.
- Poyraz, E. (2011). *Tanzimat Dönemi Çağdaşlaşma Çabaları*. Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi. Cilt 97, Sayı 193, 91- 120.
- Şehrimiz Belediyemiz (Nevşehir Belediyesi) Dergisi. Kasım 2013. Sayı 4, 2.
- Şehrimiz Belediyemiz (Nevşehir Belediyesi) Dergisi. Ocak- Ağustos 2013. Sayı 1, 2- 4.
- Tekeli, İ. (1983). *Yerel Yönetimlerde Demokrasi ve Türkiye’de Belediyeciliğin Gelişimi*. Amme idaresi Dergisi. Cilt 16. Sayı 2, 3.
- Toprak, Z. (1990). *Yerel Hizmetlere Katılım*. Amme İdaresi Dergisi. Cilt 23. Sayı 1, 49- 60.
- Tortop, N. (1992). *Demokratik Mahalli İdare Anlayışının İlkeleri*. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi. Cilt 1. Sayı 3, 3.
- Türe, F. (2000). *Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Kökeni: Osmanlı İmparatorluğu’nda Yerel Yönetimler*. Yerel Gündem Dergisi. Cilt 2. Sayı 5, 34- 41.
- Ünal, F. (2011). *Tanzimattan Cumhuriyete Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Yasal Ve Yapısal Dönüşümü*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Sayı 30, 243.
- Yalçındağ, S. (1986). *Kamu Yönetiminde Halkla İlişkiler*. Amme İdaresi Dergisi, Cilt 19. Sayı 1, 57.

Yalçındağ, S. (1995). *Saydam ve Dürüst Belediyecilik*. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi. Cilt 4. Sayı 1, 26.

Yıldız, M. (1996). *Yerel Yönetimler ve Demokrasi*. Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi. Cilt 5. Sayı 4, 5- 7.

Tez

Galata, Y. C. (2012). Yerel Yönetimler ve Halkla İletişim. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi SBE.

Gürcüoğlu, M. F. (2007). Demokratikleşme Sürecine Katkı Sağlayan Bir Araç Olarak Yerel Basının, Yerel Yönetim Meclisleri Bağlamında Kamuoyunu Bilgilendirme Düzeyi (Eskişehir Sakarya Ve İstikbal Gazeteleri Örnekleminde). *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi SBE.

Kalafat Çat, A. (2013). Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler: Bir Uygulama (Gümüşhane Belediyesi Örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi SBE.

Karadeniz, M. (2008). Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Faaliyetleri ve Bir Uygulama (Çanakkale Belediyesi Örneği). *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi SBE.

Kocaman, Ö. F. (2006). Beediyelerde Halkla İlişkiler ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi SBE.

Yerlikaya, F. B. (2012). Avrupa Birliği Sürecinde Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Dönüşümü. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi SBE.

Mahkeme Kararları

T.B.M.M. 9.7.2004 Kabul Tarihli. 5393 Sayılı Belediye Kanunu. Resmi Gazete, 13.7.2005: 9469- 9500.

T.B.M.M. 10.7.2004 Kabul Tarihli. 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu. Resmi Gazete, 23.7.2004: 8901- 8916.

T.B.M.M. 9.10.2003 Kabul Tarihli. 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu. Resmi Gazete, 24.10.2003: 8617- 8624.

Kent Konseyi Yönetmeliği. Resmi Gazete, 8.10.2006.

Kişisel Görüşme

Şahin, S. Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü. “Nevşehir Belediyesi Halkla İlişkiler Uygulamaları” konulu görüşme. Belediye Hizmet Binası: 20.01.2015.

Karabıyık, T. Kentli Servisi Personeli. “Nevşehir Belediyesi Halkla İlişkiler Uygulamaları” konulu görüşme. Nevşehir Belediyesi: 20.01.2015.

İnternet

(http://www.nevsehir.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=399:tablodaki-engelsiz-parmak-izleri&catid=28:egitim&Itemid=191).

(<http://kapem.org/hakkimizda/>).

(http://www.nevsehir.bel.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=354:sagl-kl-toplum-1-toplum-sagl-g-na-destek-projesi&catid=33:sagl-k-spor&Itemid=196).

EKLER

Ek 1: Anket

Anket Soruları

Değerli katılımcı;

Bu araştırma Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Halkla İlişkiler ve Tanıtım Ana Bilim Dalı Halkla İlişkiler Bilim dalında Doç. Dr. Emel Poyraz danışmanlığında yürütülen Yerel Yönetimlerde Halkla İlişkiler Uygulamaları; Nevşehir Belediyesi Örneği konulu yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere hazırlanmış bir çalışmadır. Anket; Nevşehir halkının, belediyenin yaptığı halkla ilişkiler çalışmaları ile ilgili görüşlerini öğrenmek ve bu çalışmalardan haberdar olup olmadıklarını saptayabilmek amacıyla yapılmıştır.

Verdiğiniz cevapların doğruluğu araştırmaya katkı sağlayacaktır. Sonuçlar toplu olarak değerlendirileceği için adınızı yazmanıza gerek yoktur.

Değerli katılımlarınız için teşekkürler.

Kezban Aydeniz

Marmara Üniversitesi SBE

Halkla İlişkiler Yüksek Lisans Öğrencisi

BİLGİ FORMU

1.Cinsiyetiniz?

Erkek () Kadın ()

2.Yaşınız?

20'den az () 21-30 () 31-40 () 41-50 () 51-60 () 61 ve üzeri ()

3.Eğitim durumunuz?

Eğitimsiz () İlkokul () Ortaokul () Lise () Lisans () Lisansüstü ()

4.Mesleğiniz?

Ev Hanımı () Öğrenci () İşçi () Emekli () Memur () Serbest Meslek () İşsiz ()

5.Aylık Geliriniz?

500'den az () 501-1000 () 1001-1500 () 1501-2000 () 2001-5000 ()

5001 ve üzeri ()

6.Doğum Yeriniz?

Nevşehir () Nevşehir dışı ()

7.Kaç Yıldır Nevşehir'de İkamet Ediyorsunuz?

0-5 Yıl () 6-10 Yıl () 11-20 Yıl () 21 ve üzeri ()

HALKLA İLİŞKİLER UYGULAMALARI FARKINDALIK ÖLÇEĞİ

Aşağıdaki sorulara görüşleriniz doğrultusunda cevap veriniz	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
8.Belediyenin aktif bir şekilde çalışan halkla ilişkiler birimi vardır ve yapılan çalışmalarla belediyenin tanıtımını başarılı bir şekilde gerçekleştirmektedir.					
9.Belediye yaptığı çalışmaları dergi, gazete, televizyon, web sitesi, sosyal medya gibi mecralarda başarılı bir şekilde halka duyurabilmektedir					
10.Kent ile ilgili merak ettiklerime ve kentte yaşanan güncel olaylara belediyenin web sitesinden ve sosyal medya kanallarından ulaşabiliyorum.					
11.Kentle ilgili yayımlanan dergileri takip ediyorum ve faydalı buluyorum.					
12.Belediyenin kadınların iş hayatına atılabilmelerine destek olmak amacıyla oluşturduğu (Kadın Çalışmaları ve Eğitim Merkezi) Faydalıdır.					
13.Belediyenin hazırladığı “Sağlıklı Toplum (Toplum Sağlığına Destek Projesi)’ toplum açısından faydalıdır.					
14.Belediyenin eğitim alanında sunduğu birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar öğrencilerin faydalanabileceği online eğitim sistemi başarılıdır.					
15.KAPEM (Kapadokya Eğitim Merkezi)’nin verdiği eğitimler etkili ve faydalıdır.					
16.Belediye, engelli vatandaşları için eğitim düzenlemekte ve onların engelsiz yaşama katılımını sağlamaktadır.					
17.Zihinsel Engelliler Rehabilitasyon Merkezi ve Rasim Uzer İş Okulu aktif ve faydalıdır.					

18.Belediyenin fiziksel engelli vatandaşlarına verdiği bilgisayar eğitimini faydalı buluyorum.					
19.Belediye, maddi yardıma muhtaç vatandaşlarına gerekli yardımları yaparak onların mağduriyetini gidermektedir.					
20.Belediyenin vatandaşların resmi işlemlerini daha hızlı yapabilmesi adına yaptığı çalışmalar hızlıdır ve çözümseldir. (“Kentli Servisi”, “Online Vezne” hizmetleri).					
21.Belediye, vatandaşın 153 çağrı merkezini arayarak ya da belediyeye gelerek ilettiği istek ve şikâyetlerine önem vermekte ve onlara anında geri dönüş yapmaktadır.					
22.Belediye, vatandaşının güzel vakit geçirebileceği ortamlar sunmakta ve bu anlamda birçok çevre düzenlemesi yapmaktadır.					
23.Belediye, çevre konusunda duyarlıdır ve bu alanda sosyal sorumluluk çalışmaları yapmaktadır.					
24.Belediye turistik bir bölgede bulunmasının avantajlarını değerlendirebilmektedir					
25.Hacı Bektaş Veli’yi anma törenlerinin kentin tanıtımına katkı sağladığını düşünüyorum					
26.Nevşehir El Sanatları Uluslararası Avanos Turizm Festivali’ni kentin tanıtımı açısından faydalı buluyorum.					
27.Belediyenin markalaşmak adına başlattığı “Marka Kent Projesi”, belediyenin imajına olumlu katkı sağlamaktadır.					
28.Belediye, siyasi kimliğini gizleyerek bütün vatandaşlarına eşit şekilde hizmet ulaştırmaktadır.					

Ek 2: 5393 Sayılı Belediye Kanunu

9469

BELEDİYE KANUNU

Kanun Numarası : 5393
Kabul Tarihi : 3/7/2005
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih: 13/7/2005 Sayı : 25874
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 44 Sayfa:

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, belediyenin kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usûl ve esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun belediyeleri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Belediye: Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişisini,

b) Belediyenin organları: Belediye meclisini, belediye encümenini ve belediye başkanını,

c) Belde: Belediyesi bulunan yerleşim yerini,

d) Mahalle: Belediye sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idarî birimi,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Belediyenin Kuruluşu ve Sınırları

Kuruluş

Madde 4- Nüfusu 5.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerinde belediye kurulabilir. İl ve ilçe merkezlerinde belediye kurulması zorunludur.

İçme ve kullanma suyu havzaları ile sit ve diğer koruma alanlarında ve meskûn sahası kurulu bir belediyenin sınırlarına 5.000 metreden daha yakın olan yerleşim yerlerinde belediye kurulamaz.

Köylerin veya muhtelif köy kısımlarının birleşerek belediye kurabilmeleri için meskûn sahalarının, merkez kabul edilecek yerleşim yerinin meskûn sahasına azami 5.000 metre mesafede bulunması ve nüfusları toplamının 5.000 ve üzerinde olması gerekir.

Bir veya birden fazla köyün köy ihtiyar meclisinin kararı veya seçmenlerinin en az yarısından bir fazlasının mahallin en büyük mülkî idare amirine yazılı başvurusu ya da valinin kendiliğinden buna gerek görmesi durumunda, valinin bildirimi üzerine, mahallî seçim kurulları, onbeş gün içinde köyde veya köy kısımlarında kayıtlı seçmenlerin oylarını alır ve sonucu bir tutanakla valiliğe bildirir.

İşlem dosyası valinin görüşüyle birlikte İçişleri Bakanlığına gönderilir. Danıştayın görüşü alınarak müşterek kararname ile o yerde belediye kurulur.

Yeni iskân nedeniyle oluşturulan ve nüfusu 5.000 ve üzerinde olan herhangi bir yerleşim yerinde, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararnameyle belediye kurulabilir.

Sınırların tespiti

Madde 5- Yeni kurulan bir belediyenin sınırları, kuruluşu izleyen altı ay içinde aşağıdaki şekilde tespit edilir:

a) Eskiden beri o yerleşim yerine ait sayılan tarla, bağ, bahçe, çayır, mera, otlak, yaylak, zeytinlik, palamutluk, fundalık gibi yerler ile kumsal ve plajlar belediye sınırı içine alınır.

b) Belediye sınırlarını dere, tepe, yol gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir.

c) Belediyenin sınırları içinde kalan ve eskiden beri komşu belde veya köy halkı tarafından yararlanılan yayla, çayır, mera, koru, kaynak ve mesirelik gibi yerlerden geleneksel yararlanma hakları devam eder. Bu haklar için sınır kâğıdına şerh konulur.

d) Çizilen sınırların geçtiği yerlerin bilinen adları sınır kâğıdına yazılır. Ayrıca yetkili fen elemanı tarafından düzenlenen kroki sınır tespit tutanağına eklenir.

Sınırların kesinleşmesi

Madde 6- Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile kesinleşir.

Kesinleşen sınırlar, valilikçe yerinde uygulanmak suretiyle taraflara gösterilir ve durum bir tutanakla belirlenir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; belediyesine, mahallî tapu dairesine, il özel idaresine ve o yerin mülkî idare amirine gönderilir.

Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça beş yıl süre ile değiştirilemez.

Sınır uyuşmazlıklarının çözümü

Madde 7- Bir il dâhilindeki beldeler veya köyler arasında sınır uyuşmazlığı çıkması hâlinde ilgili belediye meclisi ve köy ihtiyar meclisi ile kaymakamın görüşleri otuz gün süre verilerek istenir. Vali, bu görüşleri değerlendirerek sınır uyuşmazlığını karara bağlar. Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin sınır değişikliklerinde büyükşehir belediye meclisinin de görüşü alınır.

İl ve ilçe sınırlarının değiştirilmesini gerektirecek sınır uyuşmazlıklarında 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümleri uygulanır.

Birleşme ve katılma

Madde 8- Belde, köy veya bunların bazı kısımlarının bir başka beldeye katılabilmesi için bu yerlerin meskûn sahaslarının katılınacak beldenin meskûn sahasına uzaklığı 5.000 metreden fazla olamaz.

Bir belde veya köyün veya bunların bazı kısımlarının meskûn sahasının, komşu bir beldenin meskûn sahası ile birleşmesi veya bu sahalar arasındaki mesafenin 5.000 metrenin altına düşmesi ve buralarda oturan seçmenlerin yarısından bir fazlasının komşu beldeye katılmak için başvurması hâlinde, katılınacak belde sakinlerinin oylarına başvurulmaksızın, katılmak isteyen köy veya belde veya bunların kısımlarında başvuruya ilişkin oylama yapılır. Oylama sonucunun olumlu olması hâlinde başvuruya ait evrak, valilik tarafından katılınacak belediyeye gönderilir. Belediye meclisi evrakın gelişinden itibaren otuz gün içinde başvuru hakkındaki kararını verir. Belediye meclisinin uygun görmesi hâlinde katılım gerçekleşir. Büyükşehirlerde birleşme ve katılma işlemleri, katılınacak ilçe veya ilk kademe belediye meclisinin görüşü üzerine, büyükşehir belediye meclisinde karara bağlanır. Katılma sonrası

oluşacak yeni sınır hakkında, 6 ncı maddeye göre işlem yapılır ve sonuç İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Bir beldenin bazı kısımlarının komşu bir beldeye katılmasında veya yeni bir belde ya da köy kurulmasında, beldenin nüfusunun 5.000'den aşağı düşmemesi gerekir.

Büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde ayrılma yoluyla yeni bir belde kurulması için belde nüfusunun 100.000'den aşağı düşmemesi ve yeni kurulacak beldenin nüfusunun 20.000'den az olmaması şarttır. ⁽¹⁾

Bu madde uyarınca gerçekleşen katılmalarda, katılınan belde ile bazı kısımları veya tümü katılan köy veya belde arasında; taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçların devri ve paylaşımı, aralarında düzenlenecek protokolle belirlenir.

Birleşme ve katılma işlemlerinde bu maddede düzenlenmeyen hususlarda 4 üncü madde hükmüne göre işlem yapılır.

Mahalle ve yönetimi

Madde 9- Mahalle, muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından yönetilir.

Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, bölünmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesi, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile olur.

Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla iş birliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür. **(Ek cümle: 12/11/2012-6360/15 md.)** Belediye sınırları içinde nüfusu 500'ün altında mahalle kurulamaz.

Belediye, mahallenin ve muhtarlığın ihtiyaçlarının karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.

Belde adının değiştirilmesi

Madde 10- Bir beldenin adı, belediye meclisi üye tam sayısının en az dörtte üç çoğunluğunun kararı ve valinin görüşü üzerine İçişleri Bakanlığının onayı ile değiştirilir. Bu karar Resmî Gazetede yayımlanır. Beldenin adının değişmesi ile belediyenin adı da değişmiş sayılır.

(1) 12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “50.000” ibaresi “20.000” şeklinde değiştirilmiştir.

9472

Tüzel kişiliğin sona erdirilmesi

Madde 11- Meskûn sahası, bağlı olduğu il veya ilçe belediyesi ile nüfusu 50.000 ve üzerinde olan bir belediyenin sınırına, 5.000 metreden daha yakın duruma gelen belediye ve köylerin tüzel kişiliği; genel imar düzeni veya temel alt yapı hizmetlerinin gerekli kılması durumunda, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine müşterek kararname ile kaldırılarak bu belediyeye katılır. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin mahalleleri, katıldıkları belediyenin mahalleleri hâline gelir. Tüzel kişiliği kaldırılan belediye ile köylerin taşınır ve taşınmaz mal, hak, alacak ve borçları katıldıkları belediyeye intikal eder.

Nüfusu 2.000'in altına düşen belediyeler, Danıştayın görüşü alınarak, İçişleri Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile köye dönüştürülür. Tüzel kişiliği kaldırılan belediyenin tasfiyesi il özel idaresi tarafından yapılır. Bu belediyenin taşınır ve taşınmaz malları ile hak, alacak ve borçları ilgili köy tüzel kişiliğine intikal eder. İntikal eden borçların karşılanamayan kısımları il özel idaresi tarafından üstlenilir ve vali tarafından İller Bankasına bildirilir. İller Bankası bu miktarı, takip eden ayın genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamının belediyelere ayrılan kısmından keserek ilgili il özel idaresi hesabına aktarır.

(Ek fıkra: 6/3/2008-5747/3 md.) Tüzel kişiliği kaldırılan belediyelerin bulunduğu yerleşim birimlerinde, hizmetlerin aksamadan yürütülmesi amacıyla, ilgili belediye veya büyükşehir belediyesi ve köye dönüşen yerlerde il özel idaresi veya köylere hizmet götürme birlikleri tarafından içme suyu, kanalizasyon, temizlik, çöp toplama, ulaşım, itfaiye ve diğer

hizmetlerin yürütülmesi için gerekli tedbirler alınır ve ihtiyaç durumuna göre bu hizmetleri yürütmek üzere hizmet birimleri kurulabilir. Büyükşehir belediye sınırları içinde açılacak hizmet birimlerini yönetmek üzere, büyükşehir belediye meclis üyeleri veya diğer belediye personeli arasından görevlendirme yapılabilir. Mahalli hizmetlerin aksamadan yürütülmesi için vali veya kaymakamlar ilgili kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlar ve gerekli tedbirleri alır.

Kararlarının uygulanması ve nüfus

Madde 12- 4, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddelerde belirtilen kararlar kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe girer. 4 üncü maddeye göre belediye kurulan yerlerde 2972 sayılı Mahallî İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 29 uncu maddesine göre seçim yapılır.

8 inci maddede geçen birleşme ve katılmalara, 9 uncu maddede geçen mahalle kaldırılmasına, 11 inci maddede geçen belediye ve köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına veya bir beldenin köye dönüştürülmesine dair kararlar ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır.

(Ek fıkra: 6/3/2007-5594/2 md.) Birleşme, katılma veya tüzel kişiliğin kaldırılması sonucu tüzel kişiliği ilk mahallî idare seçimlerine kadar devam edecek olan belediye ve köylerde, birleşme ve katılma işleminin gerçekleşmesi veya müşterek kararnamenin yayımlandığı tarihten itibaren yeni nazım ve uygulama planı yapılmaz; mevcut planlarda yapılması gereken zorunlu değişiklik ve her türlü imar uygulaması katılınacak belediyenin uygun görüşü alınarak yapılır. Uygun görüş verilmeyen plan değişiklikleri yapılamaz.

(Ek fıkra: 6/3/2007-5594/2 md.) Tüzel kişiliği sona erecek belediye ve köylerin taşınmazlarının satılması ile vadesi tüzel kişiliğin sona ereceği tarihi aşan borçlanma yapılması İçişleri Bakanlığının onayına tabidir.

9472-1

(Ek fıkra: 6/3/2007-5594/2 md.) Belediye ihbar ve kıdem tazminatlarının ödenmesi konusunda, 68 inci maddenin (d) bendinde öngörülen sınırlamaya bağlı olmaksızın İçişleri

Bakanlığının onayı ile borçlanma yapabilir. Bu amaçla yapılan borçlanmalar ihbar ve kıdem tazminatı dışında hiçbir gider için kullanılamaz.

Bu Kanunda öngörülen nüfus büyüklüğü için Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığınca bildirilen nüfus esas alınır.

(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/16 md.) Mevzuatla orman köyleri ve orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlar orman köyü iken mahalleye dönüşen yerler için devam eder. **(Ek cümle: 20/2/2014-6525/28 md.)** Bu hüküm, belde iken sakinleri orman köylüsüne tanınan hak, sorumluluk ve imtiyazlardan yararlanan mahalleye dönüştürülen beldeler için de geçerlidir. Bir belediyeye katılarak mahalleye dönüşen köy, köy başlısı ve belediyelerce kullanılan mera, yaylak, kışlak gibi yerlerden bu mahalle sakinleri ve varsa diğer hak sahipleri 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu hükümleri çerçevesinde yararlanmaya devam eder.

Hemşehri hukuku

Madde 13- Herkes ikamet ettiği beldenin hemşehrisidir. Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur.

Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.

Belediye sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarını ödemekle yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belediyenin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Belediyenin görev ve sorumlulukları

Madde 14- Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. **(Mülga son cümle: 12/11/2012-6360/17 md.) (...)(Ek cümleler: 12/11/2012-6360/17 md.)** Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyeler, kadınlar ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Diğer belediyeler de mali durumları ve hizmet önceliklerini değerlendirerek kadınlar ve çocuklar için konukevleri açabilirler. ⁽¹⁾

b) (...) ⁽²⁾ Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir. **(Değişik ikinci cümle: 12/11/2012-6360/17 md.)** Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün

başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir. ⁽³⁾

(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/17 md.; Değişik: 12/7/2013-6495/100 md.) Belediyelerin birinci fıkranın (b) bendi uyarınca, sporu teşvik etmek amacıyla yapacakları nakdi yardım, bir önceki yıl genel bütçe vergi gelirlerinden belediyeleri için tahakkuk eden miktarın; büyükşehir belediyeleri için binde yedisini, diğer belediyeler için binde on ikisini geçemez.

(İptal fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile.)

Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, belediyenin malî durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak belirlenir.

Belediye hizmetleri, vatandaşlara en yakın yerlerde ve en uygun yöntemlerle sunulur. Hizmet sunumunda engelli, yaşlı, düşkün ve dar gelirlilerin durumuna uygun yöntemler uygulanır. ⁽⁴⁾

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

(1) 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunun 120 nci maddesiyle, bu bentte yer alan , “gençlik ve spor” ibaresinden sonra gelmek üzere, “orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.)” ibaresi eklenmiştir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Okul öncesi eğitim kurumları açabilir;..." ifadesi Anayasa Mahkemesi'nin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

(3)12/11/2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanunun 17 nci maddesiyle bu bendin birinci cümlesinde yer alan “sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir;” ibaresinden sonra gelmek üzere “mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir;” ibaresi eklenmiştir.

(4) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan “özürlü” ibaresi “engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

9474

Belediye meclisinin kararı ile mücavir alanlara da belediye hizmetleri götürülebilir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu hükümleri saklıdır.

(Ek fıkra: 1/7/2006-5538/29 md.) Sivil hava ulaşımına açık havaalanları ile bu havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler bu Kanunun kapsamı dışındadır.

Belediyenin yetkileri ve imtiyazları

Madde 15- Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.

b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.

c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.

d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.

e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettirmek.

f) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek.

g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

h) Mahallî müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesis etmek.

i) Borç almak, bağış kabul etmek.

j) Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettiirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek.

k) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.

l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.

m) Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek.

9474-1

n) Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek.

o) Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliğı oluşmaması için gereken tedbirleri almak.

p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.

r) **(Ek: 12/11/2012-6360/18 md.)** Belediye mücavir alan sınırları içerisinde 5/11/2008 tarihli ve 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuata göre kuruluş izni verilen alanda tesis edilecek elektronik haberleşme istasyonlarına kent ve yapı estetiği ile elektronik haberleşme hizmetinin gerekleri dikkate alınarak ücret karşılığında yer seçim belgesi vermek,

(Ek fıkra: 12/11/2012-6360/18 md.) (r) bendine göre verilecek yer seçim belgesi karşılığında alınacak ücret Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca belirlenir. Ücreti yatırılmasına rağmen yirmi gün içerisinde verilmeyen yer seçim belgesi verilmiş sayılır. Büyükşehir sınırları içerisinde yer seçim belgesi vermeye ve ücretini almaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir.

(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır.

Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceği gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67 nci maddedeki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.

9475

İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve

ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla taşınmaz tahsis edebilir. **(Ek cümle: 12/11/2012-6360/18 md.)** Belediye ve bağlı idareler, meclis kararıyla mabetlere indirimli bedelle ya da ücretsiz olarak içme ve kullanma suyu verebilirler. ⁽¹⁾

Belediye, belde sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.

Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.

(Ek fıkra: 10/9/2014 - 6552/121 md.) İcra dairesince haciz kararı alınmadan önce belediyeden borca yeter miktarda haczedilebilecek mal gösterilmesi istenir ve haciz işlemi sadece gösterilen bu mal üzerine uygulanır. On gün içinde yeterli mal beyan edilmemesi durumunda yapılacak haciz işlemi, alacak miktarını aşacak veya kamu hizmetlerini aksatacak şekilde yapılamaz.

Belediyeye tanınan muafiyet

Madde 16- Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşaa ve kullanımları katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaftır. ⁽²⁾

İKİNCİ KISIM

Belediyenin Organları

BİRİNCİ BÖLÜM

Belediye Meclisi

Belediye meclisi

Madde 17- Belediye meclisi, belediyenin karar organıdır ve ilgili kanunda gösterilen esas ve usûllere göre seçilmiş üyelerden oluşur.

Meclisin görev ve yetkileri

Madde 18- Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plân ile yatırım ve çalışma programlarını, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini görüşmek ve kabul etmek.

(1) 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Kanunun 121 inci maddesiyle; bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “arsa” ibaresi “taşınmaz” olarak değiştirilmiştir.

(2) 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle; bu maddede yer alan "inşa ve kullanımları" ibaresinden sonra gelmek üzere; "katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

9476

b) Bütçe ve kesinhesabı kabul etmek, bütçede kurumsal kodlama yapılan birimler ile fonksiyonel sınıflandırmanın birinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

c) Belediyenin imar plânlarını görüşmek ve onaylamak, büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni plânını kabul etmek. **(Ek cümle: 1/7/2006-5538/29 md.)** Belediye sınırları il

sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır.

d) Borçlanmaya karar vermek.

e) Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek.

f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesini belirlemek.

g) Şartlı bağışları kabul etmek.

h) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı beşbin YTL'den fazla dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarını sulh ile tasfiyeye, kabul ve feragate karar vermek.

i) Bütçe içi işletme ile 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa tâbi ortaklıklar kurulmasına veya bu ortaklıklardan ayrılmaya, sermaye artışına ve gayrimenkul yatırım ortaklığı kurulmasına karar vermek.

j) Belediye adına imtiyaz verilmesine ve belediye yatırımlarının yap-işlet veya yap-işlet-devret modeli ile yapılmasına; belediyeye ait şirket, işletme ve iştiraklerin özelleştirilmesine karar vermek.

k) Meclis başkanlık divanını ve encümen üyeleri ile ihtisas komisyonları üyelerini seçmek.

l) Norm kadro çerçevesinde belediyenin ve bağlı kuruluşlarının kadrolarının ihdas, iptal ve değiştirilmesine karar vermek.

m) Belediye tarafından çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.

n) Meydan, cadde, sokak, park, tesis ve benzerlerine ad vermek; mahalle kurulması, kaldırılması, birleştirilmesi, adlarıyla sınırlarının tespiti ve değiştirilmesine karar vermek; beldeyi tanıtıcı amblem, flama ve benzerlerini kabul etmek.

o) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek.

p) Yurt içindeki ve İçişleri Bakanlığının izniyle yurt dışındaki belediyeler ve mahallî idare birlikleriyle karşılıklı iş birliği yapılmasına; kardeş kent ilişkileri kurulmasına; ekonomik ve sosyal ilişkileri geliştirmek amacıyla kültür, sanat ve spor gibi alanlarda faaliyet ve projeler gerçekleştirilmesine; bu çerçevede arsa, bina ve benzeri tesisleri yapma, yaptırma, kiralama veya tahsis etmeye karar vermek.

r) Fahrî hemşehrilik payesi ve beratı vermek.

s) Belediye başkanıyla encümen arasındaki anlaşmazlıkları karara bağlamak.

t) Mücavir alanlara belediye hizmetlerinin götürülmesine karar vermek.

u) İmar plânlarına uygun şekilde hazırlanmış belediye imar programlarını görüşerek kabul etmek.

9481

İKİNCİ BÖLÜM

Belediye Encümeni

Belediye encümeni

Madde 33- Belediye encümeni, belediye başkanının başkanlığında;

a) İl belediyelerinde ve nüfusu 100.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği üç üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği iki üye olmak üzere yedi kişiden,

b) Diğer belediyelerde, belediye meclisinin her yıl kendi üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçeceği iki üye, malî hizmetler birim amiri ve belediye başkanının birim amirleri arasından bir yıl için seçeceği bir üye olmak üzere beş kişiden,

Oluşur.

Belediye başkanının katılmadığı toplantılarda, belediye başkanının görevlendireceği başkan yardımcısı veya encümen üyesi, encümene başkanlık eder.

Encümen toplantılarına gündemdeki konularla ilgili olarak ilgili birim amirleri, belediye başkanı tarafından oy hakkı olmaksızın görüşleri alınmak üzere çağrılabilir.

Encümenin görev ve yetkileri

Madde 34- Belediye encümeninin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Stratejik plân ve yıllık çalışma programı ile bütçe ve kesinhesabı inceleyip belediye meclisine görüş bildirmek.

b) Yıllık çalışma programına alınan işlerle ilgili kamulaştırma kararlarını almak ve uygulamak.

c) Öngörülmeyen giderler ödeneğinin harcama yerlerini belirlemek.

d) Bütçede fonksiyonel sınıflandırmanın ikinci düzeyleri arasında aktarma yapmak.

e) Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.

f) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu olan belediye uyuşmazlıklarının anlaşma ile tasfiyesine karar vermek.

g) Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek.

h) Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.

i) Diğer kanunlarda belediye encümenine verilen görevleri yerine getirmek.

Encümen toplantısı

Madde 35- Belediye encümeni, haftada birden az olmamak üzere önceden belirlenen gün ve saatte toplanır. Belediye başkanı acil durumlarda encümeni toplantıya çağırabilir.

Encümen üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar verir. Encümenin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu uyarınca ihale komisyonu olarak yapacağı toplantılarda da bu hüküm geçerlidir. Oyların eşitliği durumunda başkanın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır. Çekimser oy kullanılamaz.

Encümen gündemi belediye başkanı tarafından hazırlanır. Encümen üyeleri, başkanının uygun görüşü ile gündem maddesi teklif edebilir. Belediye başkanı tarafından havale edilmeyen konular encümende görüşülemez.

Encümene havale edilen konular bir hafta içinde görüşülerek karara bağlanır.

9482

Alınan kararlar başkan ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Karara muhalif kalanlar gerekçelerini de açıklar.

Encümen başkan ve üyeleri, münhasıran kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü encümen toplantılarına katılamazlar.

Encümen üyelerine verilecek ödenek

Madde 36- Belediye encümeni başkan ve üyelerine, nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde (3.500), nüfusu 10.001-50.000'e kadar olan belediyelerde (4.500), 50.001-200.000'e kadar olan belediyelerde (6.000) ve 200.001'in üzerinde olan belediyelerde ise (7.500) gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek verilir. Encümenin memur üyelerine bu tutarların yarısı ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belediye Başkanı

Belediye başkanı

Madde 37- Belediye başkanı, belediye idaresinin başı ve belediye tüzel kişiliğinin temsilcisidir. Belediye başkanı, ilgili kanunda gösterilen esas ve usûllere göre seçilir.

Belediye başkanı, görevinin devamı süresince siyasî partilerin yönetim ve denetim organlarında görev alamaz; profesyonel spor kulüplerinin başkanlığını yapamaz ve yönetiminde bulunamaz.

Belediye başkanının görev ve yetkileri

Madde 38- Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

b) Belediyeyi stratejik plâna uygun olarak yönetmek, belediye idaresinin kurumsal stratejilerini oluşturmak, bu stratejilere uygun olarak bütçeyi, belediye faaliyetlerinin ve personelinin performans ölçütlerini hazırlamak ve uygulamak, izlemek ve değerlendirmek, bunlarla ilgili raporları meclise sunmak.

c) Belediyeyi Devlet dairelerinde ve törenlerde, davacı veya davalı olarak da yargı yerlerinde temsil etmek veya vekil tayin etmek.

d) Meclise ve encümene başkanlık etmek.

e) Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek.

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.

g) Yetkili organların kararını almak şartıyla sözleşme yapmak.

h) Meclis ve encümen kararlarını uygulamak.

i) Bütçeyi uygulamak, bütçede meclis ve encümenin yetkisi dışındaki aktarmalara onay vermek.

j) Belediye personelini atamak.

k) Belediye ve bağlı kuruluşları ile işletmelerini denetlemek.

l) Şartsız bağışları kabul etmek.

m) Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.

n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak. ⁽¹⁾

(1) 25/4/2013 tarihli ve 6462 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “özürlülere” ve “özürlüler” ibareleri sırasıyla “engellilere” ve “engelliler” şeklinde değiştirilmiştir.

9483

o) Temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmak.

p) Kanunlarla belediyeye verilen ve belediye meclisi veya belediye encümeni kararını gerektirmeyen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.

Belediye başkanının özlük hakları

Madde 39- Belediye başkanına nüfusu;

a) 10.000'e kadar olan beldelerde 70.000,

b) 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde 80.000,

c) 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde 100.000,

d) 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde 115.000,

- e) 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde 135.000,
- f) 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde 155.000,
- g) 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde 190.000,
- h) 2.000.001'den fazla olan beldelerde 230.000,

Gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek ödenir. Nüfusu 50.001'den az olan il merkezi beldelerde bu ödeneğin hesaplanmasında (c) bendinde belirtilen gösterge rakamı esas alınır.

Belediye başkanının görevli, izinli ve hasta bulunduğu sürelerde ödeneği kesilmez.

Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tâbi bir kadroya atanmaları hâlinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usûllere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü bulundukları için de uygulanır.

Kent konseyi

Madde 76- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Belediyeler kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasî partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usûl ve esasları İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Belediye hizmetlerine gönüllü katılım ⁽¹⁾

Madde 77- Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Gönüllülerin nitelikleri ve çalıştırılmalarına ilişkin usûl ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.